

Keskinäinen
Henkivakuutusyhtiö Tapiola
Vuosikertomus 2010

TAPIOLA

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus	5
Tilinpäätös	15
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	15
Riskit ja riskienhallinta	21
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	29
Emoyhtiön tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja liitetiedot	31
Konsernituloslaskelma, -tase ja niiden liitetiedot	58
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	85
Tilintarkastuskertomus	87
Hallintoneuvoston lausunto	88

Henki-Tapiola kasvatti maksutuloaan merkittävästi keskeisillä liiketoiminta-alueilla

Henki-Tapiola kasvatti katsausvuonna maksutuloaan 9,9 prosenttia. Kasvua tapahtui keskeisillä liiketoiminta-alueilla riskihenkivakuutuksessa, säästöhenkivakuutuksessa ja ryhmäeläkevakuutuksessa. Myös vakavaraisuutemme vahvistui entisestään ja toimimme uusia tuotteita markkinoille.

Erityisesti riskihenkivakuutuksen uusmyynissä tehtiin erinomainen tulos, joka perustuu asiakastarvelähtöiseen tuotteiden ja palveluiden tarjoamaan.

Finanssialan Keskusliiton (FK) henkivakuutuksen maksutulotilaston mukaan koko alan henkivakuutuksen maksutulo ilman vastuunsiirtoja nousi 37,9 prosenttia. Alan maksutulon kasvua selittää erityisesti sijoitussidonnaisen kapitalisaatiomarkkinan voimakas kasvu. Tämän markkinan maksutulo kaksinkertaistui lähes 1,5 miljardiin euroon edellisvuoteen verrattuna. Ilman kapitalisaatiosopimusta alan maksutulon kasvu oli 8,3 prosenttia.

Liikevoittoamme rasittivat ja vakavaraisuusasemaamme vahvistivat henkivakuutuksen korkotäydennykset ja sairauskuluvakuutuksen tuleviin tappioihin varautuminen. Vakavaraisuutemme parani edellisen vuoden erinomaisesta tasosta.

Vuoden 2010 aikana aloitimme sijoitussidonnaisten kapitalisaatiosopimusten myynnin. Lisäksi Henki-Tapiola toi yhteistyössä Tapiola Varainhoidon kanssa markkinoille kapitalisaatiosopimukseen perustuvan tuotteen, Tapiola Asuntosijoituksen, joka sijoittaa kasvukeskusten asuntomarkkinoille. Vastaavaa tuotetta, jossa asiakkaalla on kapitalisaatiosopimuksen kautta mahdollisuus sijoittaa kasvukeskusten pienempiin asuntoihin sijoittavaan kiinteistö pääomarahastoon, ei ole muilla palveluntarjoajilla. Kasvatimme vakuutuksellisten varainhoitoratkaisujen myyntiä Tapiola Private -konseptin kautta.

Eläkesäästämisen tuotevalikoiman laajennus hämmensi asiakkaita

Eläkesäästämisen tuotekirjoa laajennettiin pitkäaikaissäästämisillä huhtikuun alussa 2010.

Uudet tuotevaihtoehdot hämmensivät asiakkaita, ja luottamus verotuetun eläkesäästämisen jatkuvuuteen heikentyi. Lainsäädännön tavoitteet yksilöllisen varautumisen roolista kestävyysvajeen paikkaamisessa eivät ole siten toteutuneet tähän mennessä.

Yksilöllisessä eläkevakuutuksessa kehityksemme oli haastavassa markkinatilanteessa alaa parempi. Vuoden alussa lanseerasimme kokonaan uudistettu eläkevakuutustuote, joka sopii henkilöille, jotka haluavat huolenpitoa ja palvelua tarjoavan vaihtoehdon eläkeikään varautumiseen. Henki-Tapiola palveluntarjoajana antaa koko sopimusajan suosituksia sijoitusjakaumasta. Suosituksissa huomioidaan asiakkaan säästöaika, tuottotavoite ja riskinottohalu.

Edistyksellinen sähköisen laskutuksen palvelu otettiin käyttöön

Raportointivuoden aikana panostimme paljon tuotteiden ja palveluprosessien kehittämiseen. Tästä yhtenä esimerkkinä on Tapiolan ja Diacorin käyttöönottama edistyksellinen sähköisen laskutuksen palvelu, joka otettiin käyttöön yritysten työterveyshuollon täydentämiseen tarkoitetun Työntekijän Hoitoturva -vakuutukseen liittyvässä laskutuksessa.

Henki-Tapiola on ollut keväästä 2010 alkaen mukana Itä-Suomen yliopiston Vakuutetut vanhuspalveluiden vaihtoehdot (VUV) -hankkeessa. Tutkimuksen tavoitteena on löytää uusia, innovatiivisia vanhuudenturvan palvelumalleja ja -vaihtoehtoja sekä vanhuusiän vakuutus- tuotteita.

Olemme jo useiden vuosien ajan aktiivisesti seuranneet EU:n tasolla meneillään olevaa vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta koskevan sääntelyn kehittämishanketta, Solvenssi II-hanketta.

Solvenssi II:een valmistautumisessa Henki-Tapiola on saanut päätökseen ensimmäisen vaiheen, jossa on luotu tietojärjestelmäarkkitehtuurin ratkaisu ja keskeisiä osia toteutuksesta. Solvenssi II-hanke jatkuu.

Kuluvana vuonna jatkamme systemaattista työtämme asiakkaidemme talouden ja terveyden turvan rakentamisessa sekä säästöhenkivakuutus- että riskihenkivakuutuspalveluilla. Panostamme erityisesti ensiluokkaiseen asiakaslähtöiseen palveluun ja liike-toimintaosaamiseen sekä kannattavaan volyymin kasvuun.

Minna Kohmo
Toimitusjohtaja
Henki-Tapiola

Hallituksen toimintakertomus 2010

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan toimialaan kuuluvat yksityis-
henkilöille myönnettävät henkivakuutustuotteet: yksilölliset henkivakuu-
tukset, ryhmähenkivakuutukset ja yksilölliset eläkevakuutukset; yrityksille
myönnettävät henkivakuutustuotteet: yksilölliset henkivakuutukset, ryhmä-
henkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja ryhmäeläkevakuutukset
sekä yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät kapitalisaatiosopimukset.

- Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan liikevoitto oli 4,1 miljoonaa euroa (66,8 milj. e). Liikevoittoa rasittivat 20,0 miljoonalla eurolla henkivakuutuksen kerkotäydennykset ja sairauskululiikkeen tuleviin tappioihin varautuminen. Kokonaistulos oli 28,5 miljoonaa euroa (123,8 milj. e). Arvostuserojen muutos paransi kokonaistulosta 24,4 miljoonalla eurolla (56,9 milj. e).
- Vakuutusmaksutulo kasvoi edelliseen vuoteen nähden 9,9 prosenttia.
- Sijoitustoiminnan tuotto prosentti sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin oli 4,9 prosenttia (7,0 %).
- Liikekustannussuhde kuormitustulosta laskettuna oli 136,9 prosenttia (127,5 %).
- Vakavaraisuusaste eli vakavaraisuuspääoma suhteessa vastuuvélkaan nousi 18,1 prosenttiin (17,3 %).

Asiakkaat ja asiakasedut

Tapiola-ryhmän henkivakuusyhtiöiden yksityistalousasiakkaiden määrä oli 238 400 asiakasta ja yritysasiakkaiden määrä oli lähes 5400.

Henki-Tapiolan hallituksen kokouksessa 9.11.2010 vahvistettiin vakuutusäästöille annettavat asiakashyvitykset. Eläkevakuutuksien ja säästöhenkivakuutuksien kokonaiskorko vaihtelee 2,8 prosentin ja 4,5 prosentin välillä sopimuksen alkamishetkestä ja vakuutuslajeista riippuen.

Vakuutussäästöisten riskivakuutusten kokonaiskorko on 2,8 prosentin tasolla. Asiakashyvityksiä määrittäessä pyritään varmistamaan asiakkaiden varoille vakaa kokonaiskorko, joka muodostuu laskuperustekorosta ja annettavista hyvityksistä. Tavoitteena on antaa vakuutussäästöille pitkällä aikavälillä ennen kuluja ja veroja kokonaiskorko, joka eläkevakuutuksessa ylittää euroalueen valtioiden pitkien, vähintään 10-vuotisten joukkovelkakirjalainojen korkotason ja säästöhenkivakuutuksessa vastaavasti 5-vuotisten valtionlainojen korkotason. Rahastoivassa riskivakuutuksessa tavoitteena on että reaalin kokonaiskorko on positiivinen.

Henki-Tapiolassa tilikauden tuloksesta asiakasetuja varten varattiin yhteensä 8,4 miljoonaa euroa (9,8 milj. e).

Toimintaympäristö

Vuonna 2010 maailmantalouden elpyminen jatkui suhteellisen vakaana, vaikka epävarmuus kasvun kestävydestä ja huoli valtioiden velkaantumismuuhdista aiheuttivatkin ajoittain voimak-

kaista markkinareaktioita. Vuoden hallitsevaksi teemaksi nousi Euroopan reunavaltioiden velkakriisi, joka oli seurausta vuosia jatkuneesta heikosta budjettikurista sekä poikkeuksellisen syvästä reaaliatalouden taantumasta. Vaikeudet alkoivat keväällä Kreikan valtion menetettyä sijoittajien luottamuksen. Vaikka EU:n ja IMF:n yhteisin tukitoimin Kreikan maksuvalmius kyettiin takaamaan, kriisi synnytti pysyvän luottamuspuolan Euroopan reunavaltioiden taloudenpitoon. Eurokriisin toinen vaihe kärjistyi marraskuussa Irlannin jouduttua pyytämään EU:lta 85 miljardin euron tukiluotot.

Euroalueen velkaongelmien ohella teollisuusmaiden talousluottamusta rasitti USA:n suhdannenäkymien väliaikainen heikkeneminen vuoden keskivaiheilla. Asuntokauppojen veroetujen raukeaminen USA:ssa lähes seisautti asuntomyyntin ja uudisrakentamisen. Asuntohintojen kääntyminen uudelleen laskuun heikensi kuluttajien luottamusta ja sai yritykset jarruttamaan rekrytointeja, minkä seurauksena työllisyyden paraneminen pysähtyi. Pelko ns. kaksoistaantumasta alkoi helpottaa vasta elokuussa USA:n keskuspankin vihjattua valmiudestaan käynnistää uusi, mittava valtion velkapapereiden osto-ohjelma.

Kehittyvistä talouksista Brasilia kärsi eniten teollisuusmaiden ongelmista sekä nopeasta valuutan vahvistumisesta. Vuoden toiselta neljännekseltä alkaen myös Kiinan talouskasvu selvästi hidastui elvyttävän talouspolitiikan ehtymisen seurauksena. Loppuvuodesta Kiinan kasvunäkymä alkoi kuitenkin uudelleen vahvistua. Venäjän talouden elpyminen sen sijaan jatkui vakaana öljyn ja energian hintojen nousun tukemana. Useissa kehittyvissä talouksissa kustannusinflaation hallinta nousi tärkeimmäksi talouspolitiikan haasteeksi.

Suomessa yritysten ja kuluttajien luottamus säilyi korkealla. Erityisen myönteinen yllätys oli työttömyyden kääntyminen laskuun jo vuoden 2010 sisällä. Viennin vahvan elpymisen ansiosta Suomen talouskasvu yltänee vuonna 2010 noin kolmeen prosenttiin.

Teollisuusmaissa elvytyksen painopiste siirtyi entistä enemmän finanssipolitiikasta rahapolitiikkaan. Euroopan keskuspankki piti ohjauskorkonsa koko vuoden historiallisen alhaisella 1,00 prosentin tasolla. Yhdysvalloissa Fed:n ohjauskorko pysyi 0,25 prosentin vaihteluvälissä, missä se oli ollut jo vuoden 2008 joulukuusta lähtien. Rahapolitiikkaa täydennettiin myös monenlaisilla määrällisen elvytyksen toimilla, joiden avulla pyrittiin lisäämään markkinoiden likviditeettiä sekä vaimentamaan velka-asteiden alenemisen reaali-taloudellisia vaikutuksia.

Korkomarkkinoilla euroalueen reunavaltioiden velkakriisi lisäsi turvallisina pidettyjen ”ydinvaltioiden” lainapapereiden kysyntää, mikä laski mm. Saksan ja Suomen lainojen korkoja. Reunavaltioissa korkotason nousu oli kuitenkin erittäin voimakasta ja indeksitasolla euroalueen valtionlainojen tuotto jäi vuonna 2010 noin 1,2 prosenttiin.

Makrotalouden stressijaksot aiheuttivat vuoden aikana osakemarkkinoilla useita huomattavia arvonlaskuja. Voimakkaasta kurssiheilunnasta huolimatta osakemarkkinoiden tuotot olivat lopulta erinomaisia. Euron heikkeneminen muita päävaluuttoja vastaan paransi merkittävästi euroalueen ulkopuolisia osaketuottoja. Teollisuusmaiden osakemarkkinoiden hintakehitystä kuvaava indeksi nousi euromääräisesti 17,5 prosenttia ja kehittyvien markkinoiden hintaindeksi lähes 25 prosenttia. Euroon nähden dollari vahvistui 6,5 prosenttia, jeni peräti 18,6 prosenttia ja punta 3,3 prosenttia.

Vuosi 2010 jatkui Suomen kiinteistösijoitusmarkkinoilla hiljaisena. Euroopassa jo vuoden 2009 lopulla alkanut kaupan käynnin viriäminen ei ehtinyt vilkastuttaa Suomen toimitilamarkkinoita, vaan Kreikasta liikkeelle lähteneen euroalueen kriisin vaikutukset pitivät kaupankäyntiaktiiviteetin vähäisenä Suomessa. Tuottovaatimusten vuoden 2008 syksynä alkanut nousu päättyi 2010. Alkuvuonna sijoittajilla oli vaikeuksia määrittää todellista tuottovaatimustasoa toteutuneiden verrokkauppojen puuttuessa hiljaisilla markkinoilla. Loppuvuoden aikana markkinoilla alkoi näkyä hiljalleen viriävää sijoitusaktiiviteettia. Velkarahan saanti kiinteistöhankeisiin alkoi helpottua ja Suomen vientikaupan elpyminen ja kuluttajien vahva luottamus talouteen alkoivat heijastua positiivisesti kiinteistömarkkinoille. Myös kauan kotimaisilta kiinteistömarkkinoilta poissaolleet ulkomaiset kiinteistösijoittajat alkoivat jälleen kesän jälkeen osoittaa kiinnostustaan ja myös muutamia kauppiaa syntyi ulkomaisten ostajien toimesta.

Kansainvälisillä kiinteistömarkkinoilla vuosi 2010 oli kasvun aikaa. Useimmilla tärkeimmillä Euroopan osamarkkinoilla tehtyjen kiinteistösijoitusten volyymi kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden puoliväliin mennessä tuottovaatimusten pitkään kestänyt nousu oli pysähtynyt useimmilla osamarkkinoilla ja kääntynyt jopa hienoiseen laskuun. Iso-Britanniassa tuottovaatimukset laskivat jo selvemmin ja tämän seurauksena maan markkinoilla nähtiin alkuvuonna vahvaa nousua. Odotukset taloustaantumasta aiheutuvasta vuokrien laskusta painoivat silti yhä markkinoiden näkymiä ja pelot Iso-Britannian kaksoistaantumasta jatkuivat vahvana.

Eläkesäästämisen tuotekirjoa laajennettiin pitkäaikaissästmistileillä (ps-tili) huhtikuun alussa 2010. Uudet tuotevaihtoehdot hämmensivät asiakkaita ja luottamus verotuetun eläkesäästämisen jatkuvuuteen heikentyi. Uusi PS -laki on käytännössä ajanut alas koko vapaaehtoisen eläkesäästämisen markkinan Suomessa toistaiseksi. Lainsäädännön tavoitteet yksilöllisen varautumisen roolista kestävyysvajeen paikkaamisessa eivät ole siten toteutuneet tähän mennessä.

Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo oli vuonna 2010 erittäin vahvassa kasvussa. Sijoitussidonnaiset kapitalisaatiosopimusmarkkinat kasvoivat voimakkaasti niiden maksutulon kaksinkertaistuessa lähes 1,5 miljardiin euroon. Henkiyhtiöiden strategiat ovat eriytyneet ehkä enemmän kuin koskaan aiemmin historiassa – perinteisen henkivakuutusliiketoiminnan osuus alan maksutulon kasvusta ja volyymista on näin merkittävästi vähentynyt.

Solvenssi II -direktiivin tarkoituksena on yhtenäistää Euroopan unionin jäsenvaltioiden vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia ja vakuutusvalvonnan periaatteita, parantaa vakuutuksenottajien ja edunsaajien suojaa sekä lisätä eurooppalaisen vakuutusalan kansainvälistä kilpailukykyä. Direktiivi on hyväksytty ja julkaistu EU:n virallisessa lehdessä joulukuussa 2009 ja direktiiviä sovelletaan 1.1.2013 alkaen. Solvenssi II -direktiivi on saatettava kansallisesti voimaan 31.12.2012 mennessä. Direktiivin implementointia varten sosiaali- ja terveysministeriö asetti laajapohjaisen työryhmän 15.10.2009, jonka toimikausi päättyi 31.12.2011. Lisäksi on tarkoitus käsitellä ja ratkaista eräitä sellaisia kysymyksiä, jotka nykyisessä vakuutusyhteisölainsäädännössä on koettu ongelmallisiksi tai jotka muuten ovat jääneet aikaisemmin ratkaisematta. Tällaisia kysymyksiä ovat muun muassa vakuutusyhtiölain rakenne, kohtuusperiaate, yhteistakuuerä, tasoitusmäärä sekä vakuutusyhtiölain ja vakuutusyhdistyslain yhdistäminen.

Euroopan komissio pyysi Euroopan vakuutusvalvojien komiteaa (CEIOPSia) järjestämään QIS5-vaikeavuustutkimuksen elo–marraskuussa 2010 ja julkaisemaan tutkimuksen tulokset huhtikuussa 2011, jotta ne ovat käytettävissä komission viimeistellessä ehdotustaan Solvenssi II -direktiivin tason 2 täytäntöönpanotoimenpiteiksi. Henki-Tapiola osallistui, kuten se on tehnyt aikaisemminkin, tähän vaikeavuustutkimukseen.

Konsernirakenne

Henki-Tapiolan konserniin sisältyivät emoyhtiön lisäksi 25 (23) asunto- ja kiinteistöyhtiötä ja 5 (5) muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Osakkuusyhtiöitä ovat Tapiola Pankki Oy, Tieto-Tapiola Oy, Tapiolan Alueen kehitys Oy, Kiinteistö- Tapiola Oy ja 3 (3) kiinteistöyhtiötä sekä 2 (2) muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Henkivakuutusliiketoiminta

Henki-Tapiola kasvatti kokonaismaksutuloaan 9,9 prosenttia. Nousuun vaikuttivat erityisesti säästöhenkivakuutus, riskihenki-vakuutus ja ryhmäeläkevakuutus.

Riskihenki-vakuutuksessa uusmyynnissä tehtiin erinomainen tulos, joka perustuu asiakastarvelähtöiseen tuotteiden ja palveluiden tarjoamiseen. Yksityisasiakassegmentissä hyvin menestynyttä asiakastarvelähtöistä henkilövakuutusten palvelumallia laajennettiin vuoden 2010 aikana myös Tapiolan muuhun tarjoamaan. Yrittäjä- ja maatilayrittäjäsegmentissä myyntiä ovat vauhdittaneet erityisesti asiakaslähtöiset tuotepaketoinnit Yrittäjän Omaturva ja Maatilayrittäjän Omaturva.

Tapiola Private -konsepti kasvatti vakuutuksellisten varainhoitoratkaisujen myyntiä. Uusia varainhoitotuotteita tuotiin markkinoille yhdessä Tapiola Varainhoito Oy:n kanssa. Näistä merkittävin oli kasvukeskusten asuntomarkkinoille sijoittava Tapiola Asuntosijoitus. Vastaavaa tuotetta, jossa asiakkaalla on kapitalisaatiosopimuksen kautta mahdollisuus sijoittaa kasvukeskusten pienempiin asuntoihin sijoittavaan kiinteistö pääomarahastoon, ei ole muilla palveluntarjoajilla.

Yksilöllisessä eläkevakuutuksessa Henki-Tapiolan kehitys oli haastavasta markkinatilanteesta huolimatta alaa parempi. Vuoden alussa lanseerattiin kokonaan uudistettu eläkevakuutus tuote joka sopii asiakkaille, jotka haluavat huolenpitoa ja palvelua tarjoavan vaihtoehdon eläkeaikaa varautumiseen. Henki-Tapiola palveluntarjoajana antaa koko sopimusajan suosituksia sijoitusjakaumasta. Suosituksissa huomioidaan asiakkaan säästöaika, tuottotavoite ja riskinottohalu.

Vakuutusmaksutulo

Henki-Tapiolan vakuutusmaksutulo oli 256,1 miljoonaa euroa (233,1 milj. e), missä oli nousua 9,9 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Henki-Tapiola kasvatti maksutulonsa keskeisillä liiketoiminta-alueillaan riskihenki-vakuutuksessa, säästöhenkivakuutuksessa ja ryhmäeläkevakuutuksessa. Erityisesti riskihenkivakuutuksen uusmyynnissä tehtiin erinomainen tulos.

Finanssialan Keskusliiton (FK) henkivakuutuksen maksutulotilaston mukaan koko alan henkivakuutuksen maksutulo ilman vastuunsiirtoja nousi 37,9 prosenttia. Alan maksutulon kasvua selittää erityisesti kapitalisaatiomarkkinan voimakas kasvu edellisvuoteen nähden. Ilman kapitalisaatiosopimusta alan maksutulon kasvu oli 8,3 prosenttia.

Henki-Tapiolan henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo nousi 19,3 prosenttia 149,1 miljoonaan euroon (125,0 milj. e). Henki-Tapiolan yksilöllisen henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo nousi 1,3 prosenttia 98,6 miljoonaan euroon (97,3 milj. e). Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen maksutulo oli 7,1 miljoonaa euroa (6,9 milj. e), missä oli nousua 2,9 prosenttia. Muun ryhmähenkivakuutuksen maksutulo nousi 19,5 prosenttia ja oli 24,8 miljoonaa euroa (20,8 milj. e). Tapiola aloitti maaliskuussa sijoitussidonnaisen kapitalisaatiosopimuksen tarjonnan. Kapitalisaatiosopimuksen maksutulo oli 18,6 miljoonaa euroa.

Henki-Tapiolan eläkevakuutuksen maksutulo aleni 1,0 prosenttia 107,0 miljoonaan euroon (108,1 milj. e). Yksilöllisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksutulo aleni 7,6 prosenttia ja oli 72,8 miljoonaa euroa (78,8 milj. e). Ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo nousi 16,7 prosentilla 34,2 miljoonaa euroon (29,3 milj. e).

Maksetut korvaukset

Henki-Tapiolan maksetut korvaukset nousivat 14,0 prosenttia 244,2 miljoonaan euroon (214,3 milj. e). Säästösummien takaisinmaksuissa oli kasvua 13,1 prosenttia ja ne olivat 68,7 miljoonaa euroa (60,8 milj. e). Takaisinostojen määrä oli 33,7

miljoonaa euroa (25,1 milj. e), missä oli nousua 34,5 prosenttia edellisvuoteen nähden. Muiden maksettujen korvausten määrä nousi 10,3 prosenttia 141,7 miljoonaan euroon (128,5 milj. e).

Liikekustannussuhde ja liikekulut

Tuloslaskelman liikekulut nousivat 12,1 prosenttia 37,8 miljoonaan euroon (33,7 milj. e). Korvaustoiminnan hoitokulut nousivat 14,7 prosenttia 5,7 miljoonaan euroon (5,0 milj. e). Sijoitustoiminnan hoitokulut kasvoivat 22,7 prosenttia nousten 5,0 miljoonaan (4,1 milj. e). Liikekulujen nousuun vaikuttivat merkittävästi kertaluonteiset henkilöstökulut. Muutoin yhtiön toimenpiteet tuottotehokkuuden nostamiseksi ovat tuottaneet tulosta. Liikekulujen kattamiseen käytettävät mutta tunnuslukuihin sisällyttämättömät sijoitusrahastojen palkkionpalautukset kasvoivat 1,0 milj. eurosta 1,4 milj. euroon.

Henki-Tapiolan kuormitustuloon suhteutettu liikekustannussuhde nousi 136,9 prosenttiin (127,5 %). Kuormitustulolla katettavat liikekulut ilman jälleenvakuutuslaskelmia sekä sijoitustoiminnan hoitokuluja nousivat 11,8 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Liikekulujen kattamiseksi sopimuksista peritty kuormitustulo nousi 4,1 prosenttia. Mikäli liikekulujen kattamiseen käytettävät, mutta tunnuslukuihin sisällyttämättömät sijoitusrahastojen palkkionpalautukset olisi huomioitu tunnusluvussa, olisi kokonaisliikekustannussuhde ollut 132,4 prosenttia (124,2 %).

Muut tuotot ja kulut

Henki-Tapiolan liitännäistoimintaa on myyntikanavan tarjoaminen Tapiola Pankki Oy:n, Tapiola Varainhoito Oy:n ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiolan tuotteille. Edellä mainittujen palveluiden tuottamisesta saadut tuotot sisältyvät tuloslaskelma-erään muut tuotot ja niiden tuottamisesta aiheutuneet kulut sisältyvät tuloslaskelma-erään muut kulut. Liiketoimet on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Muut tuottojen ja kulujen nettomäärä oli 1,0 miljoonaa euroa (2,3 milj. e). Vertailuvuoden luvusta on eliminoitu tytäryhtiö-sulautumisen yhteydessä kirjattu fuusiovoitto 26,8 miljoonaa euroa.

Vastuuvelka

Henki-Tapiolan vastuuvelan määrä oli tilikauden päättyessä 2 893,7 miljoonaa euroa (2 744,0 milj. e), josta varsinaisen takuutuottoisen vakuutusteknisen vastuuvelan määrä oli 2 272,4 miljoonaa euroa (2 279,3 milj. e). Sijoitussidonnaisen vakuutusten vastuuvelan määrä oli 621,3 miljoonaa euroa (464,7 milj. e).

Sijoitustoiminta käyvin arvoin

Henki-Tapiolan sijoitustuotot käyvin arvoin olivat 4,9 prosenttia (7,0 %). Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin olivat 123,2 miljoonaa euroa (174,1 milj. e). Viiden vuoden keskimääräinen vuosituotto oli 4,1 prosenttia. Sijoitukset käyvin arvoin olivat 2 586,6 miljoonaa euroa (2 565,1 milj. e).

Osakesijoitukset

Henki-Tapiolan osakesijoitukset olivat 466,8 miljoonaa euroa (363,6 milj. e) eli 18,0 prosenttia (14,2 %) sijoituksista. Suomalaisen osakkeen osuus oli 23,5 prosenttia noteeratuista osakesijoituksista, joita oli 266,2 miljoonaa euroa (222,4 milj. e). Osakesijoitusten tuotto oli 13,6 prosenttia (21,1 %).

Korkosijoitukset

Henki-Tapiolan korkosalkun markkina-arvo korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina oli 1 555,8 miljoonaa euroa (1 660,7 milj. e) eli 60,1 prosenttia (64,7 %) sijoituksista. Valtion lainojen osuus korkosijoituksista oli 33 prosenttia (29 %), swap -hinnoiteltujen ja yrityslainojen osuus 64 prosenttia (68 %) ja rahamarkkinasijoitusten noin 3 prosenttia (3 %). Salkun korkoriskiä kuvaava mittari eli niin sanottu modifioitu duraatio oli 5,1 vuotta. Korkosijoitukset tuottivat 3,6 prosenttia (7,3 %).

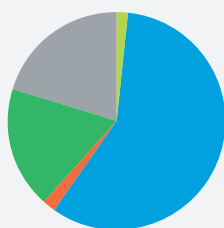
Kiinteistösijoitukset

Henki-Tapiolan kiinteistösijoitukset olivat yhteensä 519,3 miljoonaa euroa (485,8 milj. e) eli 20,1 prosenttia (18,9 %) sijoituksista. Kiinteistösijoituksista suorien kiinteistösijoitusten osuus oli 77,9 prosenttia (75,2 %) ja epäsuorien kiinteistösijoitusten eli sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuus oli 22,1 prosenttia (24,8 %). Kiinteistöjen tuotto käyvin arvoin oli 3,7 prosenttia (0,6 %). Kiinteistösijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotto oli -2,7 prosenttia (-10,3 %). Suorat kiinteistösijoitukset tuottivat 5,7 prosenttia (2,7 %). Kiinteistöjen keskimääräinen tyhjyyssaste oli 8,9 prosenttia (5,9 %).

Lainat

Henki-Tapiolan lainasaamisten käypä arvo oli 44,7 miljoonaa euroa (55,1 milj. e). Lainasaamisten osuus koko sijoituskanasta on 1,7 prosenttia (2,1 %). Lainasaamiset tuottivat 1,9 prosenttia (4,0 %).

Sijoitusten jakauma
ja tuotto prosentti 2010

Käypä arvo 2 586,6 milj. euroa
Sijoitustoiminnan tuotto prosentti 4,9 %

Lainasaamiset 1,7 %, *1,9 %
Joukkovelkakirjalainat 58,2 %, *3,7 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 2,0 %, *2,3 %
Osakkeet ja osuudet 18,0 %, *13,6 %
Kiinteistösijoitukset 20,1 %, *3,7 %

*Tuotto prosentti sijoituslajeittain

Tulos ja tuloksen käyttö

Henki-Tapiolan liikevoitto oli 4,1 miljoonaa euroa (66,8 milj. e). Riskiliikkeen tulos oli 3,5 miljoonaa euroa (6,2 milj. e) voitollinen, kustannusliikkeen tulos oli 11,8 miljoonaa euroa (8,4 milj. e) tappiollinen ja korkoliikkeen tulos oli 34,5 miljoonaa (49,2 milj. e) euroa voitollinen. Riskiliikkeen heikentyneeseen tulokseen vaikutti merkittävästi TRHV-liikkeen aleneminen edellisestä vuodesta 3,0 miljoonalla eurolla. Liikevoittoon vaikuttavat poikkeukselliset erät olivat yhteensä -22,1 miljoonaa euroa (+19,7 milj. e), missä vastuun täydennysten vaikutus oli -10,7 miljoonaa euroa ja sairauskululiikkeen tuleviin tappioihin varautuminen 9,3 miljoonaa euroa. Vertailuvuoden muihin liikevoittoon vaikuttaviin eriin sisältyy tytäryhtiönsulautumisen yhteydessä muodostunut fuusiovoitto 26,8 miljoonaa euroa. Tilikauden tuloksesta asiakashyvityksiin siirrettiin yhteensä 8,4 miljoonaa euroa (9,8 milj. e). Tulevien lisätujen vastuuta purettiin yhteensä 16,0 miljoonaa euroa (kartutettiin 44,0 milj. e), josta 9,5 miljoonaa euroa käytettiin vastuuntäydennyksiin ja 6,4 miljoonaa euroa asiakashyvityksiin. Tulevien lisätujen vastuuseen on varattuna 50,9 miljoonaa euroa (66,8 milj. e). Keskimääräinen vastuuvuoden perustekorko oli 2,9 prosenttia (3,0 %).

Kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaisen ns. kohtuusperiaatteen mukaan vakuutusyhtiön on, mikäli yhtiön vakavaraisuus sen sallii, palautettava kohtuullinen osa ylijäämästä lisäetuina sellaisille vakuutuksille, joilla on oikeus ylijäämän perusteella jaettaviin lisäetuihin.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola soveltaa kohtuusperiaatetta siten, että se käyttää ylijäämäänsä pääosin lisäetuihin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä maksaa riskipääoman merkitsijöille markkinaehtoisuuden tuoton.

Tilinpäätöksen liitetiedossa, Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, on annettu selvitys kohtuusperiaatteen soveltamisesta ja lisätujen jakamista koskevista tavoitteista sekä kohtuusperiaatteen toteutumisesta vuosina 1999–2010.

Takuupääoma

Henki-Tapiolan takuupääoman määrä on vähintään 19 990 812,50 euroa ja enintään 79 963 250 euroa, jaettuna vähintään 396 250 ja enintään 1 585 000 nimetyille henkilölle asetettuun takuuosuuteen. Henki-Tapiolan takuupääoman määrä oli tilikauden päättyessä 32 036 005,12 euroa. Jos takuupääomaa korotetaan, annetaan korotusta vastaava määrä edellä mainitunlaisia takuuosuuksia. Yhtiön takuuosuuksien omistajilla on etuoikeus uusien takuuosuuksien saamiseen entisten takuuosuuksiensa suhteessa. Takuuosuudet tuottavat yhtäläisen oikeuden yhtiöön.

Takuupääoman omistajat ja näiden osuudet takuupääomasta olivat 31.12.2010 seuraavat:

	Takuu- osuuksia	%-osuus
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	627 000	98,7
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	8 000	1,3
Yhteensä	635 000	100,00

Pääomalaina

Henki-Tapiolalla on toistaiseksi voimassa olevat pääomalinaso-
pimukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan kanssa. Pääoma-
lainsopimusten yhteismäärät ovat 55 000 000 euroa. Lainoilla
ei ole vakuutta.

Pääomalojien pääasialliset lainaehdot on kerrottu taseen
liitetiedoissa liitteessä 18.3 Pääomalojainat.

Vakavaraisuus

Henki-Tapiolan toimintapääoma, joka kuvaa määrää jolla
vakuutusyhtiön varat ylittävät velat ja muut niihin rinnastettavat
sitoumukset oli 366,0 miljoonaa euroa (337,9 milj. e) ja toimin-
tapääoman vähimmäismäärä oli 119,4 miljoonaa euroa (114,8
milj. e). Toimintapääomasuhde eli toimintapääoman määrä
suhteessa sen vähimmäismäärän oli 3,1-kertainen (2,9-kertai-
nen) Vakavaraisuuspääoma oli 428,8 miljoonaa euroa (402,4
milj. e). Vakavaraisuusaste oli 18,1 prosenttia (17,3 %).

Vakuutus- ja rahoitusryhmittymän vakavaraisuus

Tapiola-ryhmä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien
valvonnasta annetussa laissa tarkoitetun ryhmittymän.
Vakuutus- ja rahoitusryhmään kuuluvat vakuutusalan yritykset
ovat: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola ja sen tytäryhtiö Alma
Vakuutus Oy sekä konsolidoimaton tytäryhtiö Keskinäinen
Vakuutusyhtiö Turva; Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola
tytäryhtiöineen; rahoitusalan yritykset: Tapiola Pankki Oy ja
sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy sekä ICT-palveluyritys
Tieto-Tapiola Oy. Tapiola-ryhmän johdossa oleva yritys on Kes-
kinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola. Ryhmittymän koordinoivana
valvontaviranomaisena toimi Finanssivalvonta.

Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta edel-
lyttää, että ryhmittymän omien varojen määrän on jatkuvasti
oltava vähintään yhtä suuri kuin ryhmittymän omien varojen
vähimmäismäärä. Laskelman perusteella voidaan todeta, että
ryhmän vakavaraisuus on 3,0-kertainen minimimääräänsä
nähdessä.

Riskiasema

Henki-Tapiolan hallituksella on kokonaisvastuu riskienhal-
linnasta. Hallitus määrittää eri toimintojen riskienhallinnan
tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaat-
teet. Yhtiössä laaditaan vuosittain sijoitus- ja riskienhallinta-
suunnitelmat, jotka hyväksytään hallituksessa. Hallitus seuraa
säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien
kehitystä.

Liiketoimintayksiköt tunnistavat ja analysoivat toimintaa tai
tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelun
yhteydessä että päivittäisessä toiminnassa. Riskeihin varau-
tuminen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen
todennäköisyyden lisäksi mahdollisesta realisoitumisesta
aiheutuvia vaikutuksia. Toimitusjohtaja ja liiketoimintayksikköjen
johtajat vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskienhallinta-
toimenpiteiden toteuttamisesta.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin
operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Sisäinen tarkas-
tus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan
toteuttamisessa ja kehittämisessä. Hallintoneuvostojen yhteis-
työvaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi
osaltaan riskejä.

	31.12.2010	31.12.2009
	Milj. e	Milj. e
Vakuutus- ja rahoitusryhmittymän vakavaraisuuslaskelma		
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen määrä	824,1	759,8
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö	-116,7	-116,7
<i>Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen oikaistu omien varojen määrä</i>	<i>707,4</i>	<i>643,1</i>
Tytär- ja omistusyhteisyriksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen yhteenlaskettu määrä	299,7	289,5
Moninkertainen pääoman käyttö	-83,3	-83,3
<i>Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyriksien omien varojen oikaistu määrä</i>	<i>216,4</i>	<i>206,3</i>
Ryhmittymän omat varat	923,8	849,3
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen vähimmäismäärä	128,6	120,4
Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyriksien yhteenlaskettu omien varojen vähimmäismäärä	180,1	171,3
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä	308,7	291,6
Ryhmittymän vakavaraisuus	615,2	557,7
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	3,0	2,9

Henki-Tapiolan toiminnan merkittävimmät riskit ovat sijoitus-toimintaan liittyvät markkinariskit, henkivakuutustoiminnan vakuutusriskit, operatiiviset riskit ja liiketoimintariskit. Markkina-riski johtuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen mm. korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun. Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit sekä asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen keskeytymisen riskit. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Liiketoimintariskit sisältävät mm. toimintaympäristöön liittyvät riskit kuten markkina-aseman, kilpailutilanteen tai asiakaskäyttäytymisen muutokset sekä strategiaan ja operatiivisiin valintoihin liittyvät riskit.

Henki-Tapiolan riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa Riskit ja riskienhallinta-osiossa.

Henki-Tapiolan hallinto ja johtaminen

Henki-Tapiola on antanut toimintakertomuksesta erillisenä selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen lista-yhtiöiden hallinnointikoodiin suosituksen 54 mukaisella tavalla (15.6.2010). Henki-Tapiolan hallinnoinnissa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutusalaan koskevaan lainsäädäntöön sekä Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin. Tapiolan hallintojärjestelmää koskevia tietoja on myös laajemmin saatavilla yhtiön Internet-sivuilta www.tapiola.fi.

Yhtiökokous

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 12.1.2010. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolan tytäryhtiö Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola sulautui emoyhtiöön 31.12.2009. Sulautuvan yhtiön vakuutuksenottajista tuli sulautumisen yhteydessä vastaanottavan keskinäisen vakuutusyhtiön osakkaita. Jotta yhtiön hallintoneuvostossa olisi myös sulautumisen jälkeen laaja omistaja-asiakkaiden edustus, päätettiin sulautuneen Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolan hallintoneuvoston jäsenten valitsemisesta Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolan hallintoneuvostoon. Samalla hallintoneuvoston jäsenmäärää lisättiin 31 jäseneseen.

Henki-Tapiolan varsinainen yhtiökokous pidettiin 15.4.2010. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2009, valittiin yhtiön tilintarkastajat sekä hallintoneuvostoon uusia jäseniä. Henki-Tapiolan hallintoneuvoston erovuoroisista jäsenistä valittiin uudelleen Arttu Laine, Riitta Laitila, Saara Lampelo, Juha Moilanen ja Eeva Parkkivaara-Anttinen. Uusina jäseninä valittiin toimitusjohtaja Vesa Kyllönen (Osuuskauppa Ympyrä), yhteyspäälikkö Asko Lammela (Tapiola-ryhmä) ja henkilöstöjohtaja Leena Oikonen (SOK).

Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka vastuullisena tilintarkastajana toimii Juha Tuomala, KHT. Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin esitetään tuloslaskelman liitteessä 3.4.

Hallintoneuvosto

Liittyen vuoden 2009 päättyessä toteutuneeseen tytäryhtiöfuusioon hallintoneuvosto täydensi kokouksessaan 12.1.2010 puheenjohtajistoaan siten, että toimitusjohtaja Marjut Nordström, joka toimi aiemmin Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtajana, valittiin hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtajaksi toiminnanjohtaja Marita Ruohosen toimiessa 2. varapuheenjohtajana.

Henki-Tapiolan hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 1.6.2010 ja valitsi hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lisäksi hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta järjestäytyi.

Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin Vaasan yliopiston yhteiskuntasuhteiden johtaja Jouko Havunen. Hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtajaksi valittiin EL-kori Oy:n toimitusjohtaja Marjut Nordström ja 2. varapuheenjohtajaksi valittiin Suomen Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja Marita Ruohonen.

Hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 83 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston jäsenille maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.

Hallintoneuvoston valiokunnat

Yhteistyövaliokunta

Vahinko- ja Henki-Tapiolan hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuva yhteistyövaliokunta järjestäytyi 1.6.2010 ja valitsi puheenjohtajakseen Antti Lemmetyisen ja varapuheenjohtajakseen Jouko Havusen.

Yhteistyövaliokunta kokoontui vuonna 2010 kymmenen kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 90 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunnan tarkastusvaliokunta

Yhteistyövaliokunta valitsi 1.6.2010 pidetyssä kokouksessaan tarkastusvaliokunnan jäseniksi Jouko Havusen (pj), Juha Marttilan ja Marjut Nordströmin.

Tarkastusvaliokunta kokoontui vuonna 2010 viisi kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 93 prosenttia jäsenistä.

Hallitus

Henki-Tapiolan hallintoneuvoston 1.6.2009 tekemän päätöksen perusteella hallituksen jäsenet valittiin kolmivuotiskaudeksi.

Hallituksen jäsenet 2010–2012

- pääjohtaja Asmo Kalpala, hallituksen puheenjohtaja
- yhtiöryhmän johtaja Arto Jurtila
- yhtiöryhmän johtaja Jari Saine
- yhtiöryhmän johtaja Antti Calonius ajalla 1.1.–31.5.2010
- yhtiöryhmän johtaja Jari Sundström 1.6.2010 alkaen

ja hallituksen varajäsenet

- johtaja Jari Eklund
- johtaja Markku Paakkanen

Hallitus kokoontui 16 kertaa vuonna 2010. Kokouksiin osallistui 91 prosenttia jäsenistä. Varsinaisilla jäsenillä on hallitustehtäviensä lisäksi vastuu yhtiöryhmän palveluista eri asiakasryhmille: yksityistalouksille sekä yrityksille, suurasiaakkaille ja yhteisöille sekä pankki-, säästö- ja sijoittaja-asiakkaille. Hallitukselle maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Toimitusjohtaja

Henki-Tapiolan toimitusjohtajana toimi kauppatieteiden maisteri Minna Kohmo. Varatoimitusjohtaja on diplomi-insinööri, SHV Janne Pesonen. Vuonna 2010 henkivakuutusyhtiön toimitusjohtajalle maksetut palkat ja luontoisedut olivat yhteensä 270 893 euroa, johon sisältyy vuoden 2009 tuloksista ja strategiakauden 2007–2009 tuloksesta maksettu tulospalkkio 60 196 euroa. Johdon tulospalkkio perustuu toisaalta yhtiökohtaisten kolmen vuoden strategisten tavoitteiden (määrä enintään 30 prosenttia) sekä toisaalta vuositasotavoitteiden (määrä enintään 40 prosenttia) toteutumiseen. Toimitusjohtajan eroamisikä on 63 vuotta. Toimisuhteen ennenaikaisesta päättymisestä on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Valvova viranomainen

Henki-Tapiola on julkisen valvonnan alainen henkivakuutusyhtiö, jota valvoo Suomen Pankin yhteydessä toimiva Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvontaja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Vakuutusyhtiöiden henkilöstö on työsuhteessa sekä Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolaan että Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolaan. Yhtiöryhmäpalvelut tuottavat palvelut Tapiolaryhmän eri juridisille yhtiöille, Henki-Tapiola alueelliset sekä verkkoliiketoimintapalvelut ja Vahinko-Tapiola tuottaa pääkonttoripalvelut. Palveluntuottajien ja niitä tarvitsevien yhtiöiden kesken on tehty yhteisistä palveluista ostopalvelusopimukset.

Henkivakuutusyhtiöiden toiminnoille palkkasummien suhteessa jaettu henkilömäärä oli keskimäärin 505 henkeä (502 henkeä). Henkiyhtiöiden yksiköiden henkilömäärä oli keskimäärin 161 henkeä (175 henkeä).

Palkitseminen

Tapiola-ryhmän palkka- ja palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstö-, talous ja riskienhallintapalveluiden yhteistyönä. Tarvittaessa konsulttina käytetään Hay Group Oy:tä. Ryhmän palkka- ja palkitsemispolitiikasta sekä palkitsemisjärjestelmistä päättää hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta pääjohtajan sekä hallituksen jäsenten ja varajäsenten osalta. Muiden osalta päätökset tehdään yhtiöiden hallituksissa.

Johdon vuosipalkkiointi perustuu yhtiöiden tuloksiin ja tuloksiin vaikuttaviin elementteihin. Mittarit ovat virallisiin tunnustelukuihin perustuvia. Johdon strategiapalkkiointi puolestaan koostuu vakavaraisuutta ja kasvua mittaavista elementeistä ja niissä palkkion määräytymiseen käytetään virallisten tunnuslukujen mukaista kilpailijavertailua. Palkkio määräytyy edellä mainittujen elementtien toteuma-asteen, asematasoon perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuosipalkan tulona. Maksimipalkkioprosentit vaihtelevat vuosipalkkioinnissa välillä 20–70 prosenttia ja strategiapalkkioinnissa välillä 10–70 prosenttia.

Pääkonttorin toimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään 7 prosenttia vuosipalkasta lukuun ottamatta joitakin sijoitus- ja varainhoitotoiminnassa sekä riskienhallinnassa toimivia asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 20 prosenttia vuosipalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskustelussa. Alueorganisaation palkkausjärjestelmissä on erilaisia tuloksellisuudesta palkitsevia osia, joiden osuus vaihtelee muutamasta prosentista noin puoleen kokonaispalkasta.

Ryhmän sijoitusorganisaatioon kuuluvilla henkilöillä on oma pitkän aikavälin tulospalkkiomallinsa, missä palkkio määräytyy kolmen vuoden jaksolla indeksiin verrattavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkiotasojen vaihteluväli on vuositasolla 10–33 prosenttia vuosipalkasta.

Lisäksi Tapiola-ryhmän vuonna 1991 perustettuun henkilöstörahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä, joka määräytyy henkilöstörahastolain mukaisesti pääosin yhtiöiden tulosten perusteella. Muita elementtejä ovat tehokkuus ja kasvu sekä palvelun laatu. Henki-Tapiolan osuus henkilöstörahastoon siirrettävästä voittopalkkiosta oli 283 972,00 euroa. Voittopalkkiosirto on laskettu ennakoarvion mukaisena ja sisältyy tuloslaskelmaerään muut kulut. Kumulatiivisesti Tapiola-ryhmä on siirtänyt henkilöstörahastoon sen toiminnan aikana yhteensä 29,4 miljoonaa euroa.

Tilikauden merkittävimpiä tapahtumia

Tapiola-ryhmän henkivakuutuksen liiketoiminnasta muodostui yksi yhtenäinen henkilö- ja yritysasiakkaita palveleva keskinäinen henkivakuutusyhtiö 31.12.2009, jolloin Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola sulautui emoyhtiöönsä Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan. Henkiyhtiöiden operatiivinen toiminta oli jo organisoitu konsernitason tasoisesti, joten sulautumisesta ei tästä johtuen ollut merkittäviä seurauksia toimintaan.

Kaudelle 2010–2012 Tapiola -ryhmälle laadittiin uusi strategia. Uuden strategiakauden aikana otamme omistaja-asiakkaat entistä tiiviimmin mukaan kehittämään oman yhtiöryhmänsä toimintaa. Yhtiöryhmän arvot päivitettiin ja keskeiseksi linjaukseksi valittiin vastuullisuus asiakkaiden edun ja yhdessä menestymisen rinnalle.

Tapiola-ryhmän uusi pääkonttori Espoossa Revontulenkujalla valmistui alkuvuodesta 2010 ja henkilökunta muutti taloon maaliskuun alkuun. Uudessa rakennuksessa on tilaa 1 500 työntekijälle. Pääkonttori on suurin yhden katon alla oleva toimistorakennus Espoossa. Uusi pääkonttori valittiin vuoden

2010 teräsrakenteeksi. Vuoden Teräsrakenne -palkinnon voi saada rakennuskohde, jossa on hyödynnetty taitavasti teräksen ominaisuuksia ja joka on arkkitehtonisesti korkeatasoinen, teknisesti innovatiivinen ja joka vastaa nykyajan toiminnallisia vaatimuksia.

Tapiolan yritysasiakasliiketoiminnot keskitettiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Alueelliset yritystulosryhmäjohtajat sekä Vahinko-Tapiolan yritysliiketoiminta ja Henki-Tapiolan yritysmyynti- ja johto siirtyivät osaksi yritysasiakasliiketoimintaa, josta liiketoiminta-alueesta vastaa kokonaisuudessaan yhtiöryhmän johtaja Jari Sundström. Myös suurasiakestoiminnot kuuluvat organisaatioon. Samassa yhteydessä päätettiin aluetoiminnan kehittämisestä, joka muuttui valtakunnalliseksi yksityisasiakkaiden myynti- ja asiakaspalveluksi. Koko maan kattavat 27 paikallisuutta jaettiin kolmeen ryhmään, joista vastaavat liiketoiminta-johtajat. Liiketoiminta-johtajat raportoivat johtaja Ann Wahlroos-Jaakkolalle.

Henki-Tapiola on mukana ajanjaksolla 1.4.2010–31.3.2012 Itä-Suomen yliopiston Vakuutetut vanhuspalveluiden vaihtoehtot (VUV) -hankkeen toteutuksessa ja tutkimus- ja yhteistyökonsoortiossa. VUV on tulevaisuuden vanhusturvamalleihin keskittyvä tutkimusprojekti, jonka tutkimustuloksia yksityiset vakuutusyhtiöt, rahoittajat ja palveluntuottajat sekä julkiset toimijat voivat käyttää toimintastrategioiden sekä tuotepalvelupakettien suunnittelussa ja kehittämisessä.

Vuoden 2010 aikana nähtiin merkittävää eteenpäinmenoa sekä tuotteiden että prosessien kehityksessä. Tästä esimerkkinä on Tapiolan ja terveystalvakuutuksen tarjoavan yrityksen käyttöönotto edistyskassan sähköisen laskutuksen palvelu. Vakuutusasiakkaiden hoitolaskut lähetetään terveystalvakuutuksen tarjoavasta yrityksestä täysin sähköisesti Tapiolaan, jossa laskujen käsittely ja maksu tapahtuu automaattisesti. Palvelu otettiin käyttöön yritysten työterveyshuollon täydentämiseen tarkoitetun Työntekijän Hoitoturvaa -vakuutuksen laskutuksessa. Markkinoille tuotiin uusia tuotevaihtoehtoja asiakkaalle sijoittamiseen, mm. sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus ja Tapiola Asuntosijoitus.

Henki-Tapiola on jo useiden vuosien ajan aktiivisesti seurannut EU:n tasolla meneillään olevaa vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta koskevan sääntelyn kehittämishanketta, ns. Solvenssi II-hanketta ja suorittanut valmistelevia toimenpiteitä siihen liittyen. Solvenssi II:een valmistautumisessa on saatu päätökseen ensimmäinen vaihe jossa on luotu tietojärjestelmäarkkitehtuurin ratkaisu ja keskeisiä osia toteutuksesta.

Lainsäädännön kehitys

Pitkäaikaissäästämistä ja sen verottamista koskevat lait tulivat voimaan 1.1.2010. Näin luotiin uusi pitkäaikaissäästämisen väline ja annettiin yksilöllisten eläkevakuutusten verovähennys-oikeutta vastaava vähennys-oikeus uusille pitkäaikaissäästämismuutoksille.

Vakuutuslakien muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE 63/2009) annettiin eduskunnalle toukokuussa 2009. Eduskunta hyväksyi huhtikuussa 2010 pienin muutoksin vakuutuslakien muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 63/2009). Muutosten tavoitteena oli poistaa epäselvyydet ja ongelmat, joita vakuutuslakien käytännön soveltamisessa oli tullut ilmi. Merkittäviä periaatteellisia uudistuksia ei tehty. Muutokset tulivat voimaan 1.11.2010. Vakuutuslakien soveltamisala laajennettiin koskemaan lähtökohtaisesti kaikkia vakuutuslajeja lukuun ottamatta jälleenvakuutusta ja lakisääteisiä vakuutuksia. Myös säännösten pakottavuutta laajennettiin. Pakottavuussuojan piiriin tulivat muun muassa asunto-osakeyhtiöt ja useimmat aatteelliset yhdistykset. Vakuutuksenantajalle asetettiin velvollisuus perustella päätöksensä, jos se hylkää vakuutushakemuksen tai irtisano vakuutuksen. Perusteen on oltava lain ja hyvän vakuutustavan mukainen. Vakuutuksenantajan tiedonantovelvoitteita tarkistettiin etenkin sijoitussidonnaisen vakuutuksen osalta. Lisäksi tarkistettiin säännöksiä muun muassa ryhmätuvakuutuksista, edunsaajamääräyksestä, henkivakuutuksen ehtojen muuttamisesta, henkivakuutukseen perustuvan oikeuden ulosmittauksesta sekä korvausvaatimuksen vanhentumisesta ja kanneajasta.

International Accounting Standards Boardin (IASB) edeltäjä käynnisti vuonna 1997 vakuutuslaskentahankkeen. *Vakuutuslaskentastandardi* päätettiin kehittää, sillä aikaisemmin ei ole ollut vakuutuslakien koskevaa IFRS -standardia ja vakuutuslakien on jätetty muiden keskeisten standardien ulkopuolelle (esim. rahoitusinstrumentit; aineettomat oikeudet). Vakuutuslakien liittyvät kirjauskäytännöt ovat kirjavia ja poikkeavat usein muiden toimialojen käytännöistä. Hankkeessa käsitellään laskentaperiaatteita sekä vakuutuksenantajien että -antajien näkökulmasta. Vuoden 2007 toukokuussa IASB julkaisi keskusteluasiakirjan, johon pyydettiin kommentteja marraskuun 2007 puoliväliin mennessä. IASB aloitti keskusteluasiakirjaan saatujen vastausten analysoinnin vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä. Lokakuussa 2008 FASB (the Financial Accounting Standards Board, USA:n tilinpäätösstandardeja antava elin) päätti osallistua projektiin. Luonnos standardiksi (Exposure Draft, ED) julkaistiin 30.7.2010, jonka kommentointiaika IASB:lle päättyi 30.11.2010. IASB:llä on tavoitteena julkaista lopullinen standardi kesäkuussa 2011.

Vastuullisuus

Tapiolassa vastuullisuus on osa yhtiöryhmän strategiaa ja linjauksia, ja sen perustana ovat yhtiöryhmän yhteiset arvot: asiakkaiden etu, yhdessä menestyminen ja vastuu tavaksi. Keskinäisyys yhtiömuotona asettaa Tapiolalle erityisiä avoimuuden ja vastuullisuuden vaatimuksia, koska asiakkaat ovat myös omistajia. Tapiola pyrkii toiminnassaan kestäviin ratkaisuihin, läpinäkyvyyteen ja jatkuvaan parantamiseen.

Tapiolan tavoitteena on olla vastuullisen liiketoiminnan edelläkävijä vakuutus- ja finanssialalla Suomessa ja toimia vastuullisemmin kuin laki vaatii. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Tapiola on määritellyt toimintaa ohjaavat vastuullisuuslupaukset asiakkaille, henkilöstölle, ympäristölle ja yhteiskunnalle.

Vastuullisuuslupausten mukaisesti Tapiola lupaa kertoa tuotteistaan ja palveluistaan ymmärrettävästi ja selkeästi. Asiakkaiden kuunteleminen on tärkeää, joten asiakkaat otetaan entistä vahvemmin mukaan toiminnan kehittämiseen. Tapiolalaisia esimiehiä kannustetaan vastuulliseen johtamiseen ja henkilöstöä henkilökohtaiseen vastuun ottoon. Tapiola lupaa vähentää ympäristö- ja ilmastovaikutustaan erilaisin keinoin, kuten lisäämällä sähköistä asiointia ja kehittämällä työtapoja. Tapiola haluaa myös olla osaltaan edistämässä vastuullisuutta yhteiskunnassa. Vakavaraisuudesta huolehtiminen tukee yhteiskunnallista vakautta. Tapiola pitää tärkeänä edistää myös finanssilukutaitoa.

Tapiola on sitoutunut Kansainvälisen kauppakamarin ICC:n julkaisemaan Elinkeinoelämän peruskirjaan kestävästä kehityksestä. Finanssialan keskusliiton kautta Tapiola on mukana alan pohjoismaisten yhtiöiden ilmastositoumuksessa. Tapiola-ryhmän pääkonttoritoiminnot ovat liittyneet WWF:n Green Office -järjestelmään.

Vastuullisuuslupausten toteutumisesta ja vastuullisen yritystoiminnan kehittämisestä raportoidaan Tapiola-ryhmän vuosiraportissa 2010 Vastuu tavaksi. Se on luettavissa osoitteessa www.tapiola.fi/vastuullisuus.

Tulevaisuuden näkymät

Henkivakuutustoiminta

Vuonna 2011 jatkuu systemaattinen työ jolla säästöhenki- ja riskihenkivakuutuspalvelut saadaan entistä paremmin palvelemaan asiakkaidemme tarpeita talouden ja terveyden turvan rakentamisessa. Erityisesti panostamme asiakaslähtöiseen liiketoimintaosaamiseen. Haastavasta talousympäristöstä huolimatta vakavaraisuus on säilynyt hyvällä tasolla ja jatkossa panostetaan kannattavaan volyymin kasvuun sekä riskienki- että säästöhenkivakuuttamisessa. Jatkuvan kehittämisen kohteena ovat asiakastarpeista lähtevä ensiluokkainen palvelu ryhmän synergiat hyödyntäen.

Keskinäisyyden ja vastuullisen toiminnan periaatteet ovat liiketoiminnan kehittämisen kulmakiviä. Kustannusten hallintaan tähtäävä tuottotehokkuusohjelma jatkuu vuonna 2011. Henki-Tapiolan pitkä historia ja hyvä maine vastuullisena ja vakavaraisena toimijana takaavat erinomaiset toimintaedellytykset myös jatkossa haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

EU:ssa toimivien vakuutusyritysten uusia vakavaraisuussäännöksiä koskevan direktiivin, Solvenssi II, vaatimusten täyttäminen edellyttää Henki-Tapiolassa tulevana vuosina merkittäviä panostuksia vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan kehittämisessä. Maaliskuussa 2010 päättyneessä Sisäiset liiketoimintamallit -projektissa luotiin tekninen infrastruktuuri,

jonka varaan Solvenssi II:n tekniset prosessit jatkossa rakentuvat. Projektin päätyttyä Henki-Tapiolassa aloitettiin Solvenssi II -hankkeen jatkovalmistelu ja Henkivakuutus-osahankkeen hankesuunnitelma vuosille 2011–2013 valmistui toukokuussa 2010.

Sijoitustoiminta

Jännite teollisuusmaiden lyhyen aikavälin näkymien ja pitkän aikavälin rakenteellisten ongelmien välillä on jälleen kasvussa. Vuoden 2011 alkupuoliskolla syklinen elpyminen saattaa jopa voimistua. Luottamus erityisesti USA:n talouden lähiajan näkymiin on selvästi vahvistunut. Kasvua tukevat presidentti Obaman päätös jatkaa edeltäjänsä veronalennuksia sekä USA:n keskuspankin voimakas elvytyspolitiikka. Myös säästämisasteen nousun pysähtyminen voimistaa kulutuskysynnän kasvua. Epävarmuutta luovia tekijöitä on kuitenkin edelleen useita. USA:ssa asuntomarkkinoiden elpyminen on seisahtunut, työttömyys on edelleen sietämättömän korkea ja pohjainflaatio on painumassa vaarallisen alas. Euroopassa suurimmat riskit ovat poliittisia ja liittyvät rahaliiton uskottavuuden ylläpitoon.

Mitä pidemmälle vuosi etenee, sitä enemmän teollisuusmaiden rakenteelliset ongelmat alkavat painaa kasvumahdollisuuksia. Vaihtotaseeltaan alijäämäisissä maissa talouden tasapainottuminen edellyttää kilpailukyvyyn parantamista sekä kokonaissäästämisasteen nousua, jotta investoinnit tuottavuuteen kyetään rahoittamaan sisäisesti. Valtioiden velkaongelmien kestävä ratkaiseminen puolestaan edellyttää menoleikkauksia, veronkorotuksia sekä julkisen palvelutuotannon tehostamistoimia. Budjettikurin palauttaminen alkaa heijastua teollisuusmaiden kasvunäkymiin viimeistään vuoden 2011 jälkipuoliskolla.

Monissa kehittyvissä talouksissa, erityisesti Kiinassa, suurin muospaine kohdistuu talouden kysyntärakenteeseen. Jatkossa talouskasvu ei voi enää nojautua yhtä voimakkaasti nettoviennin ja investointien varaan vaan painopisteen on siirryttävä entistä enemmän kotimaisen kulutuskysynnän kasvuun. Rakennemuutos ei kuitenkaan tapahdu hetkessä ja talouden kasvu-ura todennäköisesti väliaikaisesti laskee myös kehittyvissä talouksissa.

Teollisuusmaissa inflaatiopaineet ovat edelleen vähäiset. Inflaatio tosin voi kiihtyä energian ja raaka-aineiden hintojen nousun vuoksi (kuten tapahtui 2007–2008) sekä mahdollisten veronkorotusten takia. Koska finanssipolitiikan pelivara on hyvin pitkälti käytetty, talouden elvytys on lähes yksinomaan keskuspankkipolitiikan varassa. Euroopan keskuspankki nostanee korkoja aikaisintaan aivan vuoden 2011 lopulla. Nimellisen bruttokansantuotteen näköpiirissä olevan kehityksen puolesta korkotason merkittäväle nousulle ei edelleenkään ole perusteita. Euroopassa valtioiden joukkolainamarkkinoiden perusongelma kuitenkin on, että turvallisina pidettyjen maiden tuottotasot ovat kovin alhaiset kun taas korkean tuoton maissa riskit eivät ole riittävästi vähentyneet.

Osakemarkkinoiden lähiajan näkymiä tukevat USA:n talouskasvun mahdollinen voimistuminen sekä maltilliset arvostustasot – erityisesti alhaiseen korkotasoon verrattuna. Maailmantalouden rakenteelliset ongelmat sekä Euroopan poliittiset riskit kuitenkin pitävät yllä epävarmuutta ja lisäävät äkkinäisten korjausliikkeiden mahdollisuutta.

Vuonna 2011 Suomen kiinteistömarkkinoilla kiinteistösijoitusten tuottovaatimusten odotetaan kääntyvän hienoiseen laskuun pääkaupunkiseudulla. Kiinteistösijoitusten volyymin uskotaan kääntyvän nousuun hiljaisten kahden edellisvuoden jälkeen. Velkarahoituksen saaminen jatkuu yhä monille sijoittajille haasteellisena vaikka vakavaraiset sijoittajat saavatkin hyviin hankkeisiin rahoitusta jo kohtuuehdoin. Suurimmat kiinteistömarkkinoita koskevat riskit liittyvät vuonna 2011 euron kriisiin

ja euroalueen talouden yleiseen vakauteen. Pääkaupunkiseudulla erityisesti vanhojen toimistokiinteistöjen vuokrattavuus ja myytävyyys jatkuu haasteellisena ja tyhjyyksasteiden odotetaan pysyvän korkealla tasolla. Kotimaisten sekä ulkomaisten sijoittajien odotetaan aktivoituvan markkinoilla.

Euroopan kiinteistömarkkinoilla tuottovaatimusten odotetaan jatkavan lievää laskuaan erityisesti tärkeimmillä osamarkkinoilla. Vahvimmat kiinteistömarkkinoiden kasvunäkymät ovat vuonna 2011 Ranskassa, Saksassa sekä pohjoismaista erityisesti Ruotsissa ja Suomessa. Euroalueen kriisi ja julkisen talouden voimakkaat tervehdyttämistoimet tulevat näkymään haasteellisina aikoina erityisesti Kreikan, Espanjan, Portugalin sekä Irlannin kiinteistömarkkinoilla. Suurimmat kiinteistömarkkinoiden riskit liittyvät euron kriisiin ja euroalueen talouskasvun pysyvyyteen.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolan tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriö ja Finanssivalvonta, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä atk-järjestelmien suunnittelumenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehty arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehty arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoonsa.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehty arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan

keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu. Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoonsa.

Lainasaamiset, talletukset

ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Johdannaissopimusten kirjanpitokäsittelyyn tehtiin 1.1.2010 alkaen muutos, joka muutti tuloslaskelmaerien sisältöä. Vertailuvuoden luvut on saatettu vertailukelpoisiksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata. Toimintapääomasta vähennetään ei-suojaavien johdannaissopimusten mahdollinen enimmäistappio.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvomuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisten negatiivisesta arvomuutoksesta, joka ylittää suojattavan koh-

teen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Johdannais sopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvomuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostus-tuottoa tai -kuluja.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimelisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

Huoneistojen peruskorjaukset	5 v
Atk-järjestelmien suunnittelukustannukset	5–10 v

Kiinteistöt

Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset	40–50 v
Tavaratalo-, myymälä rakennukset	30–40 v
Teollisuus-, varasto ym. rakennukset	20–30 v
Rakennusten ainesosat 25 %:n menojäännöspoisto	

Kalusto

Konttorikoneet, -kalusto yms. 25 %:n menojäännöspoisto

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pito-aikaan arvioidaan erikseen.

Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattiin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Vapaaehtoiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa mahdollisesti aiheutuvat työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen väliin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana. Tunnuslukuja laskettaessa on otettu huomioon yhden vuoden laskennalliset verovelat.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvélka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan vertailukauppoihin perustuvalla kaupp-arvomenetelmällä. Toimitilakohteet arvioidaan kassavirtaan perustuvalla tuottoarvomenetelmällä tai kaupp-arvomenetelmällä, mikäli kauppahinta-aineisto on edustava. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai Kiinteistö-Tapiola Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet
Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset
Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon mahdollinen luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Zillmerointiperusteet
Zillmerointia ei sovelleta.

Vastuuvelan laskentaan käytetty laskuperustekorko
Vastuuvelkaa laskettaessa on ennen 1.1.1999 myönnettyissä henkivakuutuksissa ja yksilöllisissä eläkevakuutuksissa käytetty 4,5 prosentin laskuperustekorkoa. Ennen 1.1.1999 myönnettyjen joustavamaksuisten yksilöllisten eläkevakuutusten kertyneiden eläke-etujen vastuuvelka on laskettu 1,8 prosentin laskuperustekorolla, kun vastuuvelkaan lasketaan mukaan tehdyt korkotäydennykset.

Vakuutuksissa, jotka on myönnetty 1.1.1999 ja 31.12.2002 välisenä aikana, on käytetty 3,5 prosentin laskuperustekorkoa. Kaikissa 1.1.2003 ja 31.12.2004 välisenä aikana myönnettyissä vakuutuksissa sekä 31.12.2004 jälkeen myönnettyissä rahastoivissa riskihenkivakuutuksissa on käytetty 2,5 prosentin laskuperustekorkoa. vuonna 2005 ja sen jälkeen myönnettyille yksilöllisille henki- ja eläkevakuutuksille käytetty laskuperustekorko on ollut 1,5 prosenttia.

Seuraavien vastuuerien laskennassa ei käytetä perustekorkoa:

- yksilöllisen henkivakuutuksen vakuutusehtojen muuttamisesta aiheutuva vakuutusmaksuvastuun täydennysvaraus
- yksilöllisen henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuuseen tehtävät lisähyvitys-, lisäsumma- ja maksunalennusvaraukset
- yksilöllisen henki- ja eläkevakuutuksen vakuutusmaksuvastuuseen tehtävät tulevien lisäetujen varaukset

Kohtuuseriaatteen soveltaminen ja lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaisen ns. kohtuuseriaatteen mukaan vakuutusyhtiön on, mikäli yhtiön vakavaraisuus sen sallii, palautettava kohtuullinen osa ylijäämästä lisäetuina

sellaisille vakuutuksille, joilla on oikeus ylijäämän perusteella jaettaviin lisäetuihin.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola soveltaa kohtuuseriaatetta siten, että se käyttää ylijäämänsä pääosin lisäetuihin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä maksaa riskipääoman merkitsijöille markkinaehtoisuuden tuoton.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolan tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutetuille vakuutussäästöille pitkällä aikavälillä ennen kuluja ja veroja kokonaistuotto, joka eläkevakuutuksessa ylittää euroalueen valtioiden pitkien, vähintään 10-vuotisten joukkovelkakirjalainojen korkotason ja säästöhenkivakuutuksessa vastaavasti 5-vuotisten valtionlainojen korkotason. Rahastoivassa riskivakuutuksessa tavoitteena on, että reaalin kokonaiskorko on positiivinen.

Vakuutussäästöjen kokonaistuottotavoitteena ilmaista lisäetutavoitetta ei sovelleta sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin eikä riskivakuutuksiin, joihin ei liity vakuutussäästöä. Riskivakuutuksissa kohtuuseriaatetta noudatetaan siten, että riskiliikkeen ylijäämästä palautetaan asiakkaille maksunalennuksina tai riskietuuksien ilmaisina korotuksina se osa, jota ei varata riskiliikkeen heilahtelujen varalle.

Edellä kollektiivisesti kaikille eläkevakuutuksille ja säästöhenkivakuutuksille määritellyä kokonaistuottotavoitetta sovelletaan yksittäisiin vakuutus sopimuksiin ottamalla huomioon hyvityksiä määrättäessä yleinen korkotaso ja sen heilahtelun voimakkuus, yhtiön onnistuminen sijoitustoiminnassa, kunkin vakuutuksen laskuperustekorko, vakuutuksen hoitamisen kustannukset, vakuutuksesta liikekulujen kattamiseen menevät erät sekä yhtiön vakavaraisuus. Asiakashyvitysten tasossa otetaan vakuutuslajeittain huomioon tarve varautua tulevaisuudessa huomattavasti kohoaviin korvausmenoihin mm. kuolleisuudessa tapahtuvien muutosten takia.

Asiakkaan vakuutussäästöille hyvittävä kokonaiskorko muodostuu laskuperustekorosta ja annettavista hyvityksistä.

Seuraavat tekijät vaikuttavat sopimuksille maksettavaan kokonaiskorkoon:

- matalampi laskuperustekoroon taso tai korkeampi liikekulujen kattamiseksi menevän osuuden taso voi korottaa kokonaiskorkoa
- pitkäaikaisen sidotun säästämisen tuotteiden, kuten esim. eläkevakuutusten, kokonaiskorko on korkeampi kuin vapaasti takaisinostettavissa olevien vakuutusten.

Kokonaiskorko voi joissakin sopimuksissa olla korkeinta sovellettavaa laskuperustekorkoa pienempi.

Asiakashyvitysten tasossa pyritään vakauteen tasoittamalla sijoitustuottojen vaihtelua siten, että varataan hyvien sijoitustuottojen vuosina osa ylijäämästä myöhempiä vuosina jaettavaksi. Vakavaraisuustavoitteena on sellainen laadullinen ja määrällinen vakavaraisuus, että se ei rajoita lisäetutavoitteiden mukaisten lisäetujen maksamista vakuutuksenottajille.

Lisäetutavoitteiden julkaiseminen tässä muodossa perustuu vakuutusyhtiölakiin, ja tavoitteet kuvaavat ylijäämän jakautumista oman pääoman ja vakuutus sopimuksista johtuvan vastuuvelan välillä.

Lisäetutavoitteet eivät siten ole sellaisia yksittäistä vakuutus-sopimusta koskevia tietoja, joita vakuutuksenottajalle tulee vakuutus-sopimuslain mukaan antaa, eivätkä ne sen vuoksi ole osa mitään yksittäistä vakuutus-sopimusta.

Lisäetutavoitteet eivät ole yhtiötä sitovia ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön hallitus päättää vuosittain lisäeduista ja tarvittavista muutoksista lisäetujen jakamista koskeviin tavoitteisiin.

Tavoitteet ja selvitys niiden toteutumisesta julkaistaan yhtiön internet-verkkosivuilla ja tilinpäätöksessä

Lisäetujen jakamista koskevien tavoitteiden toteutuminen vuosina 1999–2010

Yhtiön lisäetutavoite on luonteeltaan pitkän aikavälin tavoite, eli sen toteutumista tulee tarkastella useamman vuoden aikavälillä. Yksittäisinä vuosina yhtiö voi jäädä tavoitteiden alle. Tästä syystä seuraavassa on tarkasteltu tavoitteen toteutumista vuosina 1999–2010, ei pelkästään vuoden 2010 osalta. Vuoden 2010 osalta voidaan todeta, että yhtiö kykeni maksamaan kaikille sopimusryhmille lisäetutavoitteen mukaista kokonaiskorkoa. Vuosina 1999–2010 maksetut kokonaiskorot ovat kaikissa sopimusryhmissä ylittäneet selvästi lisäetutavoitteen.

Lisäetutavoitteena olevat korot on määritelty seuraavasti: vuosina 1999–2006 on käytetty Saksan valtion joukkovelkakirjojen tuottoja 5 ja 10 vuoden maturiteeteille ja vuosina 2007–2010 Euroopan Keskuspankin julkaisemaa euroalueen valtioiden velkakirjojen tuottoindeksiä 5 ja 10 vuoden maturiteeteille. Vuosittaiset tuotot on laskettu päivä- tai kuukausi-noteerausten keskiarvoina.

Seuraavassa on eritelty vakuutuslajeittain ja sopimusryhmittäin kokonaiskorkojen tasoja vuodelta 2010 ja aikaväliä 1999–2010. On huomattava, että erilaisten sopimustyyppien suuren määrän takia tämä ei ole täysin kattava selvitys kokonaiskoroista jokaisen yksittäisen vakuutus-sopimuksen osalta. Vakuutuksenottajalle lähetetyistä vuositiedotteista selviää tarkasti kunkin sopimuksen laskuperustekoron ja asiakas-hyvityksen taso.

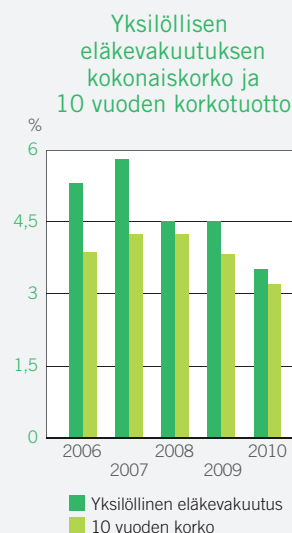
Selvitys vakuutussäästöille annetuista kokonaiskoroista vakuutuslajeittain vuosina 1999–2010

Yksilölliset eläkevakuutukset

Yksilöllisten eläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2010 oli keskimäärin 3,5 prosenttia ja vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,8 prosentin ja 4,5 prosentin välillä. Kaikille tuotteille kokonaiskorko oli yli 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2010 oli keskimäärin 3,2 prosenttia.

Laskuperustekorko	Asiakashyvitys	Kokonaiskorko
4,5 %	0,0 %	4,5 %
3,5 %	0,0–0,2 %	3,5–3,7 %
2,5 %	0,3–1,2 %	2,8–3,7 %
1,5 %	2,4 %	3,9 %

Seuraavassa kuvassa on esitetty yksilöllisten eläkevakuutusten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosina 1999–2010. Kokonaiskorko on ylittänyt tavoitteen kaikkina vuosina.

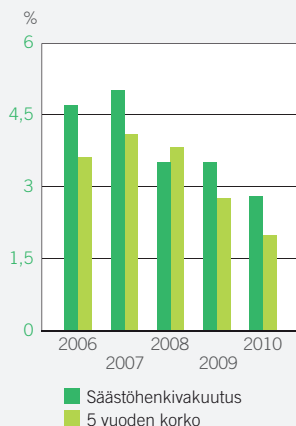

Säästöhenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset
Säästöhenkivakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2010 vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,8 prosentin ja 4,5 prosentin välillä. Kaikille tuotteille kokonaiskorko oli yli 5 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2010 oli keskimäärin 2,0 prosenttia. Kapitalisaatiosopimuksille annettu kokonaiskorko vuodelta 2010 oli 3,9 prosenttia, mikä vastasi sopimusten myöntämisaikakohtana vallinnutta sopimuksen pituuden mukaisen maturiteetin korkotuottoa.

Laskuperustekorko	Asiakashyvytys	Kokonaiskorko
4,5 %	0,0 %	4,5 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,3–0,7 %	2,8–3,2 %
1,5 %	1,8 %	3,3 %

Seuraavassa kuvassa on esitetty säästöhenkivakuutusten alin sovellettu kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosina 1999–2010. Kokonaiskorko on keskimäärin ylittänyt tavoitteena olevan 5 vuoden korkotuoton ko. ajanjaksolla, vaikka korko jäi vuonna 2008 joissakin sopimuksissa hieman tavoitteen alle.

Säästöhenkivakuutuksen kokonaiskorko ja 5 vuoden korkotuotto

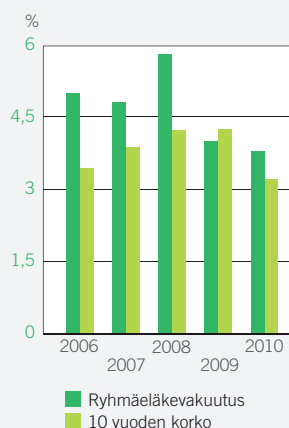
Ryhmäeläkevakuutukset

Ryhmäeläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2010 oli Etueläke-vakuutuksissa 3,5 prosentin ja 4,25 prosentin välillä ja TOP-eläkevakuutuksissa 3,6 prosentin ja 3,8 prosentin välillä. Kaikkien tuotteiden kokonaiskorko oli yli 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2010 oli keskimäärin 3,2 prosenttia.

Laskuperustekorko	Asiakashyvytys	Kokonaiskorko
4,25 %	0,0 %	4,25 %
3,5 %	0,0–0,1 %	3,5–3,6 %
2,5 %	1,3 %	3,8 %
1,5 %	2,3 %	3,8 %

Seuraavassa kuvassa on esitetty ryhmäeläkevakuutusten alin sovellettu kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosilta 1999–2001. Kokonaiskorko on keskimäärin ylittänyt tavoitteena olevan 10 vuoden korkotuoton ko. ajanjaksolla, vaikka vuosina 2000 ja 2008 korko on jäänyt hieman tavoitteen alle. Syynä tähän ovat olleet mm. vastuuntäydennykset, joita on tehty sekä kuolevuuden alenemisen että korkotason alenemisen takia.

Ryhmäeläkevakuutuksen kokonaiskorko ja 10 vuoden korkotuotto

Selostus henkilökunnan eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksella Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa ja lisäeläketurva Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolassa, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain keskimäärin 0,2 prosenttia lakisääteisen työeläkkeen vuosiansiosta. Lisäedun piirissä ovat kaikki viiden palveluvuoden jälkeen. Lisäeläkettä karttuu koko palvelusajalta.

Hallituksen jäsenten eläkeikä on 60 tai yleinen vanhuuseläkeikä 63–68 vuotta. Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä on yleinen vanhuuseläkeikä eli 63–68 vuotta. Lisäeläketurva on järjestetty lisäeläkkeellä Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolassa.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Yritysten Henki-Tapiola sulautuminen emoyhtiönsä Henki-Tapiolaan

Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola sulautui sekä vastaanotettavan että sulautuvan yhtiön hallintoneuvostoissa 1.6.2009 hyväksytyn ja hallituksissa 9.6.2009 hyväksytyn suunnitelman mukaisesti emoyhtiönsä Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan. Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 14.10.2009. Kokouksessa hyväksyt-

tiin Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolan tytäryhtiösulautuminen Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan. Finanssivalvonta hyväksyi sulautumisen 16.11.2009.

Fuusiovoitto on kirjattu Henki-Tapiolan tuloslaskelmaerään Muut tuotot.

Konsernitilinpäätös

Vakuutusyhtiölain mukaan konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset osakeyhtiöt ja muut niihin rinnastettavat yhtiöt, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli puolet. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenne on kerrottu toimintakertomuksessa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus. Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyrietykset eli yritykset, joiden äänivallasta konserni omistaa 20–50 prosenttia, on yhdistelty konsernitilinpä-

tökseen pääomaosuusmenetelmällä. Asunto- ja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei yhdistellä osakkuusyrietyksenä konsernitilinpäätökseen, vaikka äänivalta- ja omistusrajat täytyisivätkin. Ei-keskinäiset kiinteistöosakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisöinä.

Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden. Omaan pääomaan siirretty osuus ei ole vakuutusyhtiölain mukaan jakokelpoista omaa pääomaa.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonkorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonkorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konserniliikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränään ja se poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränään ja se tuloutetaan enimmillään viidessä vuodessa.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu.

Riskit ja riskienhallinta

1. RISKIENHALLINNAN YLEISET PERIAATTEET TAPIOLA-RYHMÄSSÄ

Henki-Tapiola noudattaa Tapiola-ryhmässä noudatettavaa riskienhallintapolitiikkaa. Siinä on kuvattu menettelytapoina ne yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina Tapiola-ryhmän riskienhallinnan järjestämisessä.

1.1. Riskienhallinnan lähtökohdat

Tapiolan riskienhallinta perustuu Tapiolassa määriteltyihin riskienhallinnan käsitteisiin, tehtävään, tavoitelaan ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Hyvä vakavaraisuus korostuu keskinäisen yhtiömuodon vuoksi.

Tapiolan tavoitteena on hallita riskejä kokonaisvaltaisesti osana strategista ja operatiivista toiminnanohjausta. Riskienhallinta tulee järjestää kattavasti siten, että asiakaslohkojen, yhtiöiden ja muiden toimintojen väliset riskisidokset ovat selkeät ja yksiselitteiset ja että riskien syy- ja seuraussuhteet sekä merkitys tunnistetaan.

Kokonaisvaltaisessa riskienhallinnassa riskienhallinta kytkeytyy yrityksen strategiaan, taloudellisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiin. Riskien tarkastelunäkökulma kääntyy yksittäisistä toiminnoista ja niihin liittyvistä riskeistä koko yrityksen tasolle. Riskienhallinnan keskeiseksi päämääräksi muodostuu yrityksen taloudellisen ja toiminnallisen kokonaishyödyn optimointi riskienhallinnan keinoin.

Tapiolan riskinottohalukkuus perustuu seuraaville periaatteille.

- Riskinotto tukee strategian ja operatiivisten suunnitelmien taloudellista ja toiminnallista toteutumista.
- Riskit eivät vaaranna yksittäisen yhtiön, toiminnon tai ryhmän toimintaa tai talouden vakautta.
- Tapiolan yhtiöt ja toiminnot pysyvät niille määritellyissä riskirajoissa.
- Riskien vaikutukset ryhmän kaikkiin organisaatio-osiin kyetään tunnistamaan.
- Tapiolan organisaatio-osien väliset riskisidokset ovat selkeät.

Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti Tapiola huolehtii ja tiedottaa riskeistään sekä niiden hallinnasta siten, että asiakkaat ja muut sidosryhmät luottavat Tapiolaan kumppaninaan.

1.2. Riskienhallinnan pääalueet

Tapiola-ryhmän vakuutustoiminnan, pankkitoiminnan ja varainhoidon riskiluokituksessa käytetään ylätasolla seuraavaa kolmijakoa:

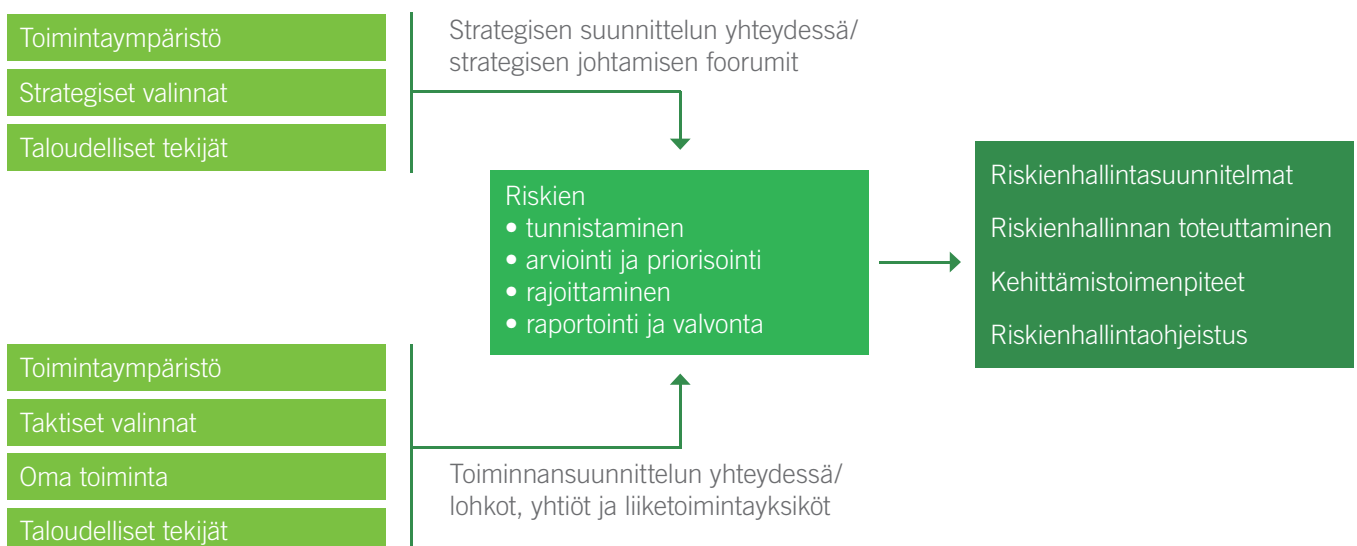
- toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit
- taloudelliset riskit
- toiminnalliset riskit

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm.

- strategisen tahtotilan valintoihin liittyvät riskit
- markkina-aseman, kilpailutilanteen tai asiakaskäyttäytymisen muutokset
- yleiseen taloudelliseen kehitykseen liittyvät riskit

KOKONAISVALTAINEN RISKIENHALLINTA TAPIOLASSA

Riskien lähteet, hallinta ja toimenpiteet

Taloudelliset riskit muodostuvat pääasiassa vakuutus-, markkina-, luotto-, likviditeetti- ja keskittymisriskeistä. Näitten riskialaluokkien sisällöt poikkeavat toisistaan riippuen siitä onko kysymys vakuutustoiminnasta, pankkitoiminnasta tai varainhoidosta.

- Vakuutusriskillä tarkoitetaan vakuutus sopimuksiin liittyvää riskiä, joka johtuu vakuutusten asiakas-, riskin- ja vastuuvahingon liittyvästä riskistä ja vastuuvahingon riittävyysriskistä.
- Markkinariskillä tarkoitetaan varojen markkina-arvojen tai vastuiden määrien vaihtelusta aiheutuvaa riskiä, joka johtuu taloudellisen muuttujan kuten koron, osakekurssin, valuuttakurssin tai kiinteistön arvon muutoksesta.
- Luottoriski liittyy vastapuolen maksukyvyttömyyteen tai muuhun laiminlyöntiin sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi tai vastapuolen luottoluokituksen muutokseen.
- Likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, että yhtiöllä ei ole riittävästi likvidejä varoja käytettävissä tulevien velvoitteiden täyttämiseksi tai että varojen muuttaminen likvideiksi on mahdollista vain ylimääräisillä kustannuksilla.
- Keskittymisriskillä tarkoitetaan sitä, että yhtiö- tai yhtiöryhmätasolla on suuri määrä samaan vastapuoleen tai samoista vastapuolista muodostuvaan kokonaisuuteen liittyviä varoja, vastuuta, taseen ulkopuolisia sitoumuksia ja/tai asiakasriskejä.

Toiminnalliset riskit jakaantuvat operatiivisiin riskeihin ja toiminnan valintoihin liittyviin riskeihin. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan valintoihin liittyviä riskejä ovat erilaisiin liiketoiminnan muutostilanteisiin liittyvät riskit (esim. uuden tuotteen tai palvelun käyttöönotto, muutokset jakelukanavissa).

1.3. Riskienhallinnan toteuttamisen ja valvonnan vastuut

Yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu yhtiöiden riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitukset määrittävät eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitukset vahvistavat vuosittain yhtiöiden riskienhallintasuunnitelmat, varmistavat niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa ja valvovat riskienhallintasuunnitelmien noudattamista. Hallitukset seuraavat säännöllisesti yhtiöidensä riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Yhtiöiden toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat yhtiöiden riskienhallintasuunnitelmien käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Lohkojohtoryhmien, yhtiöiden johtoryhmien, sijoitustoiminnan johtoryhmien,

Toiminnalliset riskit	Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit	Taloudelliset riskit
Operatiiviset riskit • Prosessiriskit • Henkilöstöriskit • Järjestelmäriskit • Juridiset riskit • Tapahtuma-/vahinkoriskit	• Strategisen tahtotilan valintojen riskit • Markkina-asemaan, kilpailutilanteeseen ja asiakaskäyttämiseen liittyvät riskit • Yleiseen taloudelliseen kehitykseen liittyvät riskit	• Vakuutusriskit • Markkinariskit • Luottoriskit • Likviditeettiriskit • Keskittymisriskit

Toiminnan valintoihin liittyvät riskit

Riskienhallinnan kolme tasoa

TASO 1 • Liiketoimintajohto • Liiketoimintayksiköt	TASO 2 • Aktuaari ja riskienhallinta palvelut • Talouspalvelut ja controller-verkosto • Lakiasianpalvelut ja compliance-verkosto	TASO 3 • Sisäinen tarkastus • Tarkastusvaliokunta • Tilintarkastajat
---	---	---

Tavoitteena on hallita liiketoiminnan riskejä lainsäädännön ja Tapiolan toimintapolitiikkojen mukaisesti.

Tavoitteena on tukea liiketoimintaa riskienhallintaprosessin toteuttamisessa sekä kehittää Tapiolan valmiuksia riskienhallinnassa. Tavoitteena on valvoa ja raportoida hallituksille ja johdolle, että riskit ja vakavaraisuusasema täyttävät lainsäädännön vaatimukset ja Tapiolan tavoitteet niille.

Tavoitteena on varmistaa riskienhallintaprosessin toimivuus lainsäädännön ja Tapiolan toimintapolitiikkojen vaatimusten mukaisesti.

muiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Yhtiöiden liiketoimintayksiköt tunnistavat ja analysoivat toimintaa tai tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä toiminnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskienhallinta-toimenpiteiden toteuttamisesta.

Jokainen Tapiolassa työskentelevä henkilö vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta omassa työssään ja on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista ensisijaisesti omalle esimiehelleen tai muille riskienhallinnan vastuuhenkilöille.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Eri riskienhallintaan liittyvät tahot kuten aktuaari-, riskienhallinta-, talous-, controller-, compliance- ja sijoitustoiminnot avustavat yhtiöiden johtoa ja hallituksia riskienhallinnan valvonnan ja riskien seurannan käytännön toteuttamisessa.

Sisäinen tarkastus tukee yhtiöiden johtoa ja hallituksia valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä arvioimalla määräajoin riskienhallinnan toteutumista ja menetelytapoja. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

1.4. Raportointi

Raportoinnin tavoitteena on tuottaa luotettavaa, kattavaa ja ajan tasalla olevaa taloudellista informaatiota päätöksenteon pohjaksi. Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavilla ja ajan tasalla olevilla dokumentaatioilla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä sekä sillä, että liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Yhtiöiden hallitusten, johtoryhmien, sijoitustoiminnan johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty säännönmukaisesti käsiteltävät raportit

ja lausunnot, jotka käsittelevät kattavasti keskeisimpiä riskejä ja niiden riskienhallintaa. Valvontaviranomaisten antamissa määräys- ja ohjekokoelmissa määritellään viranomaisille toimitettavat riskeihin ja riskienhallintaan liittyvät raportit ja muut selvitykset

Merkittävistä toteutuneista riskeistä tai 'läheltä piti tilanteista' tulee raportoida seuraavalle ylemmälle riskienhallinnasta vastaavalle taholle ja tarvittaessa hallitukselle.

2. VAKAVARAISUUDEN HALLINTA

2.1. Vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet Vahinko-Tapiolan vakuutus- ja rahoitusryhmittymässä

Vakavaraisuuden hallinta on osa Vahinko-Tapiolan Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitetun ryhmittymän (Tapiola-ryhmittymän) kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Sen tavoitteena on varmistaa pääomien riittävä määrä ja laatu turvaamaan toiminta myös odottamattomien tappioiden varalta. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoivaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jonka lähtökohtana ovat strategisen ja operatiivisen toiminnan suunnitelmat. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostuu asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuva varmistaminen hyvällä vakavaraisuudella. Nämä mahdollistavat sen, että Tapiola-ryhmittymän yhtiöt voivat ennakoivasti toteuttaa toimenpiteitä, jotka joko vähentävät liiketoiminnan riskejä vähentäen siten lisätappioiden vaaraa tai jotka parantavat liiketoiminnan kannattavuutta vahvistaen siten vakavaraisuusasemaa. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.

- sijoitusjakauman muuttaminen vähemmän riskilliseksi joko aktiivisilla tai passiivisilla toimenpiteillä
- jälleenvakuutuksen lisääminen
- riskinvalinnan tarkentaminen ja riskivastaavan hinnoittelun tehostaminen
- liikekulujen vähentäminen/kustannustehokkuuden lisääminen.

Vahinko-Tapiolan ja Henki-Tapiolan hallituksilla on kokonaisvastuu vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä Tapiola-ryhmittymässä. Vakavaraisuuden hallinnan periaatteet määritellään yhtiöiden hallitusten hyväksymässä suunnitelmassa Tapiola-ryhmittymän vakavaraisuuden ylläpitämiseksi. Lähtökohtana vakavaraisuuden hallinnalle on voimassa oleva vakavaraisuutta koskeva lainsäädäntö. Nämä vaatimukset tulevat Tapiola-ryhmittymän osalta rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevasta laista, vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölaista ja rahoitusalan yritysten osalta luottolaitostoimintaa ja sijoituspalvelutoimintaa koskevista laista. Näiden lisäksi vakavaraisuuden hallinnassa otetaan huomioon sisäiset tavoitteet Tapiola-ryhmittymälle ja sen yhtiöiden vakavaraisuudelle sekä valmisteilla olevat uudet vakuutusyhtiöitä ja rahoitus-yhtiöitä koskevat vakavaraisuusvaatimukset (Solvenssi II ja Basel III).

Vakavaraisuutta koskevien vaatimuksien ja tavoitteiden täyttämisen lisäksi vakavaraisuuden seuranta ja hallinta pyritään järjestämään seuraavien periaatteiden mukaisesti: Vakavaraisuuden seuranta ja hallinta

- kattaa kaikki liiketoiminnan ja toimintaympäristön olennaiset riskit
- ottaa huomioon strategiset ja operatiiviset suunnitelmat sekä vastavuoroisesti vaikuttaa strategiseen ja operatiiviseen tavoiteasetantaan
- kattaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin
- kattaa normaalin liiketoimintasuunnitelmien mukaisen ja poikkeustilanteiden mukaisen toiminnan.

Tapiola-ryhmittymän ja sen yhtiöiden vakavaraisuutta seurataan säännöllisesti neljännesvuosittaisella hallitusten vakavaraisuusraportilla. Raportti sisältää lakisääteisten vakavaraisuusvaatimusten lisäksi sisäisten vakavaraisuusmittareiden arvot laskentahetkellä sekä niiden kehityksen eri skenaarioissa. Skenaariot sisältävät vaihtoehtoisia kehityskulkuja talouden ja sijoitusmarkkinoiden kehittymiselle. Markkinariskien vaikutusta Tapiola-ryhmittymän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen valvotaan ja hallitaan taseenhallintakomitean kuukausittaisella (tai tarvittaessa useammin) markkinariskiraportilla (ks. alla Markkinariskien hallinta-osio). Näiden lisäksi strategia- ja vuosisuunnittelun yhteydessä kartoitetaan merkittävimmät toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit ja toiminnalliset riskit sekä niiden toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisen realisoidumisen merkitys Tapiola-ryhmittymälle ja sen yhtiöille.

2.2. Vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan kehittäminen valmistauduttaessa Solvenssi II:een

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusvalvontajärjestelmän uudistamiseksi on EU:ssa parhaillaan meneillään Solvenssi II -hanke, joka koskee henki- ja vahinkovakuutusyhtiöitä. Tämän hankkeen tavoitteena on luoda kokonaisvaltaisesti vakuutustoiminnan riskit huomioon ottava valvontajärjestelmä, joka tulee voimaan tämän hetkisten arvioiden mukaan vuoden 2013 alussa. Solvenssi II-hankkeessa on hyvin keskeisessä osassa uusien

yhtiön omasta riskiprofiilista riippuvien määrällisten vakavaraisuusvaatimusten kehittäminen. Solvenssi II:n mukainen vakavaraisuusjärjestelmä tulee koostumaan kolmesta pilarista:

- Pilari 1: Määrälliset vakavaraisuusvaatimukset
- Pilari 2: Laadulliset vaatimukset riskienhallinnalle ja sisäiselle valvonnalle sekä vaatimukset siitä, että yhtiö pystyy kokonaisvaltaisesti arvioimaan ja hallitsemaan vakavaraisuutensa ja riskinsä. Säännökset valvojen valvontaprosessista.
- Pilari 3: Julkistamisvaatimukset vakavaraisuudesta ja riskeistä.

Tapiola on osallistunut aktiivisesti keskusteluun Solvenssi II:n sisällöstä eri foorumeilla kansainvälisen keskinäisten yhtiöiden edunvalvontajärjestön AMICE:n, Suomen Finanssialan Keskusliiton ja aktuaarijärjestöjen kautta. Lisäksi Henki-Tapiola on osallistunut Solvenssi II:n kvantitatiivisiin vaikuttavuustutkimuksiin (QIS). Näissä tutkimuksissa merkittävä määrä vakuutusyhtiöistä EU:n alueella on testannut eri vaihtoehtoja pilari 1:n vakavaraisuusvaatimukseksi. Tulosten perusteella Vahinko-Tapiolan vakuutusryhmittymä täyttää selkeästi valmisteilla olevat vakavaraisuusvaatimukset.

Osana valmistautumista Solvenssi II:een Tapiolassa käynnistettiin 2006 kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämishanke. Tässä hankkeessa kehitettiin ryhmittymän yhtiöiden sisäisiä liiketoimintamalleja, joiden avulla pystytään paremmin hallitsemaan ja hyödyntämään vakuutustoiminnan taloudellisia riskejä. Tämän lisäksi tässä hankkeessa on kehitetty ja tehostettu riskienhallinnan organisointia ja hallintoa. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan (ERM) toimikunta seuraa ja valvoo Tapiola-ryhmittymän ja sen yhtiöiden riskejä ja vakavaraisuutta sekä vastaa näiden riskienhallinnan kehittämisestä. Tapiola-ryhmittymän taseenhallintakomitea (ALCO) vastaa ryhmittymän vakuutusyhtiöiden taseriskien hallinnasta ja valvonnasta sekä niiden raportoinnista hallitukselle. Vuoden 2010 aikana perustettiin aktuaari- ja riskienhallintayksikkö, joka avustaa Tapiola-ryhmittymän yhtiöiden hallituksia ja johtoa kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Tapiolan varsinaisen Solvenssi II -hankkeen valmistelu aloitettiin keväällä 2010 ja hankesuunnitelma hyväksyttiin hankkeen johtoryhmässä marraskuussa 2010. Hanke on aikataulutettu vuosille 2011–2013 ja koostuu neljästä eri osakokonaisuudesta: Henki-Tapiola, Vahinko-Tapiola, sijoitus ja taseenhallinta sekä ryhmä. Hankkeen ensisijainen tarkoitus on toteuttaa vaatimukset, jotka aiheutuvat Solvenssi II direktiivistä. Näiden pakollisten vaatimusten lisäksi hankkeen tavoitteena on riskiperusteisen toiminnanohjauksen kehittäminen, tiedonhallinnan, laskennan ja raportoinnin kehittäminen vastaamaan Solvenssi II:n ja riskiperusteisen toiminnanohjauksen tarpeita sekä muutoksenjohtaminen siirryttäessä Solvenssi II:een ja riskiperusteisempaan toiminnanohjaukseen.

Vakavaraisuuden hallinta siirryttäessä nykyisistä vakuutusyri-
tysten vakavaraisuusvaatimuksista (Solvenssi I) Solvenssi II:een on hyvin haasteellinen erityisesti sen takia, että korkotason vaikutus Tapiola-ryhmittymän vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus-

asemaan muuttuu. Lisäksi mm. tasoitusmäärän, vastuuvelan diskonttauksen ja henkivakuutuksen harkinnanvaraisten etujen käsittelyn takia kuva yksittäisen ryhmän vakuutusyhtiön tai koko ryhmittymän vakavaraisuusasemasta Solvenssi I:n ja Solvenssi II:n mukaan voi olla hyvin erilainen. Tällä hetkellä vakavaraisuuden hallinnassa painotetaan voimassa olevia Solvenssi I:n mukaisia vaatimuksia, mutta siirryttäessä lähemmäksi Solvenssi II:n voimaantuloa on tarpeellista arvioida yksittäisen vakuutusyhtiön ja ryhmittymän vakavaraisuutta molempien järjestelmien vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti. Vuoden 2011 aikana on tavoitteena ottaa Solvenssi II:n mukaisia mittareita vakavaraisuuden seurantaan ja hallintaan.

3. VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIENHALLINTA

Henki-Tapiolan vakuutustoiminnan riskejä ovat sijoitustointaan liittyvät markkinariskit ja henkivakuutustoiminnan vakuutusriskit. Markkinariski johtuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen mm. korkojen, osakekurssien tai valuutakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun. Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit sekä asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen keskeytymisen riskit.

3.1. Vakuutusriskien riskienhallinta

3.1.1. Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Vastuuvelkaan liittyviä riskejä ovat laskuperustekorona tasoon ja takaisinostoihin liittyvä korkoriski, kuolevuuteen ja eliniän pituuteen liittyvä riski ja sairastuvuuteen liittyvät riskit. Korkoriskiä hallitaan suojaamalla johdannaisilla sijoitussalkkuja epävakaisissa markkinatilanteissa, huolehtimalla riittävän vakavaraisuuden ylläpitämisestä, alentamalla vakuutuskantojen laskennallista laskuperustekorona vastuita täydentämällä ja käyttämällä tuotteissa takaisinostosanktioita sekä uusissa tuotteissa turvaavan alhaista laskuperustekorona. Kuolevuuteen ja eliniän pituuteen sekä sairastuvuuteen liittyvää riskiä hallitaan huolellisella tuotesuunnittelulla ja vastuunvalinnalla, jälleenvakuuttamalla, seuraamalla vuosittaisin analyysin vakuutettujen havaitun kuolleisuuden ja sairastavuuden tasoa ja kehittymistä ja täydentämällä vastuita tarvittaessa. Sairausvakuutuksissa on lisäksi mahdollisuus korottaa maksuja korvausmenon nousua vastaavasti.

3.1.2. Riskienhallintaprosessit

Edellä kuvattuja riskejä hallitaan ottamalla ne huomioon vakuutusotteiden hinnoitteluprosessissa, asettamalla yksittäisten riskien omavastuut oikeassa suhteessa yhtiön vakavaraisuuteen ja jälleenvakuuttamalla omavastuun ylittävät vastuut sekä katastrofitapahtumista johtuvat vahinkokumulaatiot. Katastrofiriskit on katettu katastrofijälleenvakuutuksella katastrofipoolin kautta. Riskienvalinnassa noudatetaan henkivakuutuksen yleisesti käytössä olevia vastuunvalintaohjeita ja lisäksi tehdään taloudellisen vastuunvalinnan tarkistus vakuutettavan intressin tarkistamiseksi.

3.1.3. Vakuutustekninen vastuuvélka

Takuutuottoisen vastuuvelan laskennassa käytetty laskuperustekorko vaihtelee välillä 1,5–4,5 prosenttia. Kuolevuutena käytetään henkivakuutuksessa ja yksilöllisessä eläkevakuutuksessa vuodelta 1987 peräisin olevaa E87-kuolevuutta.

3.1.4. Määrällisiä tietoja vakuutusteknisestä vastuuvélkasta

Seuraavissa taulukoissa on esitetty vakuutusteknisen vastuuvelan rakenne.

	Vastuuvelka Milj. e	%-osuus
Vuosi 2010		
Takuutuottoinen vastuuvélka	2 272,4	78,5
Henkivakuutus	643,1	22,2
Yksilöllinen eläkevakuutus	1 366,9	47,2
Yksilöllisen eläkevakuutuksen korkotäydennys	148,8	5,1
Tulevien lisäetujen vastuu	50,9	1,8
Tasoitusmäärä	62,7	2,2
Sijoitussidonnainen vastuuvélka	621,3	21,5
Henkivakuutus	284,6	9,8
Yksilöllinen eläkevakuutus	336,7	11,6
Koko vastuuvélka yhteensä	2 893,7	100,0

3.2. Markkinariskien hallinta

3.2.1. Lähtökohdat ja toimintaperiaatteet

Henki-Tapiola -konsernin sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata vakavaraisuus ja maksimoida tuotto hallitulla riskipositiolla. Sijoitusten allokaatiota ohjaavat vakavaraisuuden, vastuuvelan rakenteen ja katekelpoisuuden asettamat rajat sekä pääoman tuottovaatimukset. Pitkällä aikavälillä sijoitustuottojen on ylitettävä asiakasohjelmien mukaiset kokonaistuottotavoitteet. Sijoitustoiminnalla pyritään pitkällä aikavälillä ja kaikissa olosuhteissa hyvään ja vakaaseen tuottoon välttämällä pääomariskejä.

Sijoitukset hajautetaan riittävästi eri instrumenttiluokkien välillä ja sisällä. Yksittäisiä riskejä sekä vastuita ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Sijoitustoiminnan on turvattava riittävä likviditeetti kaikissa olosuhteissa. Sijoituskannan on oltava myös riittävän yksinkertainen.

3.2.2. Markkinariskien hallinnan organisointi

Henki-Tapiola konserniin perustettiin taseriskien hallintakomitea (ALCO) vuonna 2007. Komitea on taseriskien hallinnan ja seurannan asiantuntijaelin, ja se raportoi suoraan yhtiön hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että yhtiön taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti. ALCO laatii yhtiön hallitukselle määräajoin esityksen strategisesta markkinariskinotosta ja sitä koskevista limiiteistä. Limiitit kattavat sijoitusten hinta- ja korkoriskit sekä vastuuvelan ominaisuudet ja vaatimukset. ALCO seuraa asettamia riskilimiittejä ja riskinoton tuloksellisuutta.

Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta. Johtoryhmään kuuluvat sijoitusjohtaja, vakuutusyhtiöiden toimitusjohtajat, aktuaarijohtajat ja hallituksen Tapiola-ryhmästä nimeämät jäsenet.

ERM-toimikunta vastaa hallitukselle riskienhallinnan järjestämisestä sekä riskien ja vakavaraisuuden valvonnasta.

Sijoitustoiminnan ohjeistuksen noudattamista valvoo sisäinen tarkastus.

3.2.3. Riskienhallintaprosessit

Riskienhallintaprosessi perustuu ohjeistukseen (sijoitussuunnitelma, johdannaispolitiikka sekä taseenhallintakomitean raamitukset sijoitussuunnitelmaan), sen operatiivisen noudattamisen valvontaan, säännölliseen riskiraportointiin ja itsearviointiin.

Yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma ja tuotto-odotukset, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä päätös- ja toimivaltuudet. Hajautusperiaatteilla pyritään turvaamaan riittävä tuottotaso instrumenttiluokkien sisällä ja niiden välillä kaikissa markkinaolosuhteissa. Hajautusperiaatteet koskevat eri toimialoja, maita ja sijoituskohteita. Yksittäisiä riskejä ja vastuita ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Riittävä likviditeetti turvataan sijoitusrakenteella.

Johdannaisten käytöstä on kirjoitettu tarkempi hallituksen vahvistama johdannaispolitiikka, jossa kerrotaan johdannaisten käytön periaatteet. Johdannaisten avulla voidaan muun muassa rajoittaa osake-, valuutta- ja korkosijoituksiin liittyviä riskejä. Riittäväällä analysoinnilla, hajautuksella, johdannaisilla ja vastapuoliriskien limiiteillä pyritään turvaamaan toimintavapaus kaikissa markkinaolosuhteissa. Kiinteistöihin liittyviä riskejä analysoidaan erikseen.

Yleisesti käytettyjen markkinariski- ja raportointimenetelmien avulla seurataan sijoitustoiminnan riskejä ja tuottoja. Näiden raporttien avulla seurataan säännöllisesti korko-, kiinteistö- ja osakesijoitusten kehitystä ja riskejä sekä valvotaan sijoitussuunnitelmassa määriteltujen toimintaperiaatteiden noudattamista.

3.2.4. Markkinariskien ja vakavaraisuuden hallinta

Markkinariskien vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen valvotaan ja hallitaan kahden eri järjestelmän mukaisesti. Toinen on nykyinen vakavaraisuuskäytäntö (Solvenssi I) ja toinen arviolta vuoden 2013 alussa voimaan tuleva Solvenssi II vakavaraisuuskehikko. Lisäksi vakavaraisuutta valvotaan ryhmittymiä koskevien vakavaraisuussäännösten mukaisesti. Nykyinen vakavaraisuuskäytäntö on lyhyellä tähtäimellä merkitsevämpi ja rajoittavampi järjestelmä.

Vakavaraisuuslaskennan huomattavin muutos tulee olemaan se, että Solvenssi II:ssa arvostetaan varojen ohella myös vastuuvetä markkinaehtoisesti käypään arvoon. Tällöin vastuuvetä arvo riippuu erityisesti korkotasosta, ja korkoriskien hallinnan merkitys korostuu. Yhtiössä on seurattu Solvenssi II -vakavaraisuutta tämänhetkisten viranomaisvaatimusten mukaisesti raportoinnissa (henkijhtiöiden ennakkoiva valvonta ja Solvenssi II kvantitatiiviset vaikuttavuustutkimukset) jo vuoden

2008 alusta lähtien. Yhtiössä on meneillään mittavat hankkeet sisäisten Solvenssi II -mallien kehittämiseksi sekä riskienhallinnan että liiketoiminnan tarpeisiin.

Lähtökohta markkinariskien hallitsemiseksi on, että yhtiön vakavaraisuus on turvattu riittävällä todennäköisyydellä seuraavan vuoden ajan. Sijoitusten arvomuutosriskiä seurataan jatkuvasti todennäköisyysmallilla, joka perustuu sijoitusten historialliseen arvovaihteluun ja sijoitusluokkien väliseen arvomuutosten riippuvuuteen (korrelaatioon). Riskiä seurataan käyttämällä arvovaihteluna (volatiliteettina) sekä pitkän aikavälin keskimääräisiä arvoja että lyhyemmällä aikavälillä estimoituja riskitunnuslukuja.

Sijoitustoimintaa ohjataan tarvittaessa normaalia tiukemmin ns. liikennevaloperiaatteiden ja jatkuvan markkinariskien seurannan perusteella. Vihreä valo tarkoittaa tilannetta, jossa omaisuudenhoitajat saavat ja voivat toimia sijoitussuunnitelman normaalien limiittien mukaisesti. Keltainen valo liittyy tilanteeseen, jossa sijoitussuunnitelman puitteissa tapahtuvat sijoitusmarkkinariskien lisäykset tai neutraali sijoitusallokaatio eivät ole enää hyväksyttäviä taseen riskillisyyden kannalta. Punainen valo tarkoittaa tilannetta, jossa taseen riskillisyyden on liian korkea ja tarvitaan riskien vähentämistoimia. Keltaisen ja punaisen valon riskiasemassa määritellään tiukennetut rajoitukset sijoitusriskeille sekä mahdolliset riskien vähentämistoimet. Kokonaisriski mitoitetaan siten, että toimintapääoma säilyy turvaavalla tasolla myös riskien toteutuessa.

3.2.5. Määrällisiä tietoja sijoituskannan riskirakenteesta

Sijoitusten herkkyyksianalyysi, joka kuvaa instrumenttien arvoissa tilinpäätöshetkellä tapahtuvan muutoksen vaikutusta vakavaraisuuspääomaan.

	31.12.2010	Muutosten vaikutus		
		Osake- kurssit -20 %	Kiinteis- töjen arvo -10 %	Korkotaso +1 % -yksikkö
Vakavaraisuus pääoma, milj. e	428,8	-116,2	-67,1	-109,0
Vakavaraisuus- aste, %	18,1	-4,9	-2,8	-4,6
Sijoitusten tuotto-%	4,9	-4,6	-2,7	-4,3

4. TOIMINNALLISTEN RISKIEN HALLINTA

4.1. Riskien määrittely

Toiminnalliset riskit jakaantuvat operatiivisiin riskeihin ja toiminnan valintoihin liittyviin riskeihin. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan valintoihin liittyviä riskejä ovat erilaisiin liiketoiminnan muutostilanteisiin liittyvät riskit (esim. uuden tuotteen tai palvelun käyttöönotto, muutokset jakelukanavissa).

4.2. Riskienhallintaprosessit

Toiminnalliset riskit kartoitetaan ja arvioidaan määrämuotoisella riskien arviointimenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoitukset toteutetaan sekä yhtiöryhmän organisaatorakenteen (asiakaslohkot, yhtiöt, yhtiöryhmäpalvelut) että erikseen erityisen tärkeiden riskialueiden (mm. juridiikka, tietoturvaluus, turvallisuus) näkökulmasta.

Menettelytavassa riskit arvioidaan toteutumisen todennäköisyyden ja vaikutusten suhteen. Arvioinnin perusteella riskit priorisoituvat

- välittömiä toimenpiteitä vaativiksi,
- aktiivista hallintaa vaativiksi ja
- riskeiksi, jotka arviointihetkellä ovat vähäisiä, mutta jotka voivat kehittyä merkittäviksi riskeiksi tulevaisuudessa.

Välittömiä toimenpiteitä sekä aktiivista hallintaa vaativista riskeistä laaditaan yksilöidyt riskienhallintasuunnitelmat, jotka sisältävät mm. tiedon riskin omistajasta, valvonnasta ja raportoinnista sekä arvion nykyisten riskienhallintatoimenpiteiden riittävyydestä. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallinnan kehittämistoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosi- ja jaksosuunnitelmia.

Toteutuneita riskejä ja läheltä piti -tapahtumia seurataan ja raportoidaan säännöllisesti. Seurannan tavoitteena on

- oppia ilmenneistä tapahtumista ja estää niiden tapahtuminen uudelleen tulevaisuudessa
- tunnistaa, mitkä ja missä ovat merkittävimmät riskit ja haasteet operatiivisessa toiminnassa
- auttaa parantamaan ja korjaamaan toimintatapoja, prosesseja ja tietojärjestelmiä.

Riskitapahtumien seuranta toteutetaan yksiköittäin. Ryhmän riskienhallintapalveluissa laaditaan kvartaaleittain yhteenvetoraportti johdolle ja hallitukselle.

Vakuutus- ja rahoitusyrityksille on säädetty velvollisuus ennalta varautua markkinoiden toimivuuden kannalta välttämättömien toimintojen ylläpitämiseen poikkeusoloissa (varautumissuunnittelu). Käytännössä tämä tarkoittaa ennakkosuunnitelmia, organisatoristen toimintavalmiuksien luomista ja toiminnan jatkumisen turvaamiseksi etukäteen tehtäviä materiaalisia varajärjestelyjä. Varautumissuunnittelun avulla pyritään ehkäisemään ennalta liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaavien häiriö- ja kriisitilanteiden syntyminen sekä luomaan edellytykset hallita näitä poikkeustilanteita ja niiden seurauksia.

Riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutus-turva).

4.3. Kuvaus olennaisista toiminnallisista riskeistä

Olennaisimmat toiminnalliset riskit kohdistuvat tietojärjestelmien häiriöttömään toimintaan, asiakkaalle näkyvien liiketoimintaprosessien toimintavarmuuteen sekä toimintaympäristön muutoksiin ja yllättäviin tapahtumiin. Lisäksi laaja-alaiset osaamisvaatimukset, muutosten hallinta ja tuottotehokkuustoimenpiteiden kohdistaminen vaativat aktiivisia riskienhallintatoimenpiteitä.

4.4. Vuoden 2010 muutokset ja odotukset vuodelle 2011

Vuoden 2010 aikana on yhtiöryhmässä kehitetty toiminnallisten riskien hallintaa mm. seuraavasti:

- tehostettu toteutuneiden riskien ja läheltä piti -tilanteiden hallintaa: tapausten hallintaan on luotu yhtiö-ryhmätason ohjeistus ja tapauksista raportoidaan kvartaaleittain yhtiöiden johtoryhmille, ryhmän riskienhallinnan johtoryhmälle ja hallitukselle.
- tehostettu varautumista toimintaympäristön yllättäviin muutoksiin
- kehitetty liiketoiminnan muutostilanteiden hallinnan ohjeistusta (Uusien tuotteiden ja palveluiden käyttöönotto)
- tehostettu varautumista tietoturva- ja turvallisuusriskeihin.

Vuoden 2011 aikana tullaan toiminnallisten riskien hallinnassa keskittymään mm. Solvenssi II vaatimusten kartoittamiseen ja toteuttamiseen. Lisäksi huomiota kiinnitetään jo olemassa olevien riskienhallintaprosessien jatkuvuuteen ja laadulliseen parantamiseen.

5. TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN JA STRATEGISEEN TAHTOTILAAN LIITTYVIEN RISKIEN HALLINTA

5.1. Riskien määrittely

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm.

- strategisen tahtotilan valintoihin liittyvät riskit
- markkina-aseman, kilpailutilanteen tai asiakaskäyttäytymisen muutokset
- yleiseen taloudelliseen kehitykseen liittyvät riskit.

5.2. Riskienhallintaprosessit

Toimintaympäristöön ja Tapiolan strategiseen tahtotilaan liittyvät merkittävät riskit kartoitetaan ja niiden toteutumisen todennäköisyys sekä mahdollisen realisoitumisen merkitys arvioidaan perusteellisesti strategia-prosessin yhteydessä kolmen vuoden välein. Päivitys tehdään vuosittain syksyisin samaan aikaan toiminnallisten ja taloudellisten riskien päivitysten kanssa. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi, joka kattaa Tapiolan yhtiöryhmäkokonaisuuden, asiakaslohkot ja yhtiöt sekä ns. tukistrategiat. Menettely toteutetaan strategia-prosessin vastuun ja toteuttamisjärjestyksen mukaisesti.

Tunnistetuttujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi strategiaprosessin Tapiola-ryhmäkokonaisuuden, asiakaslokkien ja yhtiöiden vastuulliset tahot suunnittelevat ja ottavat käyttöön riskienhal-

lintoimenpiteitä. Ne toteutetaan Tapiola-ryhmän organisaatio-osien vuosi- ja jakso-ohjelmissa. Toimenpiteissä etenemisen seuranta tapahtuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

5.3. Kuvaus olennaisista toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvistä riskeistä

Merkittävimmät toimintaympäristön riskit liittyivät globaalin talouskehityksen epävarmuuteen. Tämä oli seurausta sekä finanssialan kriisin heijastusvaikutuksista sekä USA:n ja Euroopan unionin eräiden jäsenvaltioiden velkaantumisongelmista.

Vakuutus- ja pankkitoimialat ovat hyvin keskittyneet ja kilpailua käydään pää-asiaassa keskittämiseduin ja palvelujen hinnoilla. Näiden heijastusvaikutuksena kilpailun intensiteetti saattaa jäädä yksipuoliseksi ja vaihtoehdot vähäisiksi markkinoilla. Kilpailua ohjasi vahvasti myös oheispalveluvalikoiman laajentamisen tavoitteet verkostojen kautta.

Tapiolan strategia on johdettu keskinäisyydestä. Asiakkaiden ja omistajien intressin yhtenevyys tarjosi edelleen hyvän mahdollisuuden kasvuun ja kannattavuuden kohentamiseen. Riskiksi voi muodostua se, että keskinäisyyden perusteita ja etuja ei tunneta riittävästi markkinoilla.

5.4. Odotukset vuodelle 2011

Odotukset vuoden 2011 riskeiksi ovat hyvin samansuuntaiset kuin päättyneenä vuotena. Talouden epävarmuus jatkunee globaalilla tasolla ja kilpailu keskittyy edelleen mahdollisten kilpailijoiden rakennemuutostenkin myötä.

Uutena toimintaympäristöriskinä on nähtävissä yhä voimistuva trendi, jossa sosiaaliturvan kokonaisuuteen tähän asti olennaisena osana kuulunutta vakuuttamisperiaatteella tapahtuvaa yksityistä varautumista halutaan rajoittaa tai suoraan kieltää lainsäädännöllä. Tämä johtaa henkivakuuttamisen keinoin tapahtuvan riskien vakuuttamisen sijaan siihen, että kansalaisten mahdollisuudet hankkia omatoimisesti taloudellista turvaa heikkenevät.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

1. YLEISET TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

1.1 Liikevaihto =

Henkivakuutuksen liikevaihto:

- + Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + Muut tuotot

1.2. Liikevoitto tai -tappio ja kokonaistulos

Henkivakuutusyhtiön tulosanalyysi

Vakuutusmaksutuotot

Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset, niiden oikaisut ja arvон muutokset

Maksetut korvaukset

Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta

Muut tuotot ja kulut

Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista ¹⁾

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Lisäedut (asiakasedut)

Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tuloverot ja muut välittömät verot

Vähemmistöosuudet ¹⁾

Tilikauden voitto tai tappio

"Muihin vakuutusteknisiin tuottoihin ja kuluihin" sisältyy yhteistakuuerän muutos.

¹⁾ koskee konsernitilinpäätöstä

Kokonaistulos

+ Liikevoitto/-tappio

+/- Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonorotusrahaston muutos

1.3. A Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

1.3. B Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

- + Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
- + Arvonmuutokset kirjanpidossa
- + Arvostuserojen muutos.

1.4. Sijoitusjakauma käyvin arvo

Sijoitussidonnaisten vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa.

Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisen siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Sijoituksiin ei oteta mukaan sijoituksiin liittyviä kauppahinta-saamia ja -velkoja.

Sijoitusjakauma sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset.

1.5. Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvo) =

- ± Liikevoitto tai tappio
 - + Korkokulut ja muut rahoituskulut
 - + Perustekorkokulu
 - ± Arvonorotusrahastoon/ käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonorotus/peruutus
 - ± Sijoitusten arvostuserojen muutos
 - + Taseen loppusumma
 - Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka
 - ± Sijoitusten arvostuserot
- x 100

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Henkivakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan vakuutuksille vuoden aikana hyvitettyä laskuperustekorkoa lisättynä/vähennettynä mahdollisilla laskuperustekorona täydennysvastuun muutoksilla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

1.6. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

2. HENKIVAKUUTUKSEN TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

2.1. Vakuutusmaksutulo =

Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

2.2. Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta =

+ Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta

+ Korvausten selvittelykulut _____ x 100
Kuormitustulo

Kuormitustulo on laskuperusteiden mukaan liikekustannusten kattamiseen tarkoitettu erä.

Kuormitustuloon sisällytetään kaikki kuormituserät.

Liikekulut eivät sisällä jälleenvakuutuksen palkkioita.

Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta =

+ Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta

+ Korvausten selvittelykulut _____ x 100
Taseen loppusumma

Liikekulut ovat kokonaisliikekulut, kun suhteutetaan taseen loppusummaan.

Taseen loppusumma on aloittavan taseen loppusumma.

2.3. Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa =

+ Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen

+ Tilinpäätössiirtojen kertymä

± Sijoitusten arvostuserot

± Laskennalliset verovelat

+ Pääomalainat (Vakuutusvalvontaviraston luvalla)

– Aineettomat hyödykkeet

± Muut laissa säädetyt erät

2.4. Toimintapääoma-aste tai -suhde

Toimintapääoman määrä suhteessa sen vähimmäismäärään.

Toimintapääoman vähimmäismäärä määritetään vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusyhtiön toimintapääoman on ylitettävä tämä määrä.

2.5. Tasoitusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa

2.6. Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa =

+ Toimintapääoma

+ Tasoitusmäärä

+ Vähemmistöosuus ¹⁾

¹⁾ koskee konsernitilinpäätöstä

2.7. Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta =

Vakavaraisuuspääoma _____ x 100

Vakuutustekninen vastuuvelka - Tasoitusmäärä -

75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka

Vakuutustekninen vastuuvelka lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

TULOSLASKELMA

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS

1.1.2010 31.12.2010

1.1.2009 - 31.12.2009

Vakuutusmaksutulo					
Vakuutusmaksutulo	1	256 130 355,83		163 781 597,42	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-877 973,12</u>	255 252 382,71	<u>-83 308,78</u>	163 698 288,64
Sijoitustoiminnan tuotot	4		200 053 673,81		189 541 278,32
Sijoitusten arvonorotus			66 199 331,68		34 220 728,84
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	2	-244 179 119,16		-151 338 965,13	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>878 433,29</u>	-243 300 685,87	<u>1 967,18</u>	-151 336 997,95
Korvausvastuun muutos		<u>-17 229 671,99</u>		<u>-405 341,00</u>	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	-260 530 357,86	<u>0,00</u>	-151 742 338,95
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-132 422 289,58		-145 416 673,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	-132 422 289,58	<u>0,00</u>	-145 416 673,00
Liikekulut	3		-37 781 924,65		-24 625 608,34
Sijoitustoiminnan kulut	4		-81 407 674,66		-66 073 279,88
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu			<u>-6 425 816,00</u>		<u>-1 120 413,89</u>
Vakuutustekninen tulos			2 937 325,45		-1 518 018,26

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Henkivakuutuksen tekninen tulos			2 937 325,45		-1 518 018,26
Muut tuotot	4				
Muut		<u>25 013 064,31</u>	25 013 064,31	<u>51 265 226,41</u>	51 265 226,41
Muut kulut	4				
Muut		<u>-24 021 810,10</u>	-24 021 810,10	<u>-22 133 066,09</u>	-22 133 066,09
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-859 689,62		-525 886,79	
Aikaisempien tilikausien verot		<u>3 454 963,32</u>	<u>2 595 273,70</u>	<u>5 948,33</u>	<u>-519 938,46</u>
Voitto varsinaisesta toiminnasta/			6 523 853,36		27 094 203,60
Voitto satunnaisten erien jälkeen			6 523 853,36		27 094 203,60
Tilinpäätössiirrot					
Poistoeron muutos		173 853,61		935 106,52	
Vapaaehtoisten varausten muutos		<u>0,00</u>	<u>173 853,61</u>	<u>0,00</u>	<u>935 106,52</u>
Tilikauden voitto			6 697 706,97		28 029 310,12

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
T A S E
V a s t a a v a a
31.12.2010
31.12.2009

Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	9	<u>15 186 850,62</u>	15 186 850,62	<u>15 736 600,63</u>	15 736 600,63
Sijoitukset	5				
Kiinteistösijoitukset	6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		175 203 480,32		158 781 545,10	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		<u>128 872 386,13</u>	304 075 866,45	<u>121 481 632,92</u>	280 263 178,02
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		40 837,60		40 837,60	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		22 472 308,04		22 472 308,04	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		4 400 000,00		2 687 500,00	
Talletukset		<u>20 000 000,00</u>	46 913 145,64	<u>20 000 000,00</u>	45 200 645,64
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	7	573 388 877,30		521 652 442,32	
Rahoitusmarkkinavälineet		1 357 286 893,93		1 416 119 260,47	
Kiinnelainasaamiset		57 864 083,36		44 699 434,40	
Muut lainasaamiset	8	41 660 045,98		52 150 940,89	
Talletukset		<u>4 310 000,00</u>	<u>2 034 509 900,57</u>	<u>22 000 000,00</u>	<u>2 056 622 078,08</u>
			2 385 498 912,66		2 382 085 901,74
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	10		637 358 941,23		466 089 064,18
Saamiset	14				
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta		1 080 191,87		1 274 996,50	
Jälleenvakuutustoiminnasta		<u>39 737,30</u>	1 119 929,17	<u>29 260,22</u>	1 304 256,72
Muut saamiset			<u>2 414 938,11</u>	<u>7 669 886,27</u>	8 974 142,99
			3 534 867,28		
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Kalusto	9	<u>2 187 669,10</u>	2 187 669,10	<u>1 088 709,24</u>	1 088 709,24
Rahat ja pankkisaamiset			48 964 092,60		58 155 149,67
Muu omaisuus			<u>117 204,41</u>	<u>117 204,41</u>	59 361 063,32
			51 268 966,11		
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat			28 558 338,15		32 049 717,04
Muut siirtosaamiset			<u>8 818 854,21</u>	<u>7 543 468,87</u>	<u>39 593 185,91</u>
			37 377 192,36		
Vastaavaa yhteensä			<u>3 130 225 730,26</u>		<u>2 971 839 958,77</u>
V a s t a t t a v a a					
Oma pääoma	11				
Pohjarahasto		4 482 208,24		4 482 208,24	
Takuupääoma		32 036 005,12		32 036 005,12	
Vapaat rahastot		107 868 476,67		81 485 466,81	
Tilikauden voitto		<u>6 697 706,97</u>	151 084 397,00	<u>28 029 310,12</u>	146 032 990,29
Tilinpäätössiirtojen kertymä	12				
Poistoero		<u>3 103 645,79</u>	3 103 645,79	<u>3 277 499,40</u>	3 277 499,40
Pääomalainat	16		55 000 000,00		55 000 000,00
Vakuutustekninen vastuuvélka					
Vakuutusmaksuvastuu		1 705 865 030,38		1 729 026 200,80	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	1 705 865 030,38	<u>0,00</u>	1 729 026 200,80
Korvausvastuu		566 550 786,00		550 278 750,31	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>566 550 786,00</u>	<u>0,00</u>	<u>550 278 750,31</u>
			2 272 415 816,38		2 279 304 951,11
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka					
Vakuutustekninen vastuuvélka		<u>621 266 233,00</u>	621 266 233,00	<u>464 725 136,70</u>	464 725 136,70
Pakolliset varaukset	13				
Muut pakolliset varaukset		<u>135 706,95</u>	135 706,95	<u>52 715,84</u>	52 715,84
Velat					
Ensivakuutustoiminnasta		4 145,55		62 342,17	
Jälleenvakuutustoiminnasta		108 975,73		341 121,97	
Muut velat	14	<u>17 250 603,10</u>	17 363 724,38	<u>16 815 690,21</u>	17 219 154,35
Siirtovelat	14		<u>9 856 206,76</u>		<u>6 227 511,08</u>
Vastattavaa yhteensä			<u>3 130 225 730,26</u>		<u>2 971 839 958,77</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
Epäsuora rahoituslaskelma
2010
2009
Liiketoiminnan rahavirta

 Voitto varsinaisesta toiminnasta/ voitto
ennen satunnaisia eriä

6 523 853,36

27 094 203,60

Oikaisut

 Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset
Pakollisten varausten muutos
Suunnitelman mukaiset poistot
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua
Tytäryhtiösulautuminen
Arvonkorotusrahaston purkautuminen
Muut oikaisut

149 651 961,57

-59 000 551,88

82 991,11

5 599 445,30

0,00

0,00

-51 021 924,36

145 822 014,00

-94 054 391,99

52 715,84

4 334 159,52

-26 786 474,57

-336 375,85

68 975 481,75

Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta

51 835 775,10

125 101 332,30

Käyttöpääoman muutos:

 Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten
lisäys (-)/vähennys (+)

7 655 269,26

16 456 114,78

 Lyhytaikaisten korottomien velkojen
lisäys (+)/vähennys (-)

3 773 265,71

-6 336 192,04

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja

63 264 310,07

135 221 255,04

Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista

-2 757 514,47

-2 068 845,45

Maksetut välittömät verot

2 496 709,57

-4 762 086,42

Rahavirta ennen satunnaisia eriä

63 003 505,17

128 390 323,17

Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)

Liiketoiminnan rahavirta
63 003 505,17
128 390 323,17
Investointien rahavirta

 Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä
muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)

-117 565 840,74

51 282 729,26

-4 265 150,50

-15 587 891,42

-62 144 549,88

-2 555 990,58

Investointien rahavirta
-70 548 261,98
-80 288 431,88
Rahoituksen rahavirta

 Maksettu takuupääoman korko
Muu voitonjako

-1 601 800,26

-44 500,00

0,00

-48 100,00

Rahoituksen rahavirta
-1 646 300,26
-48 100,00
Rahavarojen muutos
-9 191 057,07
48 053 791,29
Rahavarat tilikauden alussa
58 155 149,67
7 071 302,10

Tytäryhtiösulautumisessa siirtyneet rahavarat

48 964 092,60
3 030 056,28
Rahavarat tilikauden lopussa

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2010

2009

1. Vakuutusmaksutulo

Ensivakuutus							
Henkivakuutus							
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	51 125 976,48				46 676 178,84		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	47 440 333,10				49 367 463,11		
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	18 605 333,02				0,00		
Muu kapitalisaatiosopimus	0,00				0,00		
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	7 086 181,28				0,00		
Muu ryhmähenkivakuutus	24 813 937,66	149 071 761,54			9 234 556,34	105 278 198,29	
Eläkevakuutus							
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	41 029 851,57				32 050 922,43		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	31 737 601,25				26 425 356,87		
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	4 050 986,86				0,00		
Muu ryhmäeläkevakuutus	30 195 937,50	107 014 377,18	256 086 138,72		0,00	58 476 279,30	163 754 477,59
Jälleenvakuutus			44 217,11				27 119,83
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta			256 130 355,83				163 781 597,42
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>							
Jatkuvat vakuutusmaksut			196 356 310,34				117 215 781,59
Kertamaksut			59 729 828,38				46 538 696,00
Yhteensä			<u>256 086 138,72</u>				<u>163 754 477,59</u>
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen			141 273 711,79				85 027 376,32
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta			<u>114 812 426,93</u>				<u>78 727 101,27</u>
			<u>256 086 138,72</u>				<u>163 754 477,59</u>

1.1. Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

Hyvitykset							
Henkivakuutus							
Muu yksilöllinen henkivakuutus	-615 658,92				31 251 914,00		
Muu kapitalisaatiosopimus	6 799,28				0,00		
Muu ryhmähenkivakuutus	542 433,00	-66 426,64			9 488,00	31 261 402,00	
Eläkevakuutus							
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	0,00				16 036 408,00		
Muu ryhmäeläkevakuutus	0,00	0,00	-66 426,64		0,00	16 036 408,00	47 297 810,00
Alennukset							
Henkivakuutus							
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus		156 490,00				0,00	
Muu yksilöllinen henkivakuutus		615 658,92				340 766,00	
Muu ryhmähenkivakuutus		1 270 171,10	2 042 320,02			1 270 171,00	1 610 937,00
			<u>1 975 893,38</u>				<u>48 908 747,00</u>

2. Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Ensivakuutus							
Henkivakuutus	140 862 062,49					100 208 083,57	
Eläkevakuutus	103 317 050,67	244 179 113,16				51 079 948,16	151 288 031,73
Jälleenvakuutus			6,00				50 933,40
Maksetut korvaukset yhteensä			244 179 119,16				151 338 965,13
Josta:							
Takaisinostot	33 787 511,46					20 388 995,93	
Säästösummien takaisinmaksut	68 735 932,53					57 918 586,90	
Muut	141 655 675,17	244 179 119,16				73 031 382,30	151 338 965,13
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista			<u>27 756 667,17</u>				<u>12 939 617,25</u>

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain

Maksetut korvaukset	5 736 710,53	3 883 321,79
Liikekulut	37 781 924,65	24 625 608,34
Sijoitustoiminnan hoitokulut	4 992 199,93	2 712 834,48
Muut kulut	24 021 810,10	22 133 066,09
Yhteensä	72 532 645,21	53 354 830,70

3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut

Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	3 867 585,12	3 337 181,84
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-16,34	16,52
Muut vakuutusten hankintamenot	10 328 253,21	6 215 418,39
	14 195 821,99	9 552 616,75
 Vakuutusten hoitokulut	14 024 563,67	9 871 213,52
Hallintokulut	9 709 886,27	5 213 393,69
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-148 347,28	-11 615,62
Yhteensä	37 781 924,65	24 625 608,34

3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	25 517 623,80	18 886 232,63
Eläkekulut	6 058 837,80	3 765 558,02
Muut henkilösivukulut	1 500 560,18	1 028 239,61
Yhteensä	33 077 021,78	23 680 030,26

3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	377 227,00	203 189,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eroamisikä 63 vuotta ja varatoimitusjohtajan eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
 Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	661 252,00	244 672,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimitushteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
 Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	71 250,00	53 150,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	2	2
Myyntihenkilöstö	-	-
Kiinteistöhenkilöstö	-	-

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastus	91 073,03	81 242,71
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	4 135,80	12 810,00
Veroneuvonta	17 003,36	3 367,74
Muut palvelut	0,00	16 620,77
Yhteensä	112 212,19	114 041,22

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
TULOSLASKELMAN LIITTEET
2010
2009
4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely
Sijoitustoiminnan tuotot

Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin

Korkotuotot	0,00		312 642,82	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	312 642,82

Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin

Korkotuotot	<u>835 791,09</u>	835 791,09	<u>103 265,19</u>	103 265,19
-------------	-------------------	------------	-------------------	------------

Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin

Korkotuotot	7 657 476,72		4 729 101,02	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	7 657 476,72	<u>71 239,73</u>	4 800 340,75

Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin

Korkotuotot	67 104,97		90 776,88	
Muut tuotot	<u>27 766 269,95</u>	27 833 374,92	<u>18 393 346,42</u>	18 484 123,30

Tuotot muista sijoituksista

Osinkotuotot	17 163 728,93		8 194 534,64	
Korkotuotot	48 688 267,74		39 523 397,01	
Muut tuotot	<u>2 224 135,19</u>	68 076 131,86	<u>1 351 097,50</u>	49 069 029,15

Yhteensä		104 402 774,59		72 769 401,21
-----------------	--	-----------------------	--	----------------------

Arvon alentumisten palautukset

		23 413 382,51		78 963 300,40
--	--	---------------	--	---------------

Myyntivoitot		<u>72 237 516,71</u>		<u>37 808 576,71</u>
--------------	--	----------------------	--	----------------------

Yhteensä		200 053 673,81		189 541 278,32
-----------------	--	-----------------------	--	-----------------------

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista

Saman konsernin yritykset	-14 273 223,55		-9 280 287,71	
Muut yritykset	<u>-11 037 279,66</u>	-25 310 503,21	<u>-4 659 738,66</u>	-13 940 026,37

Kulut muista sijoituksista

		-6 195 464,49		-5 566 821,49
--	--	---------------	--	---------------

Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut

Saman konsernin yritykset	-399,04		-26 914,94	
Muut yritykset	<u>-2 876 669,51</u>	-2 877 068,55	<u>-2 381 456,05</u>	-2 408 370,99

Yhteensä		-34 383 036,25		-21 915 218,85
-----------------	--	-----------------------	--	-----------------------

Arvon alentumiset ja poistot

Arvon alentumiset	-24 186 346,31		-18 009 223,36	
Rakennusten suunnitelmapoistot	<u>-1 883 504,65</u>	-26 069 850,96	<u>-1 812 864,50</u>	-19 822 087,86

Myyntitappiot		<u>-20 954 787,45</u>		<u>-24 335 973,17</u>
---------------	--	-----------------------	--	-----------------------

Yhteensä		-81 407 674,66		-66 073 279,88
-----------------	--	-----------------------	--	-----------------------

Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnäytöksiä ja niiden oikaisua
118 645 999,15
123 467 998,44

Sijoitusten arvonnäytös

66 199 331,68

34 220 728,84

Sijoitusten arvonnäytöksen oikaisu

-6 425 816,00

-1 120 413,89

33 100 314,95

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
178 419 514,83
156 568 313,39

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2010

2009

4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot

Sijoitustoiminnan tuotot	19 088 208,56		5 190 740,49	
Sijoitustoiminnan kulut	-647 284,78	18 440 923,78	-3 846 153,75	1 344 586,74
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia				
Sijoitusten arvонkorotus	66 199 331,68		34 155 822,54	
Sijoitusten arvонkorotusten oikaisu	-6 425 816,00		-944 333,80	
Arvonalentumiset	-94 476,56		-23 579,45	
Arvonalentumisten palautukset	1 511 976,68	61 191 015,80	37 352 379,76	70 540 289,05
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		<u>79 631 939,58</u>		<u>71 884 875,79</u>

4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot

Liitännäistoiminnan tuotot	25 012 255,86	24 476 984,95
Palvelumyynti yhteistoimintayhtiöille	0,00	1 422,00
Tytäryhtiösulautumisesta	0,00	26 786 474,57
Muut muut tuotot	808,45	344,89
	<u>25 013 064,31</u>	<u>51 265 226,41</u>

Muut kulut

Liitännäistoiminnan kulut	23 420 750,00	21 969 915,84
Palvelumyynnin kulut	318,83	0,00
Henkilöstörahastosiirto	600 741,11	163 150,00
Muut muut kulut	0,16	0,25
	<u>24 021 810,10</u>	<u>22 133 066,09</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
TASEEN LIITTEET 31.12.2010

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2010 Jäljellä oleva hankintameno	2010 Kirjanpitoarvo	2010 Käypä arvo	2009 Jäljellä oleva hankintameno	2009 Kirjanpitoarvo	2009 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	15 011 493,68	19 639 284,12	33 765 710,28	15 614 151,48	20 241 941,92	30 954 009,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	70 550 061,29	98 138 738,49	119 769 175,60	57 454 864,44	85 043 541,64	104 101 377,00
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	1 054 126,73	1 054 126,73	998 996,36	1 048 026,73	1 048 026,73	976 033,00
Muut kiinteistöosakkeet	55 640 245,72	56 371 330,98	65 797 366,08	51 716 949,55	52 448 034,81	65 221 145,00
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	128 872 386,13	128 872 386,13	128 872 386,13	121 481 632,92	121 481 632,92	121 481 632,92
	271 128 313,55	304 075 866,45	349 203 634,45	247 315 625,12	280 263 178,02	322 734 196,92
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	40 837,60	40 837,60	40 837,60	40 837,60	40 837,60	40 837,60
	40 837,60	40 837,60	40 837,60	40 837,60	40 837,60	40 837,60
Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä						
Osakkeet ja osuudet	22 472 308,04	22 472 308,04	22 472 308,04	22 472 308,04	22 472 308,04	22 472 308,04
Rahamarkkinavälineet ja lainasaamiset	4 400 000,00	4 400 000,00	4 400 000,00	2 687 500,00	2 687 500,00	2 687 500,00
Talletukset	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
	46 872 308,04	46 872 308,04	46 872 308,04	45 159 808,04	45 159 808,04	45 159 808,04
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	573 388 877,30	573 388 877,30	687 043 690,92	521 652 442,32	521 652 442,32	589 411 700,02
Rahoitusmarkkinavälineet	1 357 286 893,93	1 357 286 893,93	1 373 830 212,37	1 416 119 260,47	1 416 119 260,47	1 456 789 557,96
Kiinnelainasaamiset	57 864 083,36	57 864 083,36	57 864 083,36	44 699 434,40	44 699 434,40	44 699 434,40
Muut lainasaamiset	41 660 045,98	41 660 045,98	41 660 045,98	52 150 940,89	52 150 940,89	52 150 940,89
Talletukset	4 310 000,00	4 310 000,00	4 310 000,00	22 000 000,00	22 000 000,00	22 000 000,00
	2 034 509 900,57	2 034 509 900,57	2 164 708 032,63	2 056 622 078,08	2 056 622 078,08	2 165 051 633,27
	2 352 551 359,76	2 385 498 912,66	2 560 824 812,72	2 349 138 348,84	2 382 085 901,74	2 532 986 475,83

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET

31.12.2010

2010

2009

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva
hankintameno sisältää

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta

-1 089 295,59 -1 089 295,59

-2 917 101,30 -2 917 101,30

Kirjanpitoarvo sisältää

Tuloutettuja arvonkorotuksia

27 429 991,48

27 429 991,48

Muita arvonkorotuksia

5 517 561,42 32 947 552,90

5 517 561,42 32 947 552,90

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

175 325 900,06

150 900 574,09

5.2 Ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

0,00

16 603,17

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2010 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2010 Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	169 352 485,84	121 481 632,92
Lisäykset	18 849 993,49	25 139 536,27
Vähennykset	-4 535 060,03	-17 748 783,06
Hankintameno 31.12.	183 667 419,30	128 872 386,13
 Kertyneet poistot 1.1.	-14 380 219,36	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	8 662,09	
Tilikauden poistot	-860 832,28	
Kertyneet poistot 31.12.	-15 232 389,55	
 Arvonalentumiset 1.1.	-30 397 061,26	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	677 500,00	
Tilikauden arvonalentumiset	-1 020 000,00	
Arvonalentumisten palautukset	3 301 671,95	
Arvonalentumiset 31.12.	-27 437 889,31	
 Arvonkorotukset 1.1.	34 206 339,88	
Arvonkorotukset 31.12.	34 206 339,88	
 Kirjanpitoarvo 31.12.	175 203 480,32	128 872 386,13

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

	2010
Jäljellä oleva hankintameno	14 273 098,60
Kirjanpitoarvo	15 808 725,80
Käypä arvo	19 657 655,37

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

	2010	2009
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	40 837,60	42 693 176,34
Lisäykset	0,00	2 133 758,90
Vähennykset, tytäryhtiösulautuminen	0,00	-44 786 097,64
Hankintameno 31.12.	40 837,60	40 837,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>40 837,60</u>	<u>40 837,60</u>
 Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	22 472 308,04	17 244 256,04
Lisäykset	0,00	1 250,00
Lisäykset, tytäryhtiösulautuminen	0,00	5 230 552,00
Vähennykset	0,00	-3 750,00
Hankintameno 31.12.	22 472 308,04	22 472 308,04
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>22 472 308,04</u>	<u>22 472 308,04</u>
 Yhteensä	<u>22 513 145,64</u>	<u>22 513 145,64</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

7.1. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Omaeläke Oy	Espoo	90,00	9 309,27	-420,61
Rekra Oy	Espoo	100,00	8 844,31	-526,77
Sasnep Ky	Espoo	100,00	9 637,69	-417,67
Tapiolan Pankkineuvonta Oy	Espoo	100,00	8 847,42	-523,92
Varepa Ky	Espoo	100,00	9 640,77	-417,60
Yhteensä			46 279,46	-2 306,57

7.2. Sijoitukset omistusyhteisyriksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kiinteistö-Tapiola Oy	Espoo	50,00	1 670 023,44	551 406,02
Tapiola Pankki Oy	Espoo	19,65	75 941 675,84	2 550 966,93
Tapiolan Alueen Kehitys Oy	Espoo	27,42	31 530,35	-20 138,35
Tieto-Tapiola Oy	Espoo	33,33	2 550 956,06	381 568,35
Vakuutusneuvonta Aura Oy	Espoo	33,33	12 158,74	-137,98
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	Espoo	33,33	12 103,04	-150,15
Yhteensä			80 218 447,47	3 463 514,82

TASEEN LIITETIETO 31.12.2010
KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
7.3 MUUT SIJOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Amer- Sports Oyj	0,49	596 664,00	3 552 777,60	6 223 205,52
Fortum Oyj	0,04	391 668,00	4 787 457,79	8 824 280,04
Kone Oyj	0,07	194 000,00	3 509 431,40	8 070 400,00
Lassila & Tikanoja Oyj	1,34	520 267,00	4 781 704,39	7 663 532,91
Metso Oyj	0,11	171 000,00	3 783 920,66	7 147 800,00
Nokia Oyj	0,01	345 300,00	2 672 622,00	2 672 622,00
Nokian Renkaat Oyj	0,15	197 655,00	2 201 113,87	5 425 629,75
Sanoma Oyj	0,12	202 113,00	2 018 258,82	3 278 272,86
Stockmann Oyj	0,25	179 003,00	3 160 765,45	5 065 784,90
Vacon Oyj	0,73	111 400,00	779 800,00	4 344 600,00
Vaisala Oyj	1,05	191 500,00	3 925 750,00	3 925 750,00
Muut			330 720,00	330 720,00
Yhteensä			35 504 321,98	62 972 597,98
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat				
Fingrid Oyj	1,41	47,00	1 580 966,50	1 580 966,51
Henkivakuutusosakeyhtiö Retro	19,43	13 598,00	1 208 589,69	1 208 589,69
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	80,00	168,00	1 412 778,58	1 412 778,58
Satel Oy	9,90	490,00	1 339 690,84	2 059 372,00
Sato Oyj	3,59	1 829 092,00	9 932 812,82	15 547 282,00
Seligson & Co Oyj	11,42	143 784,00	1 155 234,86	1 243 731,60
Muut			2 626 449,39	2 925 086,84
Yhteensä			19 256 522,68	25 977 807,22
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut				
ABB Ltd	0,01	241 000,00	2 990 892,69	4 014 739,28 Sveitsi
AMEC PLC	0,11	350 000,00	3 556 492,70	4 676 154,52 Iso-Britannia
Allianz SE	0,01	51 300,00	3 996 444,56	4 562 109,00 Saksa
BNP Paribas	0,01	110 000,00	5 237 100,00	5 237 100,00 Ranska
Carl Zeiss Meditec AG	0,40	327 500,00	3 259 819,61	4 678 337,50 Saksa
DnB NOR ASA	0,04	675 666,00	5 104 874,72	7 094 493,00 Norja
E.ON Ag	0,01	175 900,00	3 243 466,11	4 034 266,50 Saksa
Ekomnes Asa	0,58	211 980,00	3 379 738,31	4 348 307,69 Norja
Electricite De France	0,01	149 000,00	4 573 555,00	4 573 555,00 Ranska
Estee Lauder	0,06	66 102,00	1 992 670,81	3 992 240,23 Yhdysvallat
Fresenius Medical Care Ag	0,03	75 000,00	2 643 884,18	3 242 250,00 Saksa
Gamesa Corp Tecnologica SA	0,19	466 969,00	2 667 326,93	2 667 326,93 Espanja
GlaxoSmithKline Plc	0,01	307 400,00	4 400 426,81	4 428 417,08 Iso-Britannia
Heineken Nv	0,03	154 375,00	4 760 825,17	5 664 018,75 Alankomaat
Hennes & Mauritz Ab B	0,02	260 000,00	3 671 647,80	6 496 012,49 Ruotsi
Hochtief AG	0,13	96 500,00	4 002 169,28	6 131 610,00 Saksa
Inmarsat PLC	0,08	350 000,00	2 569 974,17	2 738 600,06 Iso-Britannia
Kappahl Ab	1,01	754 854,00	3 830 891,42	3 830 891,42 Ruotsi
Kellogg Co	0,03	114 100,00	4 174 130,39	4 361 793,14 Yhdysvallat
Kloekner & Co AG	0,46	303 500,00	5 075 584,33	6 375 017,50 Saksa
Life Technologies Corp	0,06	104 000,00	3 789 425,69	4 319 712,62 Yhdysvallat
Mednax Inc	0,22	105 000,00	4 415 423,84	5 287 718,90 Yhdysvallat
Nestle Sa	0,00	158 000,00	4 636 387,62	6 918 186,18 Sveitsi
Petroleum Geo-Services ASA	0,23	500 000,00	4 079 846,96	5 823 717,95 Norja
Qiagen NV	0,12	290 000,00	4 166 808,27	4 242 700,00 Alankomaat
Reed Elsevier NV	0,09	625 000,00	5 035 217,93	5 785 625,00 Alankomaat
SAP Ag	0,01	155 000,00	5 130 207,42	5 905 500,00 Saksa
SCA Ab B	0,06	386 000,00	3 916 271,61	4 572 327,25 Ruotsi
SES SA	0,04	140 000,00	2 494 100,00	2 494 100,00 Luxemburg
Sanofi-Aventis	0,01	83 800,00	4 009 830,00	4 009 830,00 Ranska
Subsea 7 S.A.	0,09	300 000,00	3 906 251,46	5 500 000,00 Iso-Britannia
Symrise Ag	0,17	203 500,00	3 499 073,75	4 176 837,50 Saksa
TDC A/S	0,03	320 000,00	2 080 096,60	2 080 096,60 Tanska
Technip SA	0,08	90 000,00	4 720 753,20	6 219 000,00 Ranska
Telefonica Sa	0,01	410 000,00	6 955 650,00	6 955 650,00 Espanja
TeliaSonera Ab	0,01	542 776,00	2 122 909,52	3 232 231,08 Ruotsi
Tesco PLC	0,01	1 185 000,00	5 851 002,03	5 851 002,03 Iso-Britannia
Thermo Fisher Scientific	0,03	111 000,00	3 825 942,54	4 598 832,51 Yhdysvallat
United Technologies Corp	0,01	106 800,00	4 491 203,23	6 291 944,32 Yhdysvallat
Vinci SA	0,02	89 000,00	3 308 218,46	3 620 520,00 Ranska
Waste Management Inc	0,04	168 700,00	3 502 686,26	4 654 968,57 Yhdysvallat
Zimmer Holdings Inc	0,05	94 900,00	3 812 477,17	3 812 477,17 Yhdysvallat
eBay Inc	0,02	200 000,00	3 288 508,52	4 165 544,08 Yhdysvallat
Muut			987 599,23	1 797 876,91
Yhteensä			169 157 806,30	205 463 638,76
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat				
Muut			308 202,92	628 913,82
Yhteensä			308 202,92	628 913,82

Sijoitusrahastot

Liongate Multi-Strategy Fund Segregated Portfolio	8 406 849,30	8 406 849,30 Luxemburg
Robeco Lux-o-rente	2 306 033,68	2 823 448,27 Ranska
Tapiola 2045	746 737,58	746 737,58 Suomi
Tapiola Aasia-Tyynimeri	5 326 052,60	6 228 378,54 Suomi
Tapiola Eurooppa	600 844,00	869 828,82 Suomi
Tapiola High Yield	28 824 609,16	43 644 830,13 Suomi
Tapiola Hyvinvointi	8 552 289,30	10 586 114,93 Suomi
Tapiola Itä-Eurooppa	4 837 359,18	6 057 395,56 Suomi
Tapiola Japani	6 472 509,72	6 472 509,72 Suomi
Tapiola Kehittyvät Markkinat	4 013 708,10	10 424 649,18 Suomi
Tapiola Kiinteistö	4 448 315,72	4 448 315,72 Suomi
Tapiola Lyhytkorko	20 581 503,77	22 188 024,09 Suomi
Tapiola Maailma 20	1 112 407,92	1 322 653,02 Suomi
Tapiola Pitkäkorko	20 161 997,58	24 094 581,04 Suomi
Tapiola Suomi	1 045 694,20	1 423 924,31 Suomi
Tapiola Trendi	4 916 598,22	7 243 755,38 Suomi
Tapiola Tulevaisuus	3 781 380,11	3 897 068,49 Suomi
Tapiola USA	5 886 014,09	6 010 043,36 Suomi
Tapiola Yrityskorko	29 182 807,14	32 794 667,99 Suomi
Muut	812 245,41	1 546 433,07
Yhteensä	162 015 956,78	201 230 208,50

Pääomasijoitusrahastot

AXA LBO Fund IV FCPR	4 288 275,00	4 707 310,13 Ranska
AXA Secondary Fund IV L.P.	3 989 751,22	4 366 157,01 Jersey
Aberdeen European Shopping Property Fund SICAV	7 052 482,00	7 052 482,00 Luxemburg
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic	4 493 138,83	4 493 138,83 Luxemburg
Altor Fund III	1 519 640,82	2 297 871,00 Jersey
Apax Europe VII - B, L.P.	6 139 687,32	6 139 687,32 Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.	853 234,97	853 234,97 Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.	3 403 828,00	3 403 828,00 Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.	1 977 031,22	1 977 031,22 Iso-Britannia
Capman Equity VII A L.P.	1 778 556,38	2 094 826,00 Guernsey
Capvis Equity III L.P.	1 871 457,47	1 871 457,47 Jersey
Capvis III Co-investors BARTEC L.P.	2 687 500,00	2 945 932,34 Jersey
European Added Value Fund, L.P.	4 412 433,40	4 412 433,40 Iso-Britannia
Gresham 4A	1 806 017,61	1 806 017,61 Iso-Britannia
ING Real Estate European Industrial Fund C.V.	6 641 800,00	6 641 800,00 Alankomaat
Indigo Capital V L.P.	3 041 452,57	3 041 452,57 Iso-Britannia
Industri Kapital 2000 Limited Partnership XI	2 230 312,00	2 230 312,00 Jersey
Industri Kapital 2004 Limited Partnership III	986 462,59	986 462,59 Jersey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III	5 184 739,40	5 351 629,78 Jersey
Lindsay Goldberg III L.P.	1 903 613,98	1 903 613,98 Yhdysvallat
MB Equity Fund III Ky	2 256 575,30	2 256 575,30 Suomi
MB Equity Fund IV Ky	1 055 880,00	1 055 880,00 Suomi
MGP Europe Fund III	3 304 087,19	3 304 087,19 Iso-Britannia
Nexit INFOCOM II L.P.	1 687 952,00	1 687 952,00 Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	1 139 846,79	1 139 846,79 Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.	4 302 281,33	4 302 281,33 Luxemburg
Partners Group Secondary 2004 L.P.	1 321 294,00	1 321 294,00 Yhdysvallat
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.	1 023 476,28	1 023 476,28 Yhdysvallat
Paul Capital Top Tier Investments III, L.P.	2 517 928,25	2 579 224,99 Yhdysvallat
Paul Capital Top Tier Investments IV, L.P.	1 416 930,83	1 529 418,66 Yhdysvallat
Rockspring PanEuropean Limited Partnership	6 688 868,66	6 688 868,66 Iso-Britannia
TPG Partners VI, LP	5 452 709,18	5 452 709,18 Yhdysvallat
Tapiola KR I Ky	24 809 779,19	24 809 779,19 Suomi
Tapiola KR III Ky	43 566 999,57	43 566 999,57 Suomi
Tapiola KR IV Ky	5 283 857,60	5 291 929,72 Suomi
The Fourth Cinven Fund (No. 4) Limited Partnership	6 820 564,42	7 139 827,45 Iso-Britannia
Muut	8 235 621,27	9 043 696,11
Yhteensä	187 146 066,64	190 770 524,64

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä

573 388 877,30	687 043 690,92
-----------------------	-----------------------

TASEEN LIITETIETO 31.12.2010

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

7.4 SJOITUSSIDONNAISEN VAKUUTUKSEN KATTEENA OLEVAT SJOITUKSET

Arvopaperi	Kotivaltio	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Sijoitusrahastot			
BGF European A2 - EUR	Luxemburg	2 727 349,79	2 727 349,79
BGF India A2 EUR	Luxemburg	529 379,57	529 379,57
Evli Aasian Helmet 2013 PP	Suomi	579 061,80	579 061,80
Evli Alpha Bond B	Suomi	10 372 752,28	10 372 752,28
Evli Corporate Bond B	Suomi	964 479,23	964 479,23
Evli Emerging Markets Equity B	Suomi	3 371 838,93	3 371 838,93
Evli Euro Likvidi B	Suomi	9 008 073,03	9 008 073,03
Evli Europe & Japan 2011	Suomi	595 620,00	595 620,00
Evli Europe B	Suomi	3 907 803,34	3 907 803,34
Evli European High Yield B	Suomi	3 648 157,51	3 648 157,51
Evli European Investment Grade B	Suomi	2 548 572,85	2 548 572,85
Evli Global Asset Allocation B	Suomi	3 627 910,63	3 627 910,63
Evli Global Multi Manager 40 B	Suomi	711 774,73	711 774,73
Evli Global Multi Manager 75 B	Suomi	1 593 177,11	1 593 177,11
Evli Greater Russia B	Suomi	3 170 286,01	3 170 286,01
Evli Nordic Dividend B	Suomi	3 661 308,29	3 661 308,29
Evli Ruble Debt B	Suomi	1 314 110,68	1 314 110,68
Evli Select B	Suomi	3 403 842,32	3 403 842,32
Evli Tavoitekorko B	Suomi	8 866 627,29	8 866 627,29
ICECAPITAL Qualifying Money Market B	Suomi	618 471,57	618 471,57
Invesco Asean Equity Fund Dis USD	Irlanti	950 171,74	950 171,74
JPM Emerging Markets Small Cap Acc EUR	Luxemburg	1 004 499,99	1 004 499,99
JPM Europe Strategic Dividend A Acc EUR	Luxemburg	1 530 801,21	1 530 801,21
Robeco Lux-o-rente	Luxemburg	550 179,74	550 179,74
Seligson Aasia A	Suomi	1 949 574,84	1 949 574,84
Seligson Euro-obligaatio	Suomi	1 251 207,41	1 251 207,41
Seligson Eurooppa -indeksirahasto A	Suomi	4 346 786,53	4 346 786,53
SELIGSON GLB TOP 25-A	Suomi	7 204 543,35	7 204 543,35
Seligson Global Top 25 Pharmaceuticals A	Suomi	5 401 187,21	5 401 187,21
SELIGSON PHOEBUS-A	Suomi	672 324,47	672 324,47
Seligson Rahamarkkina AAA	Suomi	1 213 232,68	1 213 232,68
Seligson Russian Pros Euro A	Suomi	13 614 002,03	13 614 002,03
Seligson Suomi-indeksirahasto	Suomi	7 649 640,64	7 649 640,64
Tapiola 2010	Suomi	12 145 466,54	12 145 466,54
Tapiola 2015	Suomi	32 636 637,23	32 636 637,23
Tapiola 2020	Suomi	44 122 992,34	44 122 992,34
Tapiola 2025	Suomi	68 672 099,78	68 672 099,78
Tapiola 2035	Suomi	22 780 068,29	22 780 068,29
Tapiola 2045	Suomi	4 298 904,94	4 298 904,94
Tapiola Aasia-Tyynimeri	Suomi	9 767 667,49	9 767 667,49
Tapiola Eurooppa	Suomi	26 907 867,94	26 907 867,94
Tapiola High Yield	Suomi	17 887 090,77	17 887 090,77
Tapiola Hyvinvointi	Suomi	9 558 888,58	9 558 888,58
Tapiola Itä-Eurooppa	Suomi	1 400 433,06	1 400 433,06
Tapiola Japani	Suomi	2 763 427,54	2 763 427,54
Tapiola Kassakorko	Suomi	16 282 987,92	16 282 987,92
Tapiola Kehittyvät Markkinat	Suomi	41 016 130,53	41 016 130,53
Tapiola Kiinteistö	Suomi	2 831 866,83	2 831 866,83
Tapiola KR IV Ky	Suomi	10 232 754,18	10 232 754,18
Tapiola Lyhytkorko	Suomi	5 627 691,82	5 627 691,82
Tapiola Maailma 20	Suomi	3 308 212,71	3 308 212,71
Tapiola Maailma 50	Suomi	31 782 768,37	31 782 768,37
Tapiola Maailma 80	Suomi	51 084 714,79	51 084 714,79
Tapiola Pitkäkorko	Suomi	33 237 760,74	33 237 760,74
Tapiola Suoja	Suomi	1 083 754,53	1 083 754,53
Tapiola Suomi	Suomi	10 412 766,06	10 412 766,06
Tapiola Trendi	Suomi	13 826 893,87	13 826 893,87
Tapiola Tulevaisuus	Suomi	7 778 943,46	7 778 943,46
Tapiola USA	Suomi	17 851 243,05	17 851 243,05
Tapiola Yrityskorko	Suomi	19 189 368,96	19 189 368,96
Muut		6 105 581,80	6 105 581,80
Yhteensä		637 153 732,92	637 153 732,92
Muut sijoitukset		205 208,31	205 208,31
Sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevat sijoitukset		637 358 941,23	637 358 941,23

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

8. Muut sijoitukset

	2010	2009
8.1. Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä		
Vakuutuskirja	<u>1 624 722,01</u>	<u>1 863 780,92</u>
Jäljellä oleva hankintameno	<u>1 624 722,01</u>	<u>1 863 780,92</u>
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>40 035 323,97</u>	<u>50 287 159,97</u>
Muut lainasaamiset yhteensä	<u>41 660 045,98</u>	<u>52 150 940,89</u>
8.2. Pääomalainojen yhteismäärä		
Muut lainasaamiset	<u>835 323,97</u>	<u>846 591,57</u>
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>835 323,97</u>	<u>846 591,57</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	2010 Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	2010 Kalusto
Hankintameno 1.1.	24 284 228,90	3 967 138,49
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1 062 188,15	0,00
Hankinnat	2 439 328,73	1 840 819,39
Myynnit ja romutukset	-2 369,02	-12 628,60
Hankintameno 31.12.	25 659 000,46	5 795 329,28
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-8 547 628,27	-2 878 429,25
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1 062 188,15	0,00
Tilikauden poistot	-2 986 709,72	-729 230,93
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-10 472 149,84	-3 607 660,18
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 186 850,62	2 187 669,10

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

10. SIOITUSSIDONNAISTEN VAKUUTUSTEN KATTEENA OLEVAT SIOITUKSET

	2010 Alkuperäinen hankintameno	2010 Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)	2009 Alkuperäinen hankintameno	2009 Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)
<i>Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	532 255 366,92	634 308 945,12	421 568 444,95	462 516 368,85
Rahoitusmarkkinavälineet	2 694 520,00	2 844 787,80	3 421 880,00	3 486 786,30
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	0,00	0,00	24 004,62	24 004,62
Rahat ja pankkisaamiset	205 208,31	205 208,31	61 904,41	61 904,41
<i>Yhteensä</i>	<u>535 155 095,23</u>	<u>637 358 941,23</u>	<u>425 076 233,98</u>	<u>466 089 064,18</u>
<i>Etukäteen hankitut sijoitukset</i>	<u>15 867 031,01</u>	<u>16 092 708,23</u>	<u>1 586 292,09</u>	<u>1 746 798,04</u>
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuunvelkaa vastaavat sijoitukset	<u>519 288 064,22</u>	<u>621 266 233,00</u>	<u>423 489 941,89</u>	<u>464 342 266,14</u>
 Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.	 205 208,31		 61 904,41	

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

11.1. Oman pääoman muutokset

	1.1.2010	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2010
Pohjarahasto	4 482 208,24	0,00	0,00	4 482 208,24
Takuupääoma	32 036 005,12	0,00	0,00	32 036 005,12
Varmuusrahasto	81 454 529,84	26 200 000,00	0,00	107 654 529,84
Käyttörahoasto	30 936,97	227 509,86	-44 500,00	213 946,83
Tilikauden voitto	28 029 310,12	6 697 706,97	-28 029 310,12	6 697 706,97
Oman pääoman muutokset yhteensä	146 032 990,29	33 125 216,83	-28 073 810,12	151 084 397,00

11.2. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Tilikauden voitto	6 697 706,97
+ Muu vapaa oma pääoma	
Varmuusrahasto	107 654 529,84
Käyttörahoasto	213 946,83
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	114 566 183,64

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2010	2009
Poistoero		
Kertynyt poistoero 1.1.	3 277 499,40	4 212 605,92
Vähennykset	-173 853,61	-935 106,52
Kertynyt poistoero 31.12.	3 103 645,79	3 277 499,40

13. Muut pakolliset varaukset

	2010	2009
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	135 706,95	52 715,84
	135 706,95	52 715,84

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

2010

2009

14. Saamiset ja velat

14.1 Saamisten erittely

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Muut saamiset

191 699,86

2 360 423,11

191 699,86

2 360 423,11

Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä

Muut saamiset

0,00

5 351,07

0,00

5 351,07

14.2. Velkojen erittely

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat

573 831,44

2 459 767,60

573 831,44

2 459 767,60

Velat omistusyhteisyrittäjille

Muut velat

24 261,96

99 000,33

24 261,96

99 000,33

14.3 Siirtovelkojen erittely

Ennakkoon maksetut vakuutusmaksut

248 368,41

348 202,77

Velat henkilöstölle

6 601 540,84

5 381 948,10

Johdannaisten arvostustappio

2 225 160,61

158 785,50

Muut siirtovelat

781 136,90

338 574,71

9 856 206,76

6 227 511,08

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

15. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat taseen liitetiedot

15.1. Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannais sopimukset	2010	2009
Korkojohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	50 000 000,00	82 000 000,00
Käypä arvo	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	48 250 907,86	19 574 507,78
Käypä arvo	0,00	16 603,17
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	31 495,30	32 064,66
Seuraavina vuosina maksettava määrä	14 113,40	30 005,79
	<u>45 608,70</u>	<u>62 070,45</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin</i>		
<i>liittyvä ryhmän vastuu</i>		
Konserniyritykset	-476 815,56	-269 621,40
Osakkuusyritykset	465 861,74	293 596,57
Yhteistoimintayritykset	3 148 953,66	370 985,32
	<u>3 137 999,84</u>	<u>394 960,49</u>
<i>Arvonlisäverolain 33§:n mukainen vähennysten</i>		
<i>palautusvelvollisuus</i>	<u>508 976,43</u>	<u>553 038,91</u>
Muut vastuusitoumukset		
Merkintäsitoumukset	<u>116 153 356,31</u>	<u>158 183 922,16</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET

31.12.2010

16.1 Lähipiirilainat (VYL 8 luku 11 §)

Keskinäinen Henkivakuutus Tapiolan konserniin kuuluville yrityksille ja osakkuusyrityksille myönnettyt lainat yhteensä 176.108.881,84 euroa.

Laina-aika on pääsääntöisesti 10-40 vuotta ja lainan korko on pääsääntöisesti kiinteä.

16.2 Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

16.3 Pääomalainat

Velkoja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola

Lainan pääoma 55.000.000 euroa

**Pääasialliset
lainaehdot**

Lainasopimus on voimassa toistaiseksi. Velkojalla on oikeus irtisanoa laina viiden vuoden irtisanomisaikaa noudattaen. Laina voidaan kuitenkin maksaa irtisanomisajan päätyttyä takaisin vain siltä osin kuin velallisen vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää velallisen viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudemman tilinpäätöksen sisältämän taseen mukaisen tappion määrän ja velallinen lainan maksamisen jälkeen täyttää vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaiset vakavaraisuusvaatimukset.

Lainan vuotuinen korko määräytyy 12 kuukauden Saksan valtiolainan koron (GTDEM1YR) mukaisesti lisättynä 4,25 prosentin marginaalilla. Lainalle voidaan maksaa korkoa tai muuta hyvitystä vain siltä osin kuin velallisen vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää velallisen viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudemman tilinpäätöksen sisältämän taseen mukaisen tappion määrän. Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainalla ei ole vakuutta.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

17. Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot

Toimintapääoma	2010	2009
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	149 482 596,74	144 431 190,03
Tilinpäätössiirtojen kertymä	3 103 645,79	3 277 499,40
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	175 325 900,06	150 917 177,26
Pääomalainat	55 000 000,00	55 000 000,00
Aineettomat hyödykkeet	- 15 186 850,62	- 15 736 600,63
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	- 1 681 338,03	- 9 714,83
	<u>366 043 953,94</u>	<u>337 879 551,23</u>
 VYL:n 11 luvun 12 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	 119 390 000,00	 114 770 000,00
 Runsasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	 62 735 301,00	 64 514 890,00
 Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuvelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%)		
2010	18,1	
2009	17,3	
2008	15,5	
2007	15,7	
2006	18,7	

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
M€
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
TUNNUSLUVUT TILINPÄÄTÖS 2010

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2010	2009	2008	2007	2006
Liikevoitto ¹⁾	4,1	77,2	7,7	90,3	21,0
Kokonaistulos ¹⁾	28,5	153,4	-72,4	26,0	16,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	4,9	7,0	-1,1	4,0	6,5
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitus-sidonnaista vakuutusta prosentteina ¹⁾	3,5	9,1	-1,5	4,2	3,8
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2	2	2	2	2
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna ²⁾	505	502	497	333	355
Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2010	2009	2008	2007	2006
Vakuutusmaksutulo ¹⁾	256,1	163,8	132,6	139,1	138,7
Liikekustannussuhde prosentteina	136,9	132,5	118,1	105,4	95,8
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	2,4	1,8	2,6	1,8	1,7
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa ¹⁾	366,0	337,9	218,4	225,5	265,6
VYL 11 luvun 12§:n toimintapääoman vähimmäismäärä ¹⁾	119,4	114,8	74,8	75,2	73,1
Tasoitusbäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa ¹⁾	62,7	64,5	23,1	23,2	23,6
Vakavaraisuuspääoma ¹⁾	428,8	402,4	241,5	248,6	289,2
Vakavaraisuusaste prosentteina vastuuvélasta	18,1	17,3	15,5	15,7	18,7

1) Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolan sulautuminen vuonna 2009 vaikuttaa tunnusluvun vertailukelpoisuuteen

2) Henkilöstö on työsuhteessa vuodesta 2008 alkaen Tapiola-ryhmän vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

MUUT LIITETIEDOT

TULOSANALYYSI

1000 €

	2010	2009	Muutos	Muutos-%
Vakuutusmaksutulo	255.252	163.698	91.554	55,9
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	178.420	156.568	21.851	14,0
Maksetut korvaukset	-243.301	-151.337	-91.964	60,8
Vastuuvelan muutos ennen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	-149.456	-96.227	-53.229	55,3
Liikekulut	-37.782	-24.626	-13.156	53,4
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	.	.	.	.
Vakuutustekninen tulos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	3.134	48.077	-44.944	-93,5
Muut tuotot ja kulut	991	29.132	-28.141	-96,6
Liikevoitto	4.125	77.210	-73.085	-94,7
Tasoitusmäärän muutos	1.780	-687	2.466	-359,2
Lisäedut (asiakasedut)	-1.976	-48.909	46.933	-96,0
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	3.929	27.614	-23.686	-85,8
Satunnaiset tuotot	.	.	.	.
Satunnaiset kulut	.	.	.	.
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	3.929	27.614	-23.686	-85,8
Tilinpäätössiirrot	174	935	-761	-81,4
Tuloverot ja muut välittömät verot	2.595	-520	3.115	-599,2
Tilikauden voitto	6.698	28.029	-21.332	-76,1
Liikevoitto	4.125	77.210	-73.085	-94,7
Arvostuserojen muutos	24.409	76.523	-52.114	-68,1
Arvonkorotusrahaston muutos	0	-336	-336	-100,0
Kokonaistulos	28.534	153.396	-124.862	-81,4

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola
LIITETIEDOT

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin 1.1.-31.12.2010

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin ¹⁾ 1-12/2010 milj. euroa	Sitoutunut pääoma ²⁾ 1-12/2010 milj. euroa	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			1-12/2010 %	1-12/2009 %	1-12/2008 %	1-12/2007 %	1-12/2006 %
Lainasaamiset ⁵⁾	0,9	47,8	1,9	4,0	5,3	4,7	3,4
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	55,8	1 515,7	3,7	7,9	7,3	1,6	1,0
* josta korkorahastoja	6,7	96,6	7,0	21,4	-11,7	2,5	6,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	1,2	53,4	2,3	2,5	2,6	3,6	3,0
* josta korkorahastoja	0,6	24,1	2,5	5,0	-0,7	2,9	3,7
Osakkeet ja osuudet	54,8	402,9	13,6	17,3	-28,3	8,7	18,1
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	18,2	491,6	3,7	-0,3	3,6	6,4	9,7
* josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	-3,2	118,5	-2,7	-9,1	-18,9	-10,6	32,2
Muut sijoitukset							
Sijoitukset yhteensä	131,0	2 511,5	5,2	7,3	-1,0	4,2	6,6
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-7,8						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	123,2	2 511,5	4,9	7,0	-1,1	4,0	6,5

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)

	31.12.2010		31.12.2009		31.12.2008		31.12.2007		31.12.2006	
	milj.€	%	milj.€	%	milj.€	%	milj.€	%	milj.€	%
Lainasaamiset ^{1), 5)}	44,7	1,7	55,1	2,1	46,3	2,7	31,1	1,8	34,2	1,9
Joukkovelkakirjalainat ^{1), 2)}	1 504,3	58,2	1 587,1	61,9	961,9	55,1	885,1	49,9	840,5	47,4
* sisältää korkorahastoja	103,4	4,0	96,6	3,8	58,2	3,3	65,4	3,7	44,2	2,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1), 2), 3)}	51,5	2,0	73,6	2,9	142,9	8,2	176,9	10,0	120,7	6,8
* sisältää korkorahastoja	22,2	0,9	31,6	1,2	32,6	1,9	68,9	3,9	36,4	2,0
Osakkeet ja osuudet	466,8	18,0	363,6	14,2	254,2	14,6	319,0	18,0	413,2	23,3
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	519,3	20,1	485,8	18,9	339,7	19,5	359,9	20,3	365,6	20,6
* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	115,0	4,4	120,0	4,7	58,1	3,3	20,3	1,1	6,6	0,4
Sijoitukset yhteensä	2 586,6	100,0	2 565,1	100,0	1 745,1	100,0	1 772,0	100,0	1 774,2	100,0

JVK, modifioitu duraatio

5,1

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2006
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa
Suorat nettotuotot	71,1	53,7	80,2	59,2	65,5
Lainasaamiset	0,9	1,9	2,2	1,5	1,1
Joukkolainat	49,0	37,0	56,3	29,3	36,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	1,0	0,9	4,6	4,4	3,1
Osakkeet ja osuudet	7,4	5,5	7,4	12,2	11,7
Kiinteistösijoitukset	20,6	13,6	12,1	13,9	15,3
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-7,8	-5,1	-2,4	-2,2	-1,9
Arvonmuutokset kirjanpidossa¹⁾	27,7	30,7	-19,8	74,6	46,7
Osakkeet ja osuudet	7,7	16,9	-39,8	57,1	35,3
Joukkolainat	24,6	10,1	-4,0	0,8	-2,4
Kiinteistösijoitukset	-5,0	3,1	24,0	16,9	13,8
Muut sijoitukset	0,4	0,6	0,0	-0,2	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	98,8	84,5	60,4	133,8	112,1
Arvostuserojen muutos²⁾	24,4	34,1	-80,1	-63,9	-3,8
Osakkeet ja osuudet	39,7	19,6	-68,8	-39,6	16,6
Joukkolainat	-17,8	31,8	14,9	-16,6	-25,1
Kiinteistösijoitukset	2,7	-17,6	-25,2	-9,1	4,4
Muut sijoitukset	-0,2	0,2	-1,0	1,4	0,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	123,2	118,5	-19,7	69,8	108,3
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	-9,4	-4,9	21,4	1,6	6,1

1) Myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

2) Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONERNI
TULOSLASKELMA
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS

		1.1.2010 - 31.12.2010		1.1.2009 - 31.12.2009	
Vakuutusmaksutulo					
Vakuutusmaksutulo	1	256 130 355,83		233 095 200,45	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-877 973,12</u>	255 252 382,71	<u>-1 609 061,86</u>	231 486 138,59
Sijoitustoiminnan tuotot	4		197 007 363,91		279 690 525,27
Sijoitusten arvonnkorotus	4		66 199 331,68		40 921 571,76
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	2	-244 179 119,16		-214 274 713,03	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>878 433,29</u>	-243 300 685,87	<u>636 378,19</u>	-213 638 334,84
Korvausvastuun muutos		-17 229 671,99		-8 414 224,07	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	-260 530 357,86	<u>0,00</u>	-222 052 558,91
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-132 422 289,58		-177 885 295,86	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	-132 422 289,58	<u>0,00</u>	-177 885 295,86
Liikekulut	3		-37 783 174,65		-33 652 839,89
Sijoitustoiminnan kulut	4		-78 860 027,23		-115 584 368,90
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	4		<u>-6 425 816,00</u>		<u>-1 195 481,09</u>
Vakuutustekninen tulos			2 437 412,98		1 727 690,97

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Henkivakuutuksen tekninen tulos		2 437 412,98		1 727 690,97	
Muut tuotot					
Konsernireservin vähennys		0,00		144 557,15	
Muut		<u>25 013 064,31</u>	25 013 064,31	<u>24 479 267,45</u>	24 623 824,60
Muut kulut					
Konserniliikkeen poisto		-17 306,32		-482 504,19	
Muut		<u>-24 021 810,10</u>	-24 039 116,42	<u>-22 117 561,01</u>	-22 600 065,20
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta verojen jälkeen			800 209,58		610 875,51
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden vero		-905 985,97		-1 265 753,69	
Aikaisempien tilikausien verot		3 454 860,71		56 164,28	
Laskennalliset verot		<u>45 201,94</u>	<u>2 594 076,68</u>	<u>66 856,70</u>	<u>-1 142 732,71</u>
Voitto varsinaisesta toiminnasta			6 805 647,14		3 219 593,17
Voitto satunnaisten erien jälkeen			6 805 647,14		3 219 593,17
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			<u>-9 593,61</u>		<u>512 728,33</u>
Tilikauden voitto			6 796 053,53		3 732 321,50

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASE					
Vastaavaa		31.12.2010		31.12.2009	
Aineettomat hyödykkeet					
Konserniliikearvo	9	25 959,47		43 265,79	
Muut pitkävaikutteiset menot	9	15 255 852,40	15 281 811,87	15 805 602,41	15 848 868,20
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset	6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		294 604 475,64		274 707 722,37	
Lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		0,00	294 604 475,64	0,00	274 707 722,37
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä	7				
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyksyrityksissä		15 171 448,42		14 383 699,98	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		4 400 000,00		2 687 500,00	
Talletukset omistusyhteyksyrityksissä		20 000 000,00	39 571 448,42	20 000 000,00	37 071 199,98
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	7	573 396 482,45		521 660 047,47	
Rahoitusmarkkinavälineet		1 357 286 893,93		1 416 119 260,47	
Kiinnelainasaamiset		57 864 083,36		44 699 434,40	
Muut lainasaamiset	8	42 499 474,98		52 990 369,89	
Talletukset		4 310 000,00		22 000 000,00	
Muut sijoitukset		0,00	2 035 356 934,72	0,00	2 057 469 112,23
Jälleenvakuutustalletesaamiset		0,00	2 369 532 858,78	0,00	2 369 248 034,58
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset					
	10		637 358 941,23		466 089 064,18
Saamiset					
Ensivakuutustoiminnasta	17				
Vakuutuksenottajilta		1 080 191,87		1 274 996,50	
Jälleenvakuutustoiminnasta		39 737,30	1 119 929,17	29 260,22	1 304 256,72
Muut saamiset			2 311 260,86		5 887 645,06
Laskennalliset verosaamiset	16		1 437 925,88		1 437 925,88
			4 869 115,91		8 629 827,66
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Kalusto	9	2 246 622,57		1 288 573,59	
Muut aineelliset hyödykkeet		0,00	2 246 622,57	0,00	1 288 573,59
Rahat ja pankkisaamiset			54 740 148,53		59 427 404,68
Muu omaisuus			117 204,41		117 204,41
			57 103 975,51		60 833 182,68
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat		28 689 258,56		32 115 854,26	
Muut siirtosaamiset		9 323 348,25	38 012 606,81	7 846 434,59	39 962 288,85
			3 122 159 310,11		2 960 611 266,15
Vastattavaa		31.12.2010		31.12.2009	
Oma pääoma					
	11				
Pohjarahasto		4 482 208,24		4 482 208,24	
Takuupääoma		32 036 005,12		32 036 005,12	
Arvonkorotusrahasto		8 000 461,04		7 360 461,04	
Vapaat rahastot		107 868 476,67		81 485 466,81	
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		2 779 608,37		2 908 113,65	
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio		-29 749 681,15		-6 553 649,66	
Konsernin tilikauden voitto/tappio		6 796 053,53		3 732 321,50	
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta		128 505,28	6 924 558,81	1 100 957,14	4 833 278,64
			132 341 637,10		126 551 883,84
Vähemmistöosuus			1 236 752,94		1 160 825,67
Pääomalainat			55 000 000,00		55 000 000,00
Konsernireservi			0,00		0,00
Vakuutustekninen vastuuvélka					
	13	1 705 865 030,38		1 729 026 200,80	
Vakuutusmaksuvastuu		0,00	1 705 865 030,38	0,00	1 729 026 200,80
Jälleenvakuuttajien osuus		566 550 786,00		550 278 750,31	
Korvausvastuu		0,00	566 550 786,00	0,00	550 278 750,31
Jälleenvakuuttajien osuus			2 272 415 816,38		2 279 304 951,11
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka					
	14	621 266 233,00		464 725 136,70	
Vakuutustekninen vastuuvélka		0,00	621 266 233,00	0,00	464 725 136,70
Jälleenvakuuttajien osuus					
Pakolliset varaukset					
Muut pakolliset varaukset			135 706,95		52 715,84
Velat					
	17				
Ensivakuutustoiminnasta		4 145,55		62 342,17	
Jälleenvakuutustoiminnasta		108 975,73		341 121,97	
Lainat rahoituslaitoksilta	15	8 712 536,50		11 704 787,30	
Laskennallinen verovelka	12/16	995 859,07		1 041 061,01	
Muut velat		20 079 389,96	29 900 906,81	14 427 414,36	27 576 726,81
Siirtovelat					
			9 862 256,94		6 239 026,18
			3 122 159 310,11		2 960 611 266,15

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

	2010	2009
Epäsuora rahoituslaskelma		
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta/ voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	6 805 647,14	3 219 593,17
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	149 651 961,57	186 299 519,93
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-59 320 551,88	-119 399 276,34
Pakollisten varausten muutos	82 991,11	52 715,84
Pakollisen vastuuvajauksen muutos		
Suunnitelman mukaiset poistot	10 523 163,52	11 769 950,85
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		
Muut oikaisut	-51 022 512,53	-4 037 469,01
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	56 720 698,93	77 905 034,44
Käyttö pääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	5 710 393,79	-4 167 692,79
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	3 259 901,54	587 422,29
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	65 690 994,26	74 324 763,94
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-3 602 337,82	-4 051 130,48
Maksetut välittömät verot	2 496 709,57	-5 455 324,01
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	64 585 366,01	64 818 309,45
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)		
Liiketoiminnan rahavirta	64 585 366,01	64 818 309,45
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-118 084 420,79	-27 319 533,76
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	51 282 729,26	12 690 789,71
Vähemmistöosuuden lisäys/vähennys	66 333,66	-1 288 935,16
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-4 263 675,17	-3 532 566,93
Investointien rahavirta	-70 999 033,04	-19 450 246,14
Rahoituksen rahavirta		
Takuupääoman korotus		
Lainojen nostot	2 732 711,16	3 533 375,50
Lainojen takaisinmaksut		
Oman pääoman lisäys/vähennys	-961 800,28	206 932,71
Muu voitonjako	-44 500,00	-48 100,00
Rahoituksen rahavirta	1 726 410,88	3 692 208,21
Rahavarojen muutos	-4 687 256,15	49 060 271,52
Rahavarat tilikauden alussa	59 427 404,68	10 367 133,16
Rahavarat tilikauden lopussa	54 740 148,53	59 427 404,68

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1. Vakuutusmaksutulo

2010

2009

Ensivakuutus						
Henkivakuutus						
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	51 125 976,48			46 751 143,89		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	47 440 333,10			50 583 185,50		
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	18 605 333,02			0,00		
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	7 086 181,28			6 885 049,96		
Muu ryhmähenkivakuutus	24 813 937,66	149 071 761,54		20 756 821,63	124 976 200,98	
Eläkevakuutus						
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	41 029 851,57			42 186 518,07		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	31 737 601,25			36 565 446,90		
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	4 050 986,86			3 890 887,34		
Muu ryhmäeläkevakuutus	30 195 937,50	107 014 377,18	256 086 138,72	25 449 027,33	108 091 879,64	233 068 080,62
Jälleenvakuutus			44 217,11			27 119,83
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta			256 130 355,83			233 095 200,45
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>						
Jatkuvat vakuutusmaksut			196 356 310,34			186 064 984,62
Kertamaksut			59 729 828,38			47 003 096,00
Yhteensä			256 086 138,72			233 068 080,62
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen			141 273 711,79			140 239 531,32
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta			114 812 426,93			92 828 549,30
			256 086 138,72			233 068 080,62

1.1. Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

2010

Hyvitykset						
Henkivakuutus						
Muu yksilöllinen henkivakuutus	-615 658,92			35 507 348,81		
Muu kapitalisaatiosopimus	6 799,28			31 538,00		
Muu ryhmähenkivakuutus	542 433,00	-66 426,64		322 637,00	35 861 523,81	
Eläkevakuutus						
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	0,00			15 314 379,27		
Muu yksilöllinen ryhmäeläkevakuutus	0,00	0,00	-66 426,64	1 033 304,92	16 347 684,19	52 209 208,00
Alennukset						
Henkivakuutus						
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus		156 490,00			0,00	
Muu yksilöllinen henkivakuutus		615 658,92			340 766,00	
Muu ryhmähenkivakuutus		1 270 171,10	2 042 320,02		1 270 449,00	1 611 215,00
			1 975 893,38			53 820 423,00

2. Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Ensivakuutus						
Henkivakuutus	140 862 062,49			116 751 565,93		
Eläkevakuutus	103 317 050,67	244 179 113,16		97 472 213,70	214 223 779,63	
Jälleenvakuutus			6,00			50 933,40
Maksetut korvaukset yhteensä			244 179 119,16			214 274 713,03
Josta:						
Takaisinostot	33 787 511,46			25 055 689,86		
Säästösummien takaisinmaksut	68 735 932,53			60 764 180,71		
Muut	141 655 675,17	244 179 119,16		128 454 842,46	214 274 713,03	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista			27 756 667,17			13 441 837,54

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2010	2009
3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	5 736 710,53	4 999 457,61
Liikekulut	37 783 174,65	33 652 839,89
Sijoitustoiminnan hoitokulut	5 131 635,48	4 241 619,59
Muut kulut	24 039 116,42	22 600 065,20
Yhteensä	72 690 637,08	65 493 982,29
3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	3 867 585,12	3 758 714,02
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-16,34	16,52
Muut vakuutusten hankintamenot	10 328 253,21	9 210 544,47
	14 195 821,99	12 969 275,01
Vakuutusten hoitokulut	14 024 563,67	13 634 074,62
Hallintokulut	9 711 136,27	7 415 009,73
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-148 347,28	-365 519,47
Yhteensä	37 783 174,65	33 652 839,89

3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1. Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	25 517 623,80	23 341 583,10
Eläkekulut	6 058 837,80	4 596 304,21
Muut henkilösivukulut	1 500 560,18	1 249 089,05
Yhteensä	33 077 021,78	29 186 976,36

3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	377 227,00	290 270,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 ja varatoimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	661 252,00	354 606,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimsuhteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	71 250,00	88 150,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	2	2
Myyntihenkilöstö	-	-
Kiinteistöhenkilöstö	-	-

3.4. Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastus	91 073,03	146 570,46
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin		
2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	4 135,80	12 810,00
Veroneuvonta	17 003,36	6 057,36
Muut palvelut	0,00	16 806,82
Yhteensä	112 212,19	182 244,64

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET

4.1. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2010		2009	
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin				
Korkotuotot	835 791,09		103 265,19	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	835 791,09	<u>0,00</u>	103 265,19
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin				
Osinkotuotot	0,00		0,00	
Korkotuotot	183 835,44		100 599,41	
Muut tuotot	<u>31 930 734,22</u>	32 114 569,66	<u>29 014 211,52</u>	29 114 810,93
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	17 165 006,93		11 907 895,38	
Korkotuotot	48 696 961,82		64 630 873,01	
Muut tuotot	<u>2 224 135,19</u>	68 086 103,94	<u>17 397 651,81</u>	93 936 420,20
Yhteensä		101 036 464,69		123 154 496,32
Arvon alentumisten palautukset		23 733 382,51		108 117 788,65
Myyntivoitot		<u>72 237 516,71</u>		<u>48 418 240,30</u>
Yhteensä		197 007 363,91		279 690 525,27
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Muut yritykset	<u>-17 270 610,15</u>	-17 270 610,15	<u>-13 525 099,96</u>	-13 525 099,96
Kulut muista sijoituksista		-6 195 464,49		-25 712 091,96
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Omistusyhteisyritykset	-201,39		-1 171,60	
Muut	<u>-3 600 384,42</u>	-3 602 337,82	<u>-4 049 958,88</u>	-4 051 130,48
Yhteensä		-27 068 412,46		-43 288 322,40
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-24 186 346,31		-28 444 602,98	
Rakennusten suunnitelmapoistot	<u>-6 650 481,01</u>	-30 836 827,32	<u>-8 123 992,93</u>	-36 568 595,91
Myyntitappiot		<u>-20 954 787,45</u>		<u>-35 727 450,59</u>
Yhteensä		-78 860 027,23		-115 584 368,90
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua				
		118 147 336,68		164 106 156,37
Sijoitusten arvonnkorotus	66 199 331,68		40 921 571,76	
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	<u>-6 425 816,00</u>	59 773 515,68	<u>-1 195 481,09</u>	39 726 090,67
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		177 920 852,36		203 832 247,04

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET

4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot

2010

2009

Sijoitustoiminnan tuotot	19 088 208,56		5 495 342,27	
Sijoitustoiminnan kulut	-647 284,78	18 440 923,78	-4 224 311,81	1 271 030,46
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia				
Sijoitusten arvonkorotus	66 199 331,68		40 856 665,46	
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu	-6 425 816,00		-1 019 401,00	
Arvonalentumiset	-94 476,56		-23 579,45	
Arvonalentumisten palautukset	1 511 976,68	61 191 015,80	46 323 285,88	86 136 970,89
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		79 631 939,58		87 408 001,35

4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot

Konsernireservin vähennys	0,00	144 557,15
Liitännäistoiminnan tuotot	25 012 255,86	24 476 984,95
Palvelumyynti yhteistoimintayhtiöille	0,00	1 843,00
Muut muut tuotot	808,45	439,50
	25 013 064,31	24 623 824,60

Muut kulut

Konserniliikearvon poisto	17 306,32	482 504,19
Liitännäistoiminnan kulut	23 420 750,00	21 916 990,68
Palvelumyynnin kulut	318,83	0,00
Henkilöstörahastosiirto	600 741,11	200 570,00
Muut muut kulut	0,16	0,33
	24 039 116,42	22 600 065,20

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

5.1. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2010 Jäljellä oleva hankintameno	2010 Kirjanpitoarvo	2010 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	204 454 941,22	237 410 350,12	294 658 710,28
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	822 794,54	822 794,54	998 996,36
Muut kiinteistöosakkeet	55 640 245,72	56 371 330,98	65 797 366,08
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00
	<u>260 917 981,48</u>	<u>294 604 475,64</u>	<u>361 455 072,72</u>
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	15 171 448,42	15 171 448,42	15 171 448,42
Rahamarkkinavälineet	4 400 000,00	4 400 000,00	4 400 000,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Talletukset	<u>20 000 000,00</u>	<u>20 000 000,00</u>	<u>20 000 000,00</u>
	<u>39 571 448,42</u>	<u>39 571 448,42</u>	<u>39 571 448,42</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	573 396 482,45	573 396 482,45	687 062 177,85
Rahoitusmarkkinavälineet	1 357 286 893,93	1 357 286 893,93	1 373 830 212,37
Kiinnelainasaamiset	57 864 083,36	57 864 083,36	57 864 083,36
Muut lainasaamiset	42 499 474,98	42 499 474,98	42 499 474,98
Talletukset	4 310 000,00	4 310 000,00	4 310 000,00
Muut sijoitukset	0,00	0,00	0,00
	<u>2 035 356 934,72</u>	<u>2 035 356 934,72</u>	<u>2 165 565 948,56</u>
	<u>2 335 846 364,62</u>	<u>2 369 532 858,78</u>	<u>2 566 592 469,70</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-1 089 295,59		
Indeksiin sidottujen lainojen tuottoa	<u>0,00</u>	<u>-1 089 295,59</u>	
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		18 936 501,20	
Muita arvonkorotuksia		<u>14 749 992,96</u>	
		<u>33 686 494,16</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>197 059 610,92</u>

5.2. Ei-suojaavien johdannaisten arvostusero 0,00

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

5.1. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2009 Jäljellä oleva hankintameno	2009 Kirjanpitoarvo	2009 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	188 500 045,26	221 455 454,15	273 272 113,82
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	804 233,41	804 233,41	976 033,00
Muut kiinteistöosakkeet	51 716 949,55	52 448 034,81	65 221 145,00
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00
	<u>241 021 228,22</u>	<u>274 707 722,37</u>	<u>339 469 291,82</u>
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	14 383 699,98	14 383 699,98	14 383 699,98
Rahamarkkinavälineet	2 400 000,00	2 400 000,00	2 400 000,00
Lainasaamiset	287 500,00	287 500,00	287 500,00
Talletukset	<u>20 000 000,00</u>	<u>20 000 000,00</u>	<u>20 000 000,00</u>
	37 071 199,98	37 071 199,98	37 071 199,98
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	521 660 047,47	521 660 047,47	589 431 254,56
Rahoitusmarkkinavälineet	1 416 119 260,47	1 416 119 260,47	1 456 789 557,96
Kiinnelainasaamiset	44 699 434,40	44 699 434,40	44 699 434,40
Muut lainasaamiset	52 990 369,89	52 990 369,89	52 990 369,89
Talletukset	22 000 000,00	22 000 000,00	22 000 000,00
Muut sijoitukset	0,00	0,00	0,00
	<u>2 057 469 112,23</u>	<u>2 057 469 112,23</u>	<u>2 165 910 616,81</u>
	<u>2 335 561 540,43</u>	<u>2 369 248 034,58</u>	<u>2 542 451 108,61</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-2 917 101,30		
Indeksiin sidottujen lainojen tuottoa	<u>0,00</u>	<u>-2 917 101,30</u>	
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		19 020 595,16	
Muita arvonkorotuksia		<u>14 665 898,99</u>	
		<u>33 686 494,15</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>173 203 074,03</u>
5.2. Ei-suojaavien johdannaisten arvostusero			<u>16 603,17</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2010 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2010 Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä
Hankintameno 1.1.	341 120 063,45	0,00
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-3 837 213,46	
Lisäykset	24 707 690,09	0,00
Vähennykset	-3 102 300,03	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	358 888 240,05	0,00
Kertyneet poistot 1.1.	-74 645 410,20	
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	3 837 213,46	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	
Tilikauden poistot	-5 627 808,64	
Kertyneet poistot 31.12.	-76 436 005,37	
Arvonalentumiset 1.1.	-25 453 425,15	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	177 500,00	
Tilikauden arvonalentumiset	-520 000,00	
Arvonalentumisten palautukset	4 261 671,95	
Arvonalentumiset 31.12.	-21 534 253,20	
Arvonkorotukset 1.1.	33 686 494,16	
Lisäykset	0,00	
Vähennykset	0,00	
Siirrot erien välillä	0,00	
Arvonkorotukset 31.12.	33 686 494,16	
Kirjanpitoarvo 31.12	294 604 475,64	0,00

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	12 280 795,00
Kirjanpitoarvo	13 363 795,31
Käypä arvo	16 559 178,42

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

7. Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

2010

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä

Hankintameno 1.1.	14 383 699,96
Lisäykset	795 691,22
Vähennykset	-7 942,76
Siirrot erien välillä	0,00
Hankintameno 31.12.	15 171 448,42
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 171 448,42

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

7.1. Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kiinteistö-Tapiola Oy	Espoo	50,00	1 670 023,44	551 406,02
Tapiola Pankki Oy	Espoo	19,65	75 941 675,84	2 550 966,93
Tapiolan Alueen Kehitys Oy	Espoo	32,37	31 530,35	-20 138,35
Tieto-Tapiola Oy	Espoo	33,33	2 550 956,06	381 568,35
Vakuutusneuvonta Aura Oy	Espoo	33,33	12 158,74	-137,98
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	Espoo	33,33	12 103,04	-150,15
Yhteensä			80 218 447,47	3 463 514,82

TASEEN LIITETIETO 31.12.2010
KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI
7.2 MUUT SIIJOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Amer- Sports Oyj	0,49	596 664,00	3 552 777,60	6 223 205,52
Fortum Oyj	0,04	391 668,00	4 787 457,79	8 824 280,04
Kone Oyj	0,07	194 000,00	3 509 431,40	8 070 400,00
Lassila & Tikanoja Oyj	1,34	520 267,00	4 781 704,39	7 663 532,91
Metso Oyj	0,11	171 000,00	3 783 920,66	7 147 800,00
Nokia Oyj	0,01	345 300,00	2 672 622,00	2 672 622,00
Nokian Renkaat Oyj	0,15	197 655,00	2 201 113,87	5 425 629,75
Sanoma Oyj	0,12	202 113,00	2 018 258,82	3 278 272,86
Stockmann Oyj	0,25	179 003,00	3 160 765,45	5 065 784,90
Vacon Oyj	0,73	111 400,00	779 800,00	4 344 600,00
Vaisala Oyj	1,05	191 500,00	3 925 750,00	3 925 750,00
Muut			330 720,00	330 720,00
Yhteensä			35 504 321,98	62 972 597,98
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat				
Fingrid Oyj	1,41	47,00	1 580 966,50	1 580 966,51
Henkivakuutusosakeyhtiö Retro	19,43	13 598,00	1 208 589,69	1 208 589,69
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	80,00	168,00	1 412 778,58	1 412 778,58
Satel Oy	9,90	490,00	1 339 690,84	2 059 372,00
Sato Oyj	3,59	1 829 092,00	9 932 812,82	15 547 282,00
Seligson & Co Oyj	11,42	143 784,00	1 155 234,86	1 243 731,60
Muut			2 634 054,54	2 943 573,77
Yhteensä			19 264 127,83	25 996 294,15
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut				
ABB Ltd	0,01	241 000,00	2 990 892,69	4 014 739,28 Sveitsi
AMEC PLC	0,11	350 000,00	3 556 492,70	4 676 154,52 Iso-Britannia
Allianz SE	0,01	51 300,00	3 996 444,56	4 562 109,00 Saksa
BNP Paribas	0,01	110 000,00	5 237 100,00	5 237 100,00 Ranska
Carl Zeiss Meditec AG	0,40	327 500,00	3 259 819,61	4 678 337,50 Saksa
DnB NOR ASA	0,04	675 666,00	5 104 874,72	7 094 493,00 Norja
E.ON Ag	0,01	175 900,00	3 243 466,11	4 034 266,50 Saksa
Ekomnes Asa	0,58	211 980,00	3 379 738,31	4 348 307,69 Norja
Electricite De France	0,01	149 000,00	4 573 555,00	4 573 555,00 Ranska
Estee Lauder	0,06	66 102,00	1 992 670,81	3 992 240,23 Yhdysvallat
Fresenius Medical Care Ag	0,03	75 000,00	2 643 884,18	3 242 250,00 Saksa
Gamesa Corp Tecnologica SA	0,19	466 969,00	2 667 326,93	2 667 326,93 Espanja
GlaxoSmithKline Plc	0,01	307 400,00	4 400 426,81	4 428 417,08 Iso-Britannia
Heineken Nv	0,03	154 375,00	4 760 825,17	5 664 018,75 Alankomaat
Hennes & Mauritz Ab B	0,02	260 000,00	3 671 647,80	6 496 012,49 Ruotsi
Hochtief AG	0,13	96 500,00	4 002 169,28	6 131 610,00 Saksa
Inmarsat PLC	0,08	350 000,00	2 569 974,17	2 738 600,06 Iso-Britannia
Kappahl Ab	1,01	754 854,00	3 830 891,42	3 830 891,42 Ruotsi
Kellogg Co	0,03	114 100,00	4 174 130,39	4 361 793,14 Yhdysvallat
Kloekner & Co AG	0,46	303 500,00	5 075 584,33	6 375 017,50 Saksa
Life Technologies Corp	0,06	104 000,00	3 789 425,69	4 319 712,62 Yhdysvallat
Mednax Inc	0,22	105 000,00	4 415 423,84	5 287 718,90 Yhdysvallat
Nestle Sa	0,00	158 000,00	4 636 387,62	6 918 186,18 Sveitsi
Petroleum Geo-Services ASA	0,23	500 000,00	4 079 846,96	5 823 717,95 Norja
Qiagen NV	0,12	290 000,00	4 166 808,27	4 242 700,00 Alankomaat
Reed Elsevier NV	0,09	625 000,00	5 035 217,93	5 785 625,00 Alankomaat
SAP Ag	0,01	155 000,00	5 130 207,42	5 905 500,00 Saksa
SCA Ab B	0,06	386 000,00	3 916 271,61	4 572 327,25 Ruotsi
SES SA	0,04	140 000,00	2 494 100,00	2 494 100,00 Luxemburg
Sanofi-Aventis	0,01	83 800,00	4 009 830,00	4 009 830,00 Ranska
Subsea 7 S.A.	0,09	300 000,00	3 906 251,46	5 500 000,00 Iso-Britannia
Symrise Ag	0,17	203 500,00	3 499 073,75	4 176 837,50 Saksa
TDC A/S	0,03	320 000,00	2 080 096,60	2 080 096,60 Tanska
Technip SA	0,08	90 000,00	4 720 753,20	6 219 000,00 Ranska
Telefonica Sa	0,01	410 000,00	6 955 650,00	6 955 650,00 Espanja
TeliaSonera Ab	0,01	542 776,00	2 122 909,52	3 232 231,08 Ruotsi
Tesco PLC	0,01	1 185 000,00	5 851 002,03	5 851 002,03 Iso-Britannia
Thermo Fisher Scientific	0,03	111 000,00	3 825 942,54	4 598 832,51 Yhdysvallat
United Technologies Corp	0,01	106 800,00	4 491 203,23	6 291 944,32 Yhdysvallat
Vinci SA	0,02	89 000,00	3 308 218,46	3 620 520,00 Ranska
Waste Management Inc	0,04	168 700,00	3 502 686,26	4 654 968,57 Yhdysvallat
Zimmer Holdings Inc	0,05	94 900,00	3 812 477,17	3 812 477,17 Yhdysvallat
eBay Inc	0,02	200 000,00	3 288 508,52	4 165 544,08 Yhdysvallat
Muut			987 599,23	1 797 876,91
Yhteensä			169 157 806,30	205 463 638,76
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat				
Muut			308 202,92	628 913,82
Yhteensä			308 202,92	628 913,82

Sijoitusrahastot

Liongate Multi-Strategy Fund Segregated Portfolio	8 406 849,30	8 406 849,30 Luxemburg
Robeco Lux-o-rente	2 306 033,68	2 823 448,27 Ranska
Tapiola 2045	746 737,58	746 737,58 Suomi
Tapiola Aasia-Tyynimeri	5 326 052,60	6 228 378,54 Suomi
Tapiola Eurooppa	600 844,00	869 828,82 Suomi
Tapiola High Yield	28 824 609,16	43 644 830,13 Suomi
Tapiola Hyvinvointi	8 552 289,30	10 586 114,93 Suomi
Tapiola Itä-Eurooppa	4 837 359,18	6 057 395,56 Suomi
Tapiola Japani	6 472 509,72	6 472 509,72 Suomi
Tapiola Kehittyvät Markkinat	4 013 708,10	10 424 649,18 Suomi
Tapiola Kiinteistö	4 448 315,72	4 448 315,72 Suomi
Tapiola Lyhytkorko	20 581 503,77	22 188 024,09 Suomi
Tapiola Maailma 20	1 112 407,92	1 322 653,02 Suomi
Tapiola Pitkäkorko	20 161 997,58	24 094 581,04 Suomi
Tapiola Suomi	1 045 694,20	1 423 924,31 Suomi
Tapiola Trendi	4 916 598,22	7 243 755,38 Suomi
Tapiola Tulevaisuus	3 781 380,11	3 897 068,49 Suomi
Tapiola USA	5 886 014,09	6 010 043,36 Suomi
Tapiola Yrityskorko	29 182 807,14	32 794 667,99 Suomi
Muut	812 245,41	1 546 433,07
Yhteensä	162 015 956,78	201 230 208,50

Pääomasijoitusrahastot

AXA LBO Fund IV FCPR	4 288 275,00	4 707 310,13 Ranska
AXA Secondary Fund IV L.P.	3 989 751,22	4 366 157,01 Jersey
Aberdeen European Shopping Property Fund SICAV	7 052 482,00	7 052 482,00 Luxemburg
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic	4 493 138,83	4 493 138,83 Luxemburg
Altor Fund III	1 519 640,82	2 297 871,00 Jersey
Apax Europe VII - B, L.P.	6 139 687,32	6 139 687,32 Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.	853 234,97	853 234,97 Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.	3 403 828,00	3 403 828,00 Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.	1 977 031,22	1 977 031,22 Iso-Britannia
Capman Equity VII A L.P.	1 778 556,38	2 094 826,00 Guernsey
Capvis Equity III L.P.	1 871 457,47	1 871 457,47 Jersey
Capvis III Co-investors BARTEC L.P.	2 687 500,00	2 945 932,34 Jersey
European Added Value Fund, L.P.	4 412 433,40	4 412 433,40 Iso-Britannia
Gresham 4A	1 806 017,61	1 806 017,61 Iso-Britannia
ING Real Estate European Industrial Fund C.V.	6 641 800,00	6 641 800,00 Alankomaat
Indigo Capital V L.P.	3 041 452,57	3 041 452,57 Iso-Britannia
Industri Kapital 2000 Limited Partnership XI	2 230 312,00	2 230 312,00 Jersey
Industri Kapital 2004 Limited Partnership III	986 462,59	986 462,59 Jersey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III	5 184 739,40	5 351 629,78 Jersey
Lindsay Goldberg III L.P.	1 903 613,98	1 903 613,98 Yhdysvallat
MB Equity Fund III Ky	2 256 575,30	2 256 575,30 Suomi
MB Equity Fund IV Ky	1 055 880,00	1 055 880,00 Suomi
MGP Europe Fund III	3 304 087,19	3 304 087,19 Iso-Britannia
Nexit INFOCOM II L.P.	1 687 952,00	1 687 952,00 Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	1 139 846,79	1 139 846,79 Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.	4 302 281,33	4 302 281,33 Luxemburg
Partners Group Secondary 2004 L.P.	1 321 294,00	1 321 294,00 Yhdysvallat
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.	1 023 476,28	1 023 476,28 Yhdysvallat
Paul Capital Top Tier Investments III, L.P.	2 517 928,25	2 579 224,99 Yhdysvallat
Paul Capital Top Tier Investments IV, L.P.	1 416 930,83	1 529 418,66 Yhdysvallat
Rockspring PanEuropean Limited Partnership	6 688 868,66	6 688 868,66 Iso-Britannia
TPG Partners VI, LP	5 452 709,18	5 452 709,18 Yhdysvallat
Tapiola KR I Ky	24 809 779,19	24 809 779,19 Suomi
Tapiola KR III Ky	43 566 999,57	43 566 999,57 Suomi
Tapiola KR IV Ky	5 283 857,60	5 291 929,72 Suomi
The Fourth Cinven Fund (No. 4) Limited Partnership	6 820 564,42	7 139 827,45 Iso-Britannia
Muut	8 235 621,27	9 043 696,11
Yhteensä	187 146 066,64	190 770 524,64

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä

573 396 482,45	687 062 177,85
-----------------------	-----------------------

TASEEN LIITETIETO 31.12.2010

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

7.3 SIOITUSSIDONNAISEN VAKUUTUKSEN KATTEENA OLEVAT SIOITUKSET

Arvopaperi	Kotivaltio	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Sijoitusrahastot			
BGF European A2 - EUR	Luxemburg	2 727 349,79	2 727 349,79
BGF India A2 EUR	Luxemburg	529 379,57	529 379,57
Evli Aasian Helmet 2013 PP	Suomi	579 061,80	579 061,80
Evli Alpha Bond B	Suomi	10 372 752,28	10 372 752,28
Evli Corporate Bond B	Suomi	964 479,23	964 479,23
Evli Emerging Markets Equity B	Suomi	3 371 838,93	3 371 838,93
Evli Euro Likvidi B	Suomi	9 008 073,03	9 008 073,03
Evli Europe & Japan 2011	Suomi	595 620,00	595 620,00
Evli Europe B	Suomi	3 907 803,34	3 907 803,34
Evli European High Yield B	Suomi	3 648 157,51	3 648 157,51
Evli European Investment Grade B	Suomi	2 548 572,85	2 548 572,85
Evli Global Asset Allocation B	Suomi	3 627 910,63	3 627 910,63
Evli Global Multi Manager 40 B	Suomi	711 774,73	711 774,73
Evli Global Multi Manager 75 B	Suomi	1 593 177,11	1 593 177,11
Evli Greater Russia B	Suomi	3 170 286,01	3 170 286,01
Evli Nordic Dividend B	Suomi	3 661 308,29	3 661 308,29
Evli Ruble Debt B	Suomi	1 314 110,68	1 314 110,68
Evli Select B	Suomi	3 403 842,32	3 403 842,32
Evli Tavoitekorko B	Suomi	8 866 627,29	8 866 627,29
ICECAPITAL Qualifying Money Market B	Suomi	618 471,57	618 471,57
Invesco Asean Equity Fund Dis USD	Irlanti	950 171,74	950 171,74
JPM Emerging Markets Small Cap Acc EUR	Luxemburg	1 004 499,99	1 004 499,99
JPM Europe Strategic Dividend A Acc EUR	Luxemburg	1 530 801,21	1 530 801,21
Robeco Lux-o-rente	Luxemburg	550 179,74	550 179,74
Seligson Aasia A	Suomi	1 949 574,84	1 949 574,84
Seligson Euro-obligaatio	Suomi	1 251 207,41	1 251 207,41
Seligson Eurooppa -indeksirahasto A	Suomi	4 346 786,53	4 346 786,53
SELIGSON GLB TOP 25-A	Suomi	7 204 543,35	7 204 543,35
Seligson Global Top 25 Pharmaceuticals A	Suomi	5 401 187,21	5 401 187,21
SELIGSON PHOEBUS-A	Suomi	672 324,47	672 324,47
Seligson Rahamarkkina AAA	Suomi	1 213 232,68	1 213 232,68
Seligson Russian Pros Euro A	Suomi	13 614 002,03	13 614 002,03
Seligson Suomi-indeksirahasto	Suomi	7 649 640,64	7 649 640,64
Tapiola 2010	Suomi	12 145 466,54	12 145 466,54
Tapiola 2015	Suomi	32 636 637,23	32 636 637,23
Tapiola 2020	Suomi	44 122 992,34	44 122 992,34
Tapiola 2025	Suomi	68 672 099,78	68 672 099,78
Tapiola 2035	Suomi	22 780 068,29	22 780 068,29
Tapiola 2045	Suomi	4 298 904,94	4 298 904,94
Tapiola Aasia-Tyynimeri	Suomi	9 767 667,49	9 767 667,49
Tapiola Eurooppa	Suomi	26 907 867,94	26 907 867,94
Tapiola High Yield	Suomi	17 887 090,77	17 887 090,77
Tapiola Hyvinvointi	Suomi	9 558 888,58	9 558 888,58
Tapiola Itä-Eurooppa	Suomi	1 400 433,06	1 400 433,06
Tapiola Japani	Suomi	2 763 427,54	2 763 427,54
Tapiola Kassakorko	Suomi	16 282 987,92	16 282 987,92
Tapiola Kehittyvät Markkinat	Suomi	41 016 130,53	41 016 130,53
Tapiola Kiinteistö	Suomi	2 831 866,83	2 831 866,83
Tapiola KR IV Ky	Suomi	10 232 754,18	10 232 754,18
Tapiola Lyhytkorko	Suomi	5 627 691,82	5 627 691,82
Tapiola Maailma 20	Suomi	3 308 212,71	3 308 212,71
Tapiola Maailma 50	Suomi	31 782 768,37	31 782 768,37
Tapiola Maailma 80	Suomi	51 084 714,79	51 084 714,79
Tapiola Pitkäkorko	Suomi	33 237 760,74	33 237 760,74
Tapiola Suoja	Suomi	1 083 754,53	1 083 754,53
Tapiola Suomi	Suomi	10 412 766,06	10 412 766,06
Tapiola Trendi	Suomi	13 826 893,87	13 826 893,87
Tapiola Tulevaisuus	Suomi	7 778 943,46	7 778 943,46
Tapiola USA	Suomi	17 851 243,05	17 851 243,05
Tapiola Yrityskorko	Suomi	19 189 368,96	19 189 368,96
Muut		6 105 581,80	6 105 581,80
Yhteensä		637 153 732,92	637 153 732,92
Muut sijoitukset		205 208,31	205 208,31
Sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevat sijoitukset		637 358 941,23	637 358 941,23

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2009

8. Muut sijoitukset

	2010	2009
8.1. Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä		
Vakuutuskirja	1 624 722,01	1 863 780,92
Muu vakuus	0,00	0,00
Jäljellä oleva hankintameno	<u>1 624 722,01</u>	<u>1 863 780,92</u>
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>40 035 323,97</u>	<u>50 287 159,97</u>
Muut lainasaamiset yhteensä	<u>41 660 045,98</u>	<u>52 150 940,89</u>
8.2. Pääomalainojen yhteismäärä		
Muut lainasaamiset	<u>835 323,97</u>	<u>846 591,57</u>
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>835 323,97</u>	<u>846 591,57</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	2010 Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	2010 Konserni- liikearvo	2010 Kalusto
Hankintameno 1.1.	27 700 718,06	550 071,31	7 634 915,03
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1 062 188,15	-463 539,73	0,00
Lisäykset	2 439 328,73	0,00	1 840 819,39
Vähennykset	-3 349 856,40	0,00	-623 089,18
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	25 728 002,24	86 531,58	8 852 645,24
Kertyneet poistot 1.1.	-11 895 115,65	-506 805,52	-6 346 341,44
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1 062 188,15	463 539,73	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	3 347 487,38	0,00	608 985,25
Tilikauden poistot	-2 986 709,72	-17 306,32	-868 666,48
Kertyneet poistot 31.12.	-10 472 149,84	-60 572,11	-6 606 022,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 255 852,40	25 959,47	2 246 622,57

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

10. SJOITUSSIDONNAISTEN VAKUUTUSTEN KATTEENA OLEVAT SJOITUKSET

	2010 Alkuperäinen hankintameno	2010 Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)	2009 Alkuperäinen hankintameno	2009 Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)
<i>Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	532 255 366,92	634 308 945,12	421 568 444,95	462 516 368,85
Rahoitusmarkkinavälineet	2 694 520,00	2 844 787,80	3 421 880,00	3 486 786,30
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	0,00	0,00	24 004,62	24 004,62
Rahat ja pankkisaamiset	205 208,31	205 208,31	61 904,41	61 904,41
<i>Yhteensä</i>	535 155 095,23	637 358 941,23	425 076 233,98	466 089 064,18
<i>Etukäteen hankitut sijoitukset</i>	15 867 031,01	16 092 708,23	1 586 292,09	1 746 798,04
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuunvelkaa vastaavat sijoitukset	519 288 064,22	621 266 233,00	423 489 941,89	464 342 266,14
 Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.	 205 208,31		 61 904,41	

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI
TASEEN LIITTEET 31.12.2010

11.1. Oman pääoman muutokset	1.1.2010	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2010
Pohjarahasto	4 482 208,24	0,00	0,00	4 482 208,24
Takuupääoma	32 036 005,12	0,00	0,00	32 036 005,12
Arvonkorotusrahasto	7 360 461,04	640 000,00	0,00	8 000 461,04
Varmuusrahasto	81 454 529,84	26 200 000,00	0,00	107 654 529,84
Käyttörahaso	30 936,97	227 509,86	-44 500,00	213 946,83
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	2 908 113,65	0,00	-128 505,28	2 779 608,37
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-6 553 649,66	0,00	-23 196 031,49	-29 749 681,15
Konsernin tilikauden voitto/tappio	3 732 321,50	6 796 053,53	-3 732 321,50	6 796 053,53
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeror ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta	1 100 957,14	0,00	-972 451,86	128 505,28
	<u>4 833 278,64</u>	<u>6 796 053,53</u>	<u>-4 704 773,36</u>	<u>6 924 558,81</u>
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>126 551 883,84</u>	<u>33 863 563,39</u>	<u>-28 073 810,13</u>	<u>132 341 637,10</u>
11.2. Arvonkorotusrahaston erittely				
Arvonkorotusrahasto 1.1.				7 360 461,04
Lisäykset				640 000,00
Arvonkorotusten peruutukset				<u>0,00</u>
Arvonkorotusrahasto 31.12.				8 000 461,04
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää				8 000 461,04
11.3. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista				
Tilikauden voitto/tappio				6 924 558,81
+ Muu vapaa oma pääoma tasanimikkeittäin				
Varmuusrahasto				107 654 529,84
Käyttörahaso				213 946,83
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus				<u>2 779 608,37</u>
Muu vapaa pääoma yhteensä				110 648 085,04
- Määrä, joka konserniin kuuluvien yhteisöjen tilinpäätössiiroista on konsernitalinpäätöksessä merkitty omaan pääomaan				<u>-2 779 608,37</u>
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä				<u>107 868 476,67</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä ja konsernireservin muutokset

	2010
Poistoero	
Kertynyt poistoero 1.1.	4 004 080,80
Lisäykset	0,00
Vähennykset	<u>-173 853,61</u>
Kertynyt poistoero 31.12.	3 830 227,19
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	<u>3 830 227,19</u>
Jaettu	
Omaan pääomaan	-2 779 608,37
Vähemmistöosuuteen	-54 759,75
Laskennalliseen verovelkaan	<u>-995 859,07</u>
	0,00
 Verokanta	 26 %

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET

31.12.2010

13.	Muut pakolliset varaukset	2010	2009
	Työttömyysturvan omavastuuvaraus	135 706,95	52 715,84
		<u>135 706,95</u>	<u>52 715,84</u>
14.	Laskennalliset verosaamiset	2010	2009
	Negatiivisesta poistoerosta johtuva laskennallinen verosaaminen	1 437 925,88	1 437 925,88
15.	Laskennalliset verovelat	2010	2009
	Poistoeron ja varausten jaosta aiheutunut laskennallinen verovelka	995 859,07	1 041 061,01

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2010

16. Saamiset ja velat

16.1 Saamisten erittely

	2010	2009
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Muut saamiset	0,00	5 351,07
	<u>0,00</u>	<u>5 351,07</u>

16.2. Velkojen erittely

	2010	2009
Velat omistusyhteisyrityksille		
Muut velat	24 261,96	99 000,33
	<u>24 261,96</u>	<u>99 000,33</u>

16.3. Siirtovelkojen erittely

	2010	2009
Ennakkoon maksetut vakuutusmaksut	248 368,41	348 202,77
Velat henkilöstölle	6 601 540,84	5 381 948,10
Johdannaisten arvostustappio	2 225 160,61	158 785,50
Muut siirtovelat	787 187,08	350 089,81
	<u>9 862 256,94</u>	<u>6 239 026,18</u>

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI
TASEEN LIITTEET 31.12.2010
17. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat taseen liitetiedot

	2010 Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	2010 Velan määrä	2009 Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	2009 Velan määrä
17.1. Vakuudet				
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	18 803 480,00	2 761 980,80	47 476 224,00	11 744 787,30

17.2. Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2010	2009
Korkojohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	50 000 000,00	82 000 000,00
Käypä arvo	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	48 250 907,86	19 574 507,78
Käypä arvo	0,00	16 603,17
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	31 495,30	32 064,66
Seuraavina vuosina maksettava määrä	14 113,40	30 005,79
	<u>45 608,70</u>	<u>62 070,45</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä ryhmän vastuu</i>		
Osakkuusyritykset	465 861,74	293 596,57
Yhteistoimintayritykset	3 148 953,66	370 985,32
	<u>3 614 815,40</u>	<u>664 581,89</u>
<i>Arvonlisäverolain 33§:n mukainen vähennysten palautusvelvollisuus</i>	8 448 062,47	11 303 944,86
Muut vastuusitoumukset		
Merkintäsitoumukset	116 153 356,31	158 183 922,16

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET

31.12.2010

18.1 Lähipiirilainat (VYL 8 luku 11 §)

Keskinäinen Henkivakuutus Tapiolan konserniin kuuluville yrityksille ja osakkuusyrityksille myönnettyt lainat yhteensä 176.108.881,84 euroa.

Laina-aika on pääsääntöisesti 10-40 vuotta ja lainan korko on pääsääntöisesti kiinteä.

18.2 Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

18.3 Pääomalainat

Velkoja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola

Lainan pääoma 55.000.000 euroa

**Pääasialliset
lainaehdot**

Lainasopimus on voimassa toistaiseksi. Velkojalla on oikeus irtisanoa laina viiden vuoden irtisanomisaikaa noudattaen. Laina voidaan kuitenkin maksaa irtisanomisajan päätyttyä takaisin vain siltä osin kuin velallisen vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää velallisen viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudemman tilinpäätöksen sisältämän taseen mukaisen tappion määrän ja velallinen lainan maksamisen jälkeen täyttää vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaiset vakavaraisuusvaatimukset.

Lainan vuotuinen korko määräytyy 12 kuukauden Saksan valtiolainan koron (GTDEM1YR) mukaisesti lisättynä 4,25 prosentin marginaalilla. Lainalle voidaan maksaa korkoa tai muuta hyvitystä vain siltä osin kuin velallisen vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää velallisen viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudemman tilinpäätöksen sisältämän taseen mukaisen tappion määrän. Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainalla ei ole vakuutta.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TUNNUSLUVUT

M €

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2010	2009	2008	2007	2006
Liikevoitto	4,4	66,6	16,9	115,8	42,0
sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	1,0	14,4	8,6	28,5	10,6
Kokonaistulos	28,9	121,6	-92,8	19,9	103,6
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitus-sidonnaista vakuutusta prosentteina	3,5	7,3	-0,9	8,1	7,2
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana 1)	2	2	2	2	2
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna 1)	505	498	497	333	355

Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2010	2009	2008	2007	2006
Vakuutusmaksutulo	256,1	233,1	205,0	202,4	199,3
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	136,9	127,2	120,6	110,7	97,0
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	2,4	2,3	2,3	1,7	1,5
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	366,8	338,4	276,9	301,7	361,1
VYL 11 luvun 12§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	119,4	114,8	109,7	110,2	105,8
Tasoitusbäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	62,7	64,5	56,1	48,9	50,6
Vähemmistöosuus	1,2	1,2	3,0	3,6	4,0
Vakavaraisuuspääoma	430,8	404,0	336,0	354,3	408,1
Vakavaraisuusaste prosentteina vastuuvélasta	18,2	17,3	14,8	15,4	18,3

1) Henkilöstö on työsuhteessa vuodesta 2008 alkaen Tapiola-ryhmän vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin. Yhtiön toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja ovat työsuhteessa Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolaan.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

MUUT LIITETIEDOT

TULOSANALYYSI

1 000 €

	2010	2009	Muutos	Muutos-%
Vakuutusmaksutulo	255 252	231 486	23 766	10,3
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	177 921	203 832	-25 911	-12,7
Maksetut korvaukset	-243 301	-213 638	-29 662	13,9
Vastuuvelan muutos ennen lisäetujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	-149 456	-124 107	-25 349	20,4
Liikekulut	-37 783	-33 653	-4 130	12,3
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	0	0	0	0,0
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	2 634	63 920	-61 287	-95,9
Muut tuotot ja kulut	974	2 024	-1 050	-51,9
Osuus osakkuusyritysten voitosta tai tappiosta	800	611	189	31,0
Liikevoitto	4 408	66 555	-62 147	-93,4
Tasoitustamäärän muutos	1 780	-8 372	10 152	-121,3
Lisäedut (asiakasedut)	-1 976	-53 820	51 845	-96,3
Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä	4 212	4 362	-151	-3,5
Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiiroja ja veroja	4 212	4 362	-151	-3,5
Tuloverot ja muut välittömät verot	2 594	-1 143	3 737	-327,0
Vähemmistöosuudet	-10	513	-522	-101,9
Kauden voitto	6 796	3 732	3 064	82,1
Liikevoitto	4 408	66 555	-62 147	-93,4
Sijoitusten arvostuserojen muutos	23 840	54 802	-30 962	-56,5
Arvonkorotusrahasen muutos	640	207	433	209,3
Kokonaistulos	28 888	121 564	-92 676	-76,2

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TYTÄRYRITYKSET JA OSAKKUUSYRITYKSET 31.12.2010

TYTÄRYRITYKSET

			Kotipaikka	Omistusosuus
1	Kiinteistö Oy	Elimäenkatu 12-16	Espoo	100,0 %
2	Kiinteistö Oy	Eteläespa 18	Espoo	100,0 %
3	Kiinteistö Oy	Fredrikinkatu 48	Espoo	90,0 %
4	Oy	Hamburger Börs Ab	Espoo	100,0 %
5	Kiinteistö Oy	Harkkokuja 2	Espoo	100,0 %
6	Asunto Oy	Helsingin Pihlajatie 24	Espoo	100,0 %
7	Kiinteistö Oy	Helsingintie 22	Espoo	100,0 %
8	Kiinteistö Oy	Järvennuotta	Espoo	100,0 %
9	Kiinteistöosakeyhtiö	Kouvolan Kauppалankatu 12	Kouvola	66,6 %
10	Oy	Kuopionpohja	Espoo	100,0 %
11	Kiinteistö Oy	Metsänpojankuja 4	Espoo	100,0 %
12	Kiinteistö Oy	Mäkelänkatu 58	Espoo	90,0 %
13	Oy	Omaeläke	Espoo	90,0 %
14	Kiinteistö Oy	Runskivuori	Espoo	80,9 %
15	Kiinteistö Oy	Tapiola Garden	Espoo	100,0 %
16	Oy	Tapiolan Pankkineuvonta	Espoo	100,0 %
17	Kiinteistö Oy	Vantaankulma	Espoo	62,1 %
18	Kiinteistö Oy	Vantaanportti	Espoo	62,1 %
19	Kiinteistö Oy	Vantaanpää	Espoo	62,1 %
20	Kiinteistö Oy	Vantaanpohja	Espoo	100,0 %
21	Ky	Varepa	Espoo	100,0 %
22	Kiinteistö Oy	Hyvinkään Maa	Espoo	100,0 %
23	Kiinteistö Oy	Mikkelin Graanintie 6	Mikkeli	100,0 %
24	Kiinteistö Oy	Oulun Kallisensuora	Espoo	100,0 %
25	Oy	Rekra	Espoo	100,0 %
26	Ky	Sasnep	Espoo	100,0 %
27	Kiinteistö Oy	Tammimaa	Espoo	100,0 %
28	Oy	Tietotaitotalo	Espoo	100,0 %
29	Asunto Oy	Vantaan Teeritie 2	Vantaa	100,0 %
30	Kiinteistö Oy	Väylän varsi	Espoo	100,0 %

OSAKKUUSYRITYKSET

			Kotipaikka	Omistusosuus
1	Oy	Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,3 %
2	Oy	Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,3 %
3	Oy	Tapiolan alueen kehitys	Espoo	32,4 %
4	Oy	Kiinteistö-Tapiola	Espoo	50,0 %
5	Oy	Tieto-Tapiola	Espoo	33,3 %
6	Oy	Tapiola Pankki	Espoo	19,7 %
7	Oy	Glasnost	Espoo	33,3 %
8	Oy	Pohja-yhtymä	Espoo	13,6 %
9	Kiinteistö Oy	Mariankatu 27	Kokkola	20,5 %

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitosta 6 697 706,97 jaetaan takuusuudenomistajille takuupääoman korkoa 5 prosenttia, 1 601 800,26 euroa ja

Varmuusrahastoon siirretään	5 095 906,71
-----------------------------	--------------

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Pohjarahasto	4 482 208,24
Takuupääoma	32 036 005,12
Varmuusrahasto	112 750 436,55
Käyttörahaso	213 946,83
	<u>149 482 596,74</u>

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2010 ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 3. päivänä maaliskuuta 2011

Asmo Kalpalä

Jari Saine

Arto Jurttilä

Jari Sundström

Minna Kohmo
toimitusjohtaja

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 15. päivänä maaliskuuta 2011

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Jukka Tuomala
KHT

KÄYTETYT TILIKIRJAT

Päiväkirja 1 ja 2 ja -yhteenvedo	atk-lista
Pääkirja 1 ja 2 ja -yhteenvedot	atk-lista
Tuloslaskelma ja -yhteenvedo	atk-lista
Tase ja -yhteenvedo	atk-lista

OSAKIRJANPITOJÄRJESTELMÄT

Tilitysjärjestelmät	
Toimistotilitysjärjestelmä	
Lainajärjestelmä	
Vakuutuslajisovellukset	vakuutuslajikohtaisia
Laskutus II järjestelmä	vakuutuslajikohtaisia
Omaeläkejärjestelmä	
Unit Link järjestelmä	
Henki-KOTO-järjestelmä	
Henki-KOPA-järjestelmä	
eRahasto-Omavara järjestelmä	
Arvopaperijärjestelmät	
Sonet -laskutus- ja reskontrajärjestelmä	
Ostolaskureskontra ja IP-järjestelmä	
Palkanlaskentajärjestelmät	
Asiamiesrekisteri	
Henkilöstöhallintojärjestelmä	
Konsernilaskentaohjelmisto	
Investointien hallintajärjestelmä	
Henkilötilin korko-ohjelmat	
Matkalaskujärjestelmä TEM	

TILIKARTAT

	atk-lista
Yhtiönumeroluettelo	GL-yhtiö TAPIO
Tilikartta	GL-yhtiö TAPIO
Alatilikoodit	GL-yhtiö TAPIO
Vastuualuekoodit	GL-yhtiö TAPIO
Yhtiö-/toimintajakokoodit	GL-yhtiö TAPIO
Vakuutuslajikoodit	GL-yhtiö TAPIO
Sijoituslajikoodit	GL-yhtiö TAPIO
Verokoodit	GL-yhtiö TAPIO
Projektinumerot	GL-yhtiö TAPIO
Kampanjanumerot	GL-yhtiö TAPIO
Asiakaslohkonumerot	GL-yhtiö TAPIO
Myyntikanavanumerot	GL-yhtiö TAPIO
Konserniyhtiökoodit	GL-yhtiö TAPIO

Tilintarkastuskertomus

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolan yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2010. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet vakuutusyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 15. päivänä maaliskuuta 2011

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2010 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 17.3.2011

Jouko Havunen
hallintoneuvoston
puheenjohtaja